

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ที่ ศธ 0521.2.08/๒๕๕

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

5 มกราคม 2554

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ด้วยนายมนูศักดิ์ ไต้ะเถื่อน รหัสนักศึกษา 5120420106 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝัง*อัคลาฟ* แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่านตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. รายชื่อและจำนวนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2553
2. สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2553

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายยูโซะ ดาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 084-3958537

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/ว ๑๙๘

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

30 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. มูฮัมหมัด สกรี มั่นชู

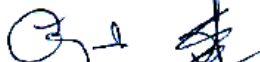
- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด
3. ข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายมนูศักดิ์ ไต่เถื่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอ็คฺลาฎแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอับดุลฮานิง สือเต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 084-3958537

โทรสาร 0-7334-8726

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ 084-3958537

ที่ มอ 751 / 2299

วันที่ 30 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา

ด้วยนายมนูศักดิ์ ไค๊ะเถื่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอ็คฺลาคู แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมนี้ขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอ็คฺลาคู แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” จำนวน 3 ชุด

จึงเรียนมา เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร. อับดุลรอนิง สือเตต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ 084-3958537

ที่ มอ 751 / ๒๕๖๐

วันที่ 30 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์คณมนรจน์ บากา

ด้วยนายมนูศักดิ์ ไช้เถื่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอักษากุ แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนทั้งให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมนี้ขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอักษากุ แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” จำนวน 3 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร. อับดุลรอหนิง สือเต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ 0521.2.08/ว 041

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

25 มกราคม 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ..... ชุด

ด้วย นายมนุศักดิ์ ไช้เถื่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหาและแนวทางการปลูกฝังอ็คลาฟ แก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตั้งกีดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูไชย ศาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 084-3958537

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/ว 042

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรัฐสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

๒๕ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้บริหาร โรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ..... ชุด
2. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ..... ชุด

ด้วย นายมนุศักดิ์ ไช้เถื่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอ็คฺลาค์ แก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 084-3958537

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/ว 369

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประคิษฐ์ ตำบลสุระสมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

๑๑ เมษายน 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายมนุศักดิ์ โฉะเถื่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอักษะแก่แก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นที่มีต่อแบบสอบถามร่างแนวทางการปลูกฝังอักษะแก่นักเรียน ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการนำเสนอแนวทางการปลูกฝังอักษะแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายยู ไซะ คาสะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 084-3958537

โทรสาร 0-7334-8726

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการ

วิทยาลัยอิสลามศึกษา ☎ 084-3958537

ที่ มอ 751 / ๑ ๕๐๖

วันที่ 1๙ เมษายน 2554

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน .....

ด้วยนายมนูศักดิ์ ไต่เถื่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัลลาคูแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวดูเซ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ภาควิชาอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอลความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นที่มีต่อแบบสอบถามร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลาคูแก่นักเรียน ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการนำเสนอแนวทางการปลูกฝังอัลลาคูแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ต่อไป และขอส่งแบบสอบถาม 1 ชุดมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร. ยูไซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์หรือนิยามแบบสอบถามเพื่อการวิจัย)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน

ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2553

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริง และปัญหาการดำเนินการตามวิธีการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน 6 วิธี คือ วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี วิธีการสร้างแรงจูงใจ วิธีการตักเตือน วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ และวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

- 1) เพศ
 ชาย หญิง
- 2) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน
- 3) วุฒิการศึกษา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 4) ขนาดของโรงเรียน
 โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)
 โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริง และปัญหาการดำเนินการตามวิธีการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสภาพ และปัญหาการปฏิบัติจริงตามวิธีการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง ท่านคิดว่าการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี มีสภาพการปฏิบัติจริง และปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียนในโรงเรียน อยู่ในระดับมากหรือน้อยเพียงใด

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) โรงเรียนสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักความสำคัญเรื่องการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	5	✓	3	2	1	5	4	3	✓	1

หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า การปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี โดยโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักความสำคัญเรื่องการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เป็นวิธีการที่มีสภาพการปฏิบัติจริงในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการดำเนินการ อยู่ในระดับ น้อย

1. วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ					ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนประพฤติตนเป็นแบบอย่างอัครลาภที่ดีแก่นักเรียน เช่น การให้สละ การทักทาย การพูดสุภาพ การแสดงให้เห็นถึงความอดุสหาหะ ความซื่อสัตย์ ความมี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ					ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
ระเบียบวินัย และการปฏิบัติตัวเป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์ ^ﷻ ในทุกด้าน เป็นต้น													
2.โรงเรียนจัดให้มีการเชิญบุคคลสำคัญทางศาสนา หรือผู้ที่มีอิศลาฮ์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมมาให้การอบรมนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
3.โรงเรียนจัดให้มีนโยบายพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
4.โรงเรียนสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยผ่านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
5.โรงเรียนจัดการประเมินการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0

2. วิธีการสร้างแรงจูงใจ

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ					ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
1.การกำหนดระเบียบและบทลงโทษของโรงเรียนว่าด้วยการตอบแทนความดีกับนักเรียนที่มีอิศลาฮ์ดีงาม และบทลงโทษแก่นักเรียนที่มีอิศลาฮ์ไม่ดีงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
2. การจัดโครงการสรรหาและยกย่องนักเรียนที่มีอิศลาฮ์ดี ในทุกชั้นเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
3.การสนับสนุนนักเรียนที่มีอิศลาฮ์ดีเป็นผู้นำ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ					ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
นักเรียน หรือหัวหน้าห้องเรียน													
4.การจัดประกวดห้องเรียนที่มีอัคราภูติเด่นอย่างเป็นประจำทุกสัปดาห์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
5.การจัดทำป้ายนิเทศแสดงประวัติและผลงานของบุคคลที่มีอัคราภูติเด่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0

3. วิธีการตกเตือน

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ					ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
1.โรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีการตกเตือนที่มีความสอดคล้องกับผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
2.การให้เอาใจใส่ กำกับ ดูแล และติดตามความประพฤติของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
3.การกำหนดขั้นตอนการตกเตือนนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
4.การให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นสอดแทรกความรู้คู่อัคราภูติในทุกกลุ่มสาระ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0
5.การจัดอบรมปลูกฝังอัคราภูติแก่นักเรียนสม่ำเสมอ เช่น การกล่าวอบรมความประพฤตินักเรียนก่อนเข้าห้องเรียนทุกเช้าก่อนเข้าห้องเรียน และก่อนกลับบ้าน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	1	-1	0

4. วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง						ปัญหาการดำเนินการ						ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
1.การจัดการเอกสาร ตำรา และแบบเรียนประวัติศาสตร์อิสลามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนไว้บริการอย่างพอเพียง	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
2.การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกประวัติบุคคลสำคัญของศาสนาเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและให้ความสำคัญในเรื่องอ็คลากุ	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
3.การนำบทเรียนจากประวัติศาสตร์อิสลามมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
4.การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อิสลามมาสังเคราะห์ให้เห็นผลการตอบแทนในโลกนี้และโลกหน้า	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
5.การเชิญวิทยากรอิสลามหรือ ผู้มีความรู้ศาสนา มาถ่ายทอดอ็คลากุผ่านประวัติศาสตร์อิสลามแก่นักเรียน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0

5. วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอักษลาทุกอย่างสม่ำเสมอ

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง						ปัญหาการดำเนินการ						ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
1.การจัดให้มีแผนปฏิบัติการโครงการ หรือ กิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังอักษลาแก่นักเรียน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
2.การจัดกิจกรรมประจำวัน ที่เอื้อต่อการปลูกฝังอักษลาแก่นักเรียน เช่น การขอขอดูอาห์ ตอนเช้า การควบคุมการละหมาด เป็นต้น	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
3.การจัดการเรียนการสอนจริยธรรมเน้นการปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอทั้งในและนอกห้องเรียน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
4.การจัดกิจกรรมวันสำคัญของอิสลามที่เอื้อต่อการปลูกฝังอักษลาแก่นักเรียน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
5.การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และประเมินผลการดำเนินงานการปลูกฝังอักษลาแก่นักเรียน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0

6. วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง						ปัญหาการดำเนินการ						ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
1.การจัดสถานศึกษาให้มีความสะอาด มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม รมรื่น มีดอกไม้ประดับ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีงามแก่นักเรียน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0
2.การจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการปลูกฝังอักษลาแก่นักเรียน เช่น การจัดทำป้ายแสดงคำขวัญ บทกลอน คำสอน และคติพจน์	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1		1	-1	0

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง						ปัญหาการดำเนินการ					ผู้เชี่ยวชาญ		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ
ด้านอาคารในโรงเรียน														
3.การจัดให้มีห้องอัครลาภศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาอัครลาภของอิสลาม	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	1	-1	0
4.การจัดนิทรรศการส่งเสริมการมีอัครลาภที่ดีงามแก่นักเรียนเป็นประจำ	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	1	-1	0
5.การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และประเมินผลสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นประจำทุกเดือน	5	4	3	2	1		5	4	3	2	1	1	-1	0

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ คลมนรรัตน์ บากา

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา

ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3. ดร. มุฮัมมัดสกรี มั่นยูง

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ผลการตรวจหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Objective Congruence Index :IOC)

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
1) วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี							
1	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนประพุดติตนเป็นแบบอย่างอัครากุที่ดื่แก่นักเรียน เช่น การให้สลาบ การทักทาย การพุดสุภาพ การแสดงให้เห่นถึงความอดสาหะ ความซื่อสัถย์ ความมีระเบียบวินัย และการปฏิบัติตัวเป็นบ่าวที่ดิของอัครอลอสุ ในทุกด้าน เป็นต้น	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
2	โรงเรียนจัดให้มีการเชิญบุคคลสำคัญทางศาสนา หรือผู้ที่มีอัครากุซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมาให้การอบรมนักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	โรงเรียนจัดให้มีนโยบายพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
4	โรงเรียนสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยผ่านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
5	โรงเรียนจัดการประเมินการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
2) วิธีการสร้างแรงจูงใจ							
1	การกำหนดระเบียบและบทลงโทษของโรงเรียนว่าด้วยการตอบแทนความดีกับนักเรียนที่มีอัครากุดีงามและบทลงโทษแก่นักเรียนที่มีอัครากุไม่ดีงาม	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
2	การจัดโครงการสรรหาและยกย่องนักเรียนที่มีอัครากุดี ในทุกระดับเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	การสนับสนุนนักเรียนที่มีอัครากุดีเป็นผู้นำนักเรียนหรือหัวหน้าห้องเรียน	0	1	1	2	0.7	สอดคล้อง
4	การจัดประกวดห้องเรียนที่มีอัครากุดีเด่นอย่างเป็นทางการประจำทุกสัปดาห์	1	-1	1	2	0.7	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
5	การจัดทำป้ายนิเทศแสดงประวัติและผลงานของ บุคคลที่มีอิทธิพลดีเด่น	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3) วิธีการดักเตือน							
1	โรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีการดักเตือนที่มีความ สอดคล้องกับผู้เรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
2	การให้อาใจใส่ กำกับ ดูแล และติดตามความประพฤติ ของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	การกำหนดขั้นตอนการดักเตือนนักเรียนที่มีความ ประพฤติไม่ดี	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
4	การให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นสอดแทรก ความรู้คู่คุณลักษณะในทุกกลุ่มสาระ	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
5	การจัดอบรมปลูกฝังคุณลักษณะแก่นักเรียนสม่ำเสมอ เช่น การกล่าวอบรมความประพฤตินักเรียนก่อนเข้า ห้องเรียนทุกเช้าก่อนเข้าห้องเรียน และก่อนกลับบ้าน	1	0	1	2	0.7	สอดคล้อง
4) วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม							
1	การจัดหาเอกสาร ตำรา และแบบเรียนประวัติศาสตร์ อิสลามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณลักษณะ แก่นักเรียนไว้บริการอย่างพอเพียง	1	1	0	2	0.7	สอดคล้อง
2	การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอน โดย สอดแทรกประวัติบุคคลสำคัญของศาสนา เพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนใจและให้ความสำคัญในเรื่องอัก ลากุ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	การนำบทเรียนจากประวัติศาสตร์อิสลามมา เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อ ปลูกฝังคุณลักษณะแก่นักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
4	การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อิสลามมา สังกะระห์ให้เห็นผลการตอบแทนในโลกนี้และโลก หน้า	1	1	0	2	0.7	สอดคล้อง
5	การเชิญวิทยากรอิสลามหรือ ผู้มีความรู้ศาสนา มา ถ่ายทอดอรรถาธิบายผ่านประวัติศาสตร์อิสลามแก่นักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
5) วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลาอย่างสม่ำเสมอ							
1	การจัดให้มีแผนปฏิบัติการ โครงการ หรือกิจกรรม เกี่ยวกับการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
2	การจัดกิจกรรมประจำวัน ที่เอื้อต่อการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน เช่น การขอคู่ออ์ตอนเช้า การควบคุมการ ละหมาด เป็นต้น	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	การจัดการเรียนการสอนจริยธรรมเน้นการปฏิบัติอย่าง จริงจังและสม่ำเสมอทั้งในและนอกห้องเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
4	การจัดกิจกรรมวันสำคัญของอิสลามที่เอื้อต่อการ ปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
5	การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และ ประเมินผลการดำเนินงานการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
6) วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี							
1	การจัดสถานศึกษาให้มีความสะอาด มีภูมิทัศน์ที่ สวยงาม ร่มรื่น มีดอกไม้ประดับ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี งามแก่นักเรียน	1	1	-1	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ
2	การจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการ ปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน เช่น การจัดทำป้ายแสดงคำ ขวัญ บทกลอน คำสอน และคติพจน์ด้านอศลาใน ห้องเรียน	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
3	การจัดให้มีห้องอศลาศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็น แหล่งศึกษาอศลาของอิสลาม	1	0	0	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ
4	การจัดนิทรรศการส่งเสริมการมีอศลาที่ดีงามแก่นักเรียนเป็นประจำ	1	1	1	3	1.0	สอดคล้อง
5	การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และ ประเมินผลสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นประจำทุก เดือน	1	1	-1	1	0.3	ปรับตาม คำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามเลขที่

(สำหรับเก็บข้อมูลภาคสนาม)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน

ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีต่อสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2553 เป็นการศึกษาทางวิชาการ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริง และปัญหาการดำเนินการตามวิธีการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน 6 วิธี คือ 1) วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี 2) วิธีการสร้างแรงจูงใจ 3) วิธีการตักเตือน 4) วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม 5) วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ และ 6) วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1) เพศ

ชาย หญิง

2) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

3) วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ โปรดระบุ.....

4) ขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)

โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริง และปัญหาการดำเนินการตามวิธีการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสภาพ และปัญหาการปฏิบัติจริงตามวิธีการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง วิธีการนั้นมีสภาพ หรือปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง ท่านคิดว่าการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี มีสภาพการปฏิบัติจริง และปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียน อยู่ในระดับมากหรือน้อยเพียงใด

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) โรงเรียนสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักความสำคัญเรื่องการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	5	✓	3	2	1	5	4	3	✓	1

หมายความว่า ผู้ตอบมีความเห็นว่า การปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี โดยโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักความสำคัญเรื่องการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เป็นวิธีการที่มีสภาพการปฏิบัติจริงในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการดำเนินการ อยู่ในระดับ น้อย

1. วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนประพฤติตนเป็นแบบอย่างอศลากุที่ดีแก่นักเรียน เช่น การให้سلام การทักทาย การพูดสุภาพ การแสดงให้เห็นถึงความอึดสาหะ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และการปฏิบัติตัวเป็นป่าวที่ดีของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นต้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. การเชิญบุคคลสำคัญทางศาสนา หรือผู้มีอิทธิพล ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมมาให้การอบรมนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. การกำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดีตามท่านเราะฮูล (คือลฯ) แก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยผ่านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามท่านเราะฮูล (คือลฯ) แก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. โรงเรียนจัดให้มีการติดตามการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

2. วิธีการสร้างแรงจูงใจ

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การกำหนดระเบียบและบทลงโทษของโรงเรียนว่าด้วยการตอบแทนความดีกับนักเรียนที่มีอิทธิพลดีงาม และบทลงโทษแก่นักเรียนที่มีอิทธิพลไม่ดีงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การจัดโครงการสรรหาและยกย่องนักเรียนที่มีอิทธิพลดี ในทุกชั้นเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. การสนับสนุนนักเรียนที่มีอิทธิพลดีเป็นผู้นำนักเรียนหรือหัวหน้าห้องเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. การจัดประกวดห้องเรียนที่มีนักเรียนดีเด่นด้านอิทธิพลอย่างเป็นประจำทุกสัปดาห์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. การจัดทำป้ายนิเทศแสดงอิทธิพลท่านเราะฮูล (คือลฯ) หรือประวัติและผลงานของบุคคลที่มีอิทธิพลดีเด่นเป็นประจำทุกสัปดาห์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

3. วิธีการตกเต็อน

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.โรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีการตกเต็อนที่มีความสอดคล้องกับผู้เรียนและไม่ขัดต่อหลักการศาสนา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.การเอาใจใส่ กำกับ ดูแล และติดตามความประพฤติของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.การกำหนดขั้นตอนการตกเต็อนนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.การให้ครูประจำชั้นตกเต็อนนักเรียน โดยเน้นสอดแทรกความรู้คู่คุณงาม (คุณธรรม)	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.การจัดอบรมปลูกฝังอ้คลากุแก่นักเรียนสม่ำเสมอ เช่น การกล่าวอบรมความประพฤตินักเรียนก่อนเข้าห้องเรียนทุกเข้าก่อนเข้าเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

4. วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.การจัดการหาเอกสาร ตำรา และแบบเรียนประวัติศาสตร์อิสลามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกฝังอ้คลากุแก่นักเรียนไว้บริการอย่างพอเพียง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกประวัติบุคคลสำคัญของศาสนา เพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนใจและให้ความสำคัญในเรื่องอ้คลากุ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.การนำบทเรียนจากประวัติศาสตร์อิสลามมาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อปลูกฝังอ้คลากุแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อิสลาม มาสังเคราะห์ให้เห็นผลการตอบแทนในโลกนี้และโลกหน้า	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.การเชิญวิทยากรอิสลาม หรือผู้มีความรู้ศาสนา มาถ่ายทอดอรรถาภิธานประวัติศาสตร์อิสลามแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

5. วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัครลาภอย่างสม่ำเสมอ

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.การจัดให้มีแผนปฏิบัติการโครงการ หรือกิจกรรม เกี่ยวกับการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.การจัดกิจกรรมประจำวัน ที่เอื้อต่อการปลูกฝัง อัครลาภแก่นักเรียน เช่น การขออภัยต่อนักเรียน การ ควบคุมการละหมาด หรือการจัดกิจกรรม ประจำเดือน เช่น กิยามุลลัยล์ เป็นต้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.การจัดการเรียนการสอนจริยธรรมเน้นการปฏิบัติ อย่างจริงจังและสม่ำเสมอทั้งในและนอกห้องเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.การจัดกิจกรรมวันสำคัญของอิสลามที่เอื้อต่อการ ปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และ ประเมินผลการดำเนินงานการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

6. วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

ข้อความ	สภาพการปฏิบัติจริง					ปัญหาการดำเนินการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.การจัดสถานศึกษาให้มีความสะอาด มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีงามแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.การจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน เช่น การจัดทำป้ายอาเยะฮุ้ลลอราน คำสอนจากอัลหะดีษ คำขวัญ บทกลอน และคติพจน์ด้านอัคลากในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.การจัดให้มีห้องอบรมอัคลาก เพื่อให้ผู้รับผิดชอบใช้ เป็นสถานที่ตวรรษฮุ้ลลอราน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.การจัดนิทรรศการส่งเสริมการมีอัคลากที่ดีงามแก่นักเรียนเป็นประจำ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.การกำหนดแผนการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน และประเมินผลสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นประจำทุกเดือนเพื่อให้เกิดความตระหนักเรื่องการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

3.1 วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

สภาพและปัญหา

.....

.....

.....

แนวทางการปลูกฝังอัคลาก

.....

.....

.....

3.2 วิธีการสร้างแรงจูงใจ

สภาพและปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางการปลูกฝังอัคฉลาก

.....
.....
.....

3.3 วิธีการตักเตือน

สภาพและปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางการปลูกฝังอัคฉลาก

.....
.....
.....

3.4 วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

สภาพและปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางการปลูกฝังอัคฉลาก

.....
.....
.....

3.5 วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคฉลากอย่างสม่ำเสมอ

สภาพและปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางการปลูกฝังอัคลากุ

.....
.....
.....

3.6 วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

สภาพและปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางการปลูกฝังอัคลากุ

.....
.....
.....

3.7 วิธีการอื่นๆ (โปรดระบุ)

.....
.....
.....

สภาพและปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางการปลูกฝังอัคลากุ

.....
.....
.....

*****

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขออภัย ทรงตอบแทนความดีงาม

นายมนุศักดิ์ โต๊ะเถื่อน
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

แบบสัมภาษณ์เลขที่ _____

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากุแก่นักเรียน

ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อสภาพ ปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2553

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อสภาพ ปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัคลากุแก่นักเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ วิธีการ และแนวทางการปลูกฝังอัคลากุแก่นักเรียน

*****

ชื่อ - นามสกุล.....
 ตำแหน่ง.....
 โรงเรียน ..... ตำบล.....
 อำเภอ..... จังหวัด.....
 สถานที่ให้สัมภาษณ์.....
 วัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งอะไร ?

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

1.2 วุฒิการศึกษา ?

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ .....

1.3 ขนาดของโรงเรียน ?

โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)

โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อสภาพ ปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และแนวทางการ
ปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด
ปัตตานี

2.1 วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี

2.1.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
มีการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

วิธีการปลูกฝังอัลลากุ

.....
.....
.....

2.1.2 ท่านคิดว่าการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีดังกล่าว มีปัญหาหรือไม่
อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไง ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....
.....
.....

2.1.3 ท่านคิดว่าแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีควรเป็นอย่างไร?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

2.2 วิธีการสร้างแรงจูงใจ

2.2.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

วิธีการปลูกฝังอัลลากุ

.....
.....
.....

2.2.2 ท่านคิดว่าการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจดังกล่าว มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไง ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....
.....
.....

2.2.3ท่านคิดว่าแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจ ควรเป็นอย่างไร?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.3 วิธีการตัดเตีอน

2.3.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการตัดเตีอนหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

วิธีการปลูกฝังอัลลากุ

.....
.....
.....

2.3.2 ท่านคิดว่าการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการตัดเตีอนดังกล่าว มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไร ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....
.....
.....

2.3.3 ท่านคิดว่าแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการตัดเตีอน ควรเป็นอย่างไร?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.4 วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

2.4.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการปลูกฝังอัลลากูแก่นักเรียนด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

วิธีการปลูกฝังอัลลากู

.....
.....
.....

2.4.2 ท่านคิดว่าการปลูกฝังอัลลากูแก่นักเรียนด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามดังกล่าว มี ปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหอย่างไร ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....
.....
.....

2.4.3 ท่านคิดว่าแนวทางการปลูกฝังอัลลากูแก่นักเรียนด้วยวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม ควร เป็นอย่างไร?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.5 วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ

2.5.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ หรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

วิธีการปลูกฝังอัคลาก

.....
.....
.....

2.5.2 ท่านคิดว่าการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ ดังกล่าว มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไง ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....
.....
.....

2.5.3 ท่านคิดว่าแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัคลากอย่างสม่ำเสมอ ควรเป็นอย่างไร?

.....
.....
.....
.....
.....

2.6 วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

2.6.1 ท่านคิดว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีหรือไม่ อย่างไร ?

มี ไม่มี

วิธีการปลูกฝังอัลลากุ

.....
.....
.....

2.6.2 ท่านคิดว่าการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีดังกล่าว มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีควรแก้ไขปัญหายังไง ?

มีปัญหา ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไขปัญหา

.....
.....
.....

2.6.3 ท่านคิดว่าแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี ควรเป็นอย่างไร?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่องร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามรายการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และผลการเก็บข้อมูลภาคสนาม 2 ทาง ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์ในทางวิชาการและการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 6 แนวทาง คือ 1) การสร้างแบบอย่างที่ดี 2) การสร้างแรงจูงใจ 3) การตักเตือน 4) การนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม 5) การจัดกิจกรรมปลูกฝังอัลลากุอย่างสม่ำเสมอ และ 6) การจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1) เพศ

ชาย หญิง

2) วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ โปรดระบุ

3) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

นักวิชาการด้านการศึกษาอิสลาม

นักวิชาการด้านอิสลามศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อร่างแนวทางการปลูกฝังอัตลักษณ์แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่มีต่อร่างแนวทางการปลูกฝังอัตลักษณ์แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง แนวทางนั้น มีความเหมาะสม
 -1 หมายถึง แนวทางนั้น ไม่มีความเหมาะสม
 0 หมายถึง แนวทางนั้น ไม่แน่ใจ

1.แนวทางการปลูกฝังอัตลักษณ์ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี

แนวทางการปลูกฝังอัตลักษณ์แก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนตลอดเวลาทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น การละหมาดญะมาอะฮ์ การแต่งกายถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม การพูดสุภาพ มีความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลาระมัดระวังการปะปนระหว่างชายหญิง และการปฏิบัติตนเป็นป่าวที่ดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ เป็นต้น	1	-1	0	....
1.2 การกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายมุ่งพัฒนาบุคลากร และครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนจัดทำคู่มือระเบียบการปฏิบัติตนสำหรับครูผู้สอนและสร้างบรรยากาศการตักเตือนระหว่างบุคลากรด้วยกัน กรณีที่มีการปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น การตักเตือนกันในห้องประชุมประจำเดือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนมากที่สุด	1	-1	0	....
1.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักถึงการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรไปในแนวโน้มที่ดี สร้างแบบอย่างและปลูกฝังจิตสำนึกนักเรียนให้เห็นคุณค่าของการมีอัตลักษณ์ดีงาม เช่น ถ้าเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีก็ให้ตักเตือนทันที หรือตักเตือนหลังจากละหมาดญะมาอะฮ์ทุกเวลา	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
1.4 การคัดสรรบุคลากรและครูผู้สอนที่มีอ็คลากดีเข้ามาปฏิบัติงานหรือสอนในโรงเรียน โดยให้การสังเกตบุคลิกภาพ การสอบและการประเมินจากการสัมภาษณ์ รวมถึงวุฒิการศึกษาและผลงานต่างๆ	1	-1	0	....
1.5 การกำหนดแหล่งศึกษาเรียนรู้เฉพาะสำหรับให้คำปรึกษาหรือแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการมีอ็คลากดีงาม และเชิญบวบ อุตาส หรือวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญการปลูกฝังการสร้างแบบอย่างที่ดีมาบรรยายความรู้ในวันสำคัญต่างๆ แก่นักเรียน	1	-1	0	....
1.6 การจัดการอบรมและแนะนำผู้ปกครองนักเรียนให้ตระหนักความสำคัญเรื่องของการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะการดูแลเอาใจใส่เมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้าน	1	-1	0	....
1.7 การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกแบบอย่างที่ดีในทุกรายวิชาเรียนทั้งภาคศาสนาและสามัญ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามท่านเราะสุล (ศ็อลฯ) และตระหนักเรื่องคำสอนต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติของตนเอง เช่น การแต่งกายเรียบร้อยตามหลักศาสนาอิสลาม การพูดจาสุภาพ การพูดด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ไม่ใช้อารมณ์ในการพูดกับนักเรียนหรือเพื่อนร่วมงาน	1	-1	0	....
1.8 การใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น เทป ซีดี บัตรคำ ภาพยนตร์ การ์ตูน หรือสื่ออื่นๆ ให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับอ็คลากและมารยาทดีงามต่อบิดามารดา ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น และคนรอบตัว	1	-1	0	....
1.9 การสร้างความสนิทสนมกับนักเรียนในบรรยากาศครอบครัว เพื่อให้คำปรึกษาและดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และทำความเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน เช่น ทานข้าวร่วมกับนักเรียน หรือครูผู้สอนเป็นเหมือนพ่อและแม่ของนักเรียน มีรุ่นพี่คอยดูแลน้อง เป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดความทั่วถึง รวมถึงการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่อยู่หอพักในช่วงเวลาเย็น กลางคืน และก่อนนอน	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
1.10 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย กรรมการบริหารโรงเรียน หรือหัวหน้าฝ่ายเพื่อ ติดตาม ดูแล อบรมครูผู้สอน เรื่องมารยาทการสอน วิธีการสอน การปฏิบัติตนของครูผู้สอนในห้องเรียน นอกห้องเรียน และนอกโรงเรียน	1	-1	0	....
1.11 การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบติดตาม นิเทศ และอบรมอศลากุตั้งแถมแก่นักเรียนตลอดเวลา โดยใช้สื่อและเครื่องมือวัดจรรยาบรรณ หรือมอบหมาย ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ครูหอพัก และกรรมการ นักเรียนช่วยดูแลนักเรียนรุ่นน้อง	1	-1	0	....
1.12 การมอบรางวัลสร้างขวัญกำลังใจให้กับ ครูผู้สอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในวันสำคัญ ต่างๆของโรงเรียน เช่น มอบรางวัลครูดีเด่นในแต่ละ ด้าน เช่น ครูดีเด่นในด้านการสอน ด้านอศลากุ ด้าน บุคลิกภาพ หรือจัดโครงการครูในดวงใจให้นักเรียน เลือกว่าใครควรเป็นแบบอย่างและการประกาศให้ นักเรียนเห็นแบบอย่าง	1	-1	0	....
1.13 การกำหนดจำนวนนักเรียนต่อสัดส่วนของ ครูผู้สอนทุกคน เพื่อดูแลให้คำปรึกษาและติดตาม พฤติกรรมของนักเรียน เช่น นักเรียนประมาณ 15 คน ต่อ ครู 1 คน โดยใช้เครื่องมือติดตาม เช่น สมุด บันทึกการเข้าร่วมอบรมของนักเรียน	1	-1	0	....
1.14 การจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสามกลุ่มเพื่อง่าย ต่อการดูแลและปลูกฝังแบบอย่าง ได้แก่ 1) กลุ่ม นักเรียนทั่วไป หรือกลุ่มนักเรียนเรียนดี พ่อแม่อบรม เลี้ยงดูอย่างดี 2) นักเรียนมีปัญหา หมายถึง นักเรียน ที่พ่อแม่แยกทางกัน นักเรียนกำพร้า หรือนักเรียนที่ ขาดการเลี้ยงดูอย่างดี และ 3) นักเรียนที่มีความ เสี่ยง คือ นักเรียนที่ก้าวร้าว เกเร และชอบฝ่าฝืน กฎระเบียบโรงเรียน	1	-1	0	....
1.15 การจัดสรรงบประมาณจัดโครงการพัฒนา บุคลากรและครูผู้สอนให้มีความตระหนักเรื่องการ ปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน เช่น โครงการอบรม	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
บุคลากร โครงการประกาศเกียรติคุณ ชมเชย หรือ ขึ้นเงินเดือนพิเศษแก่ครูผู้สอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ นักเรียน				....

2.แนวทางการปลูกฝังอัครลาภด้วยการสร้างแรงจูงใจ

แนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
2.1 การเริ่มต้นสอนด้วยการกล่าวพระนามของ อัลลอฮ์ ﷻ และจบด้วยการขออภัยต่อพระองค์ สอดแทรกผลการตอบแทนความดีแก่บุคคลที่มี อัครลาภดีงาม และการลงโทษแก่บุคคลที่มีพฤติกรรม ไม่ดีในโลกนี้และโลกหน้า	1	-1	0	....
2.2 การกำหนดให้ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงานและลูกศิษย์ เพื่อให้เกิด แรงจูงใจการตามแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการ ดำเนินชีวิต เช่น การทำงานเรียบร้อย การแต่งกาย ถูกต้องตามหลักศาสนา การวางตัวเหมาะสม และ การพูดจาสุภาพ เป็นต้น	1	-1	0	....
2.3 การคัดเลือกนักเรียนที่มีอัครลาภดี โดยการสำรวจ การสอบถาม การสังเกต การติดตามอย่างเป็นระบบ และการบันทึกความดี เพื่อมอบรางวัล เกียรติบัตรใน วันกิจกรรมสำคัญต่างๆของโรงเรียน การให้สิทธิ พิเศษพาไปทัศนศึกษา และการประกาศชมเชย หน้าเสาธงและในชั้นเรียน เช่น มีมารยาทดี เป็น แบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง ทำอิบาตะฮุสมา้เสมอ บุคลิกภาพดี เรียบร้อยดี หรือนักเรียนที่มีการ เปลี่ยนแปลงตนเองเป็นคนดี	1	-1	0	....
2.4 การกำหนดเกณฑ์สำหรับนักเรียนที่มีคุณสมบัติ รับรางวัล เช่น นักเรียนต้องครบคุณสมบัติ ได้แก่ 1) นักเรียนมีความขยันเรียน 2)การแต่งกาย	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
เรียบร้อยตามระเบียบของโรงเรียน 3) ให้เกียรติต่อครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน 4) มีอัครลาภดีงาม และ 5) เรียนเก่ง เป็นต้น				....
2.5 การสนับสนุนนักเรียนที่มีอัครลาภดีเป็นกรรมการนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของกรรมการนักเรียน หรือหัวหน้าห้อง	1	-1	0	....
2.6 การส่งเสริมให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานเป็นประจำ เพื่อให้มีจิตใจดี หรือให้นักเรียนเขียนป้ายคำสอนจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ คำสุภาษิต คำพังเพย หรือการแข่งขันตอบปัญหา การประกวดการจัดบอร์ดตามวันสำคัญต่างๆของศาสนา และการแต่งกายตามหลักการศาสนา เพื่อให้เกิดบรรยากาศใจแข่งขันทำความดี	1	-1	0	....
2.7 การจัดสรรงบประมาณทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มีอัครลาภดี นักเรียนเรียนเก่ง นักเรียนยากจน และนักเรียนกำพร้า และสนับสนุนทุนเรียน ต่อระดับอุดมศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำหน้าที่ประสานงานกับครูที่ปรึกษาให้นักเรียนเพื่อค้นหานักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และส่งรายชื่อให้ฝ่ายบริหารคัดเลือกให้ทุนการศึกษาตามด้านต่างๆ	1	-1	0	....
2.8 การจัดโครงการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีอัครลาภดีงาม เช่น โครงการธนาคารสะสมความดี มีครูผู้สอนทำหน้าที่สังเกตและบันทึกความดีของนักเรียน เช่น นักเรียนมีมารยาทดี พุดจาสุภาพ มีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นต้น	1	-1	0	....
2.9 การเชิญวิทยากรอบรมให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำความดี และเชิญศิษย์เก่าที่จบไปแล้วมาถ่ายทอดประสบการณ์และสร้างบรรยากาศใจทำความดีแก่รุ่นน้อง	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
2.10 การชี้แจงกฎระเบียบของโรงเรียนและการทำ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง นักเรียนก่อนการส่งบุตรหลานเข้าเรียน	1	-1	0	....
2.11 การรายงานผู้ปกครองนักเรียนรับทราบความ ประพฤตินักเรียนอย่างต่อเนื่องหรือการไปเยี่ยม เยียนที่บ้าน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกับโรงเรียนใน การปลูกฝังอัครลาภและแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มี พฤติกรรมไม่ดี เช่น นักเรียนมาสาย หรือขาดเรียน บ่อย	1	-1	0	....
2.12 การตั้งกฎระเบียบควบคุมพฤติกรรมของ นักเรียน เช่น การเช็คชื่อเพื่อควบคุมเวลาเข้า ห้องเรียนและการละหมาดญะมาอะฮ์ การให้คะแนน คุณลักษณะพึงประสงค์ในรายวิชา หรือการลงโทษ นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดี เช่น การตัดคะแนน พฤติกรรม การบำเพ็ญประโยชน์ การล้างห้องน้ำ การให้เก็บขยะ การโกนหัว และการตี	1	-1	0	....
2.13 การแต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษ ดูแล และ ควบคุมติดตามนักเรียนที่มีความเสี่ยงและนักเรียนที่ ได้รับการตักเตือนแล้วเพื่อประเมินการปรับปรุงตัว ของนักเรียน	1	-1	0	....
2.14 การให้โอกาสนักเรียนที่ทำความผิดปรับปรุงตัว ด้วยการทำข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง นักเรียนร่วมกันติดตามพฤติกรรมนักเรียนในช่วง ระยะเวลาหนึ่ง หากพบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็พัก การเรียนหรือไล่ออก เช่น การจำกัดพฤติกรรมอย่าง เข้มงวด บังคับให้ละหมาดตรงเวลา การเข้าเรียนไม่ ขาด อ่านกุรอานทุกวัน หากยอมเปลี่ยนแปลงตัวเอง ก็ให้เรียนต่อได้	1	-1	0	....
2.15 การไล่ออกหรือการเชิญออกกรณีที่มีการ ติดตามและตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียน มีพยาน และหลักฐานชัดเจน เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องลัก ขโมย หรือเรื่องชู้สาว	1	-1	0	....

3.แนวทางการปลูกฝังอัคลากุด้วยการตักเตือน

แนวทางการปลูกฝังอัคลากุแก่นักเรียน ด้วยการตักเตือน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
3.1 การสร้างคู่มือสำหรับครูผู้สอนและนักเรียนในการปฏิบัติตนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตักเตือนและการจัดระเบียบของโรงเรียน โดยแจ้งครูและนักเรียนทราบก่อนเข้ามาสอนหรือเรียนในวันปฐมนิเทศ	1	-1	0	....
3.2 การสนับสนุนให้กรรมการนักเรียนเป็นผู้ช่วยครูในการดูแลเพื่อนและรุ่นน้อง เพื่อให้เกิดการดูแลอย่างทั่วถึง เช่น ให้กรรมการนักเรียนจัดระเบียบการเข้าแถว การตักเตือนน้องๆทุกวันหลังจากการละหมาด และช่วยเหลือครูในการสอนอัลกุรอานแก่น้องๆ เป็นต้น	1	-1	0	....
3.3 การสร้างความใกล้ชิดกับนักเรียนเพื่อให้คำปรึกษาและตักเตือนนักเรียนตลอดเวลา โดยเฉพาะเมื่อเห็นนักเรียนกำลังทำความผิดตักเตือนทันทีอย่าปล่อยให้ผ่านไป ไม่เช่นนั้นนักเรียนจะเข้าใจว่าสิ่งดังกล่าวเป็นเรื่องที่ดี	1	-1	0	....
3.4 การกล่าววลีมะฮะฮู เกาะซีเราะฮู หรือการตักเตือนนักเรียนหน้าเสาธงทุกเช้า โดยกำหนดครูเวรเป็นผู้ให้คำตักเตือนแก่นักเรียน และให้กรรมการนักเรียนรับผิดชอบสรุปบันทึกการให้คำตักเตือนของครูเวรแบบสั้นๆ	1	-1	0	....
3.5 การตักเตือนนักเรียนในเวลาเรียน นอกห้องเรียน และการดูแลนักเรียนที่อยู่ประจำหอพัก โดยจัดให้มีช่วงเวลาเฉพาะสำหรับการตักเตือน เช่น กำหนดคาบอบรม คาบแนะแนว คาบฮะลาเกาะห์ และชั่วโมงโฮมรูมในคาบสุดท้ายของทุกสัปดาห์ การจัดกิจกรรมตักเตือนกันหลังจากละหมาดญะมาอะฮู การตรวจตราและให้คำตักเตือนนักเรียนหอพักก่อนนอน	1	-1	0	....
3.6 การกำหนดให้นักเรียนมีครูที่ปรึกษาด้านศาสนา และสามัญเป็นรายบุคคล รับผิดชอบดูแลให้	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ด้วยการตักเตือน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
คำปรึกษานักเรียนและรายงานพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เช่น เรื่องเรียนเรื่องละหมาด				....
3.7 การแต่งตั้งกรรมการพิเศษสำหรับดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีให้เขาเกิดความไวเนื้อเชื้อใจและเกิดการพัฒนาปรับปรุงตัว โดยทำหน้าที่ดูแลติดตาม และควบคุมพฤติกรรมนักเรียนที่มีความผิดร้ายแรงเพื่อเป็นการให้ออกาสนักเรียนที่กระทำความผิดกลับตัว	1	-1	0	....
3.8 การวางแผนจัดโครงการอบรมอัครลาภแก่นักเรียน เช่น การจัดโครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม การอบรมหลังละหมาด รวมถึงการจัดอบรมจริยธรรมพัฒนาบุคลากรและครูเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน	1	-1	0	....
3.9 การกำหนดขั้นตอนการตักเตือนชัดเจน เช่น นักเรียนตักเตือนกันเอง ครูที่ปรึกษาตักเตือนนักเรียน ฝ่ายปกครองนักเรียนตักเตือน และให้ระยะเวลาในการปรับปรุงตัว หากทำผิดซ้ำก็ส่งให้ฝ่ายบริหารโรงเรียน และเชิญผู้ปกครองรับทราบหรือใช้วิธีการไปเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนที่บ้านเพื่อรับทราบปัญหาที่แท้จริง	1	-1	0	....
3.10 การเรียกนักเรียนที่ทำความผิดตักเตือนเป็นรายบุคคล เพื่อรักษาความรู้สึก และให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีเกิดความสำนึกด้วยการใช้เหตุผล	1	-1	0	....
3.11 การลงโทษขั้นเด็ดขาดให้นักเรียนคนอื่นเห็นกรณีที่มีการตักเตือนแล้ว ยังทำผิดซ้ำอีกหลายครั้ง เช่น การแอบนำโทรศัพท์มือถือมาใช้ในโรงเรียน หรือชุดที่รัดรูปมาใส่ ก็จะทำการเผาต่อหน้านักเรียนหรือทำผิดเพียงครั้งเดียวแต่หลักฐานและพยานชัดเจนก็จะไล่ออก เช่น เรื่องซู้สาว และยาเสพติด เป็นต้น	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการตักเตือน	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
3.12 การจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับการนำไปใช้จัดอบรมพัฒนาครูผู้สอนในเรื่องของการตักเตือน และการเยี่ยมเยียนบ้านของนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือ ความเข้าใจนักเรียน และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการตักเตือน	1	-1	0	....

4.แนวทางการปลูกฝังอ็คลากด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
4.1 การนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามในหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์อิสลามโดยตรง เช่น ประวัติศาสตร์ของท่านเราะสูล (ศ็อลย) ประวัติศาสตร์บรรดานบี บรรดาเศาะหาบะฮ์ บรรดาเคาะลีฟะฮ์ ราชวงศ์ต่างๆในอาณาจักรอิสลาม โดยใช้ตำราหรือหนังสือที่จัดทำขึ้นเองหรือหาซื้อมาทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษามาลายู และภาษาอาหรับ	1	-1	0	....
4.2 การสอดแทรกประวัติศาสตร์อิสลามในรายวิชาเรียนทั่วไป เน้นการสอนบูรณาการ นำเสนอชีวประวัติของท่านเราะสูล (ศ็อลย) บรรดาเคาะลีฟะฮ์ บรรดาเศาะหาบะฮ์ และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อิสลามให้นักเรียนเกิดความสนใจและนำมาเป็นแบบอย่างในชีวิต	1	-1	0	....
4.3 การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาเปรียบเทียบกับประวัติศาสตร์ในอดีต เพื่อให้เกิดความสำนึกเรื่องการตอบแทนความดีความชั่ว และการทดสอบของอัลลอฮ์ ﷻ เช่น เหตุการณ์พายุดีเปรชชั่น เหตุการณ์สึนามิ รวมถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	1	-1	0	....
4.4 ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของประวัติศาสตร์อิสลาม รมัตระวังการ	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอัครลัทธิแก่นักเรียน ด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
นำเสนอข้อมูลที่ผิด และให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการระวังจากการศึกษาประวัติศาสตร์อิสลามที่มาจากแหล่งข้อมูลบิดเบือน				....
4.5 การจัดแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์อิสลาม เพื่อค้นคว้าและศึกษาเอกสาร ตำรา สื่อและแบบเรียนประวัติศาสตร์อิสลามที่เกี่ยวกับการปลูกฝังอัครลัทธิแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	-1	0	....
4.6 การปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนรักประวัติศาสตร์อิสลาม ผ่านการจัดกิจกรรมหรือโครงการ โดยครูเป็นผู้แนะนำแก่นักเรียนในการแยกแยะพฤติกรรมดีและไม่ดี เช่น การจัดงานนิทรรศการ การบรรยาย การจัดบอร์ด แผ่นพับ วารสาร การเสนอประวัติศาสตร์อิสลามบทบาทสมมติ หรือเปิดซีดีให้นักเรียนศึกษาจากเรื่องราวที่สอดแทรกผลการตอบแทนความดีและความชั่ว และการนำเสนอเสียงตามสายในช่วงเวลาพักกลางวัน เป็นต้น	1	-1	0	....
4.7 การเชิญบอ อูstad หรือวิทยากรที่มีความรู้มาถ่ายทอดประวัติศาสตร์อิสลาม เช่น ประวัติการทำอาชูรอ การทำเมาลิดนบี การขึ้นปีใหม่อิสลาม เหตุการณ์อิสเราะอและมีอรอญหรือวันสำคัญต่างๆ ของศาสนาอิสลาม และให้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นักเรียนในการวางตัวเหมาะสมในวันสำคัญของศาสนาอื่น เช่น วันขึ้นปีใหม่ของไทย วันสงกรานต์ วันวาเลนไทน์ และวันคริสต์มาส เป็นต้น	1	-1	0	....
4.8 การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนรู้ และการจัดโครงการ หรือกิจกรรมสำคัญทางศาสนาเพื่อให้นักเรียนเกิดความรักประวัติศาสตร์อิสลามและนำบทเรียนจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์มาใช้เป็นอุทาหรณ์สอนใจในการดำเนินชีวิต	1	-1	0	....

5.แนวทางการปลูกฝังอศลากุด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลากุอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลากุอย่างสม่ำเสมอ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
5.1 การประชุมครูทุกเดือนเพื่อสร้างสำนึกความ รับผิดชอบ ความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน ในการกำหนดรูปแบบการ ดูแลนักเรียน การกำหนดโครงการ กิจกรรม และ แผนการติดตาม สนับสนุน และประเมินผลหลังการ จัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนารูปแบบกิจกรรมในครั้งต่อไป	1	-1	0	....
5.2 การกำหนดชั่วโมงกิจกรรมและการเช็คการเข้า ร่วมกิจกรรม ของนักเรียน หากไม่ผ่านต้องเข้าร่วม กิจกรรมใหม่ในปีหน้า เช่น ค่ายปรับพื้นฐาน ค่าย จริยธรรม หรือซ่อมให้หมดในช่วงวันหยุด เช่น การ ไม่ขึ้นละหมาดมาอะฮฺ การหนีเรียน การมาสาย ต้องบำเพ็ญประโยชน์ด้วยการถางหญ้า กวาดหญ้า เก็บขยะ ล้างห้องน้ำ และการปลูกต้นไม้	1	-1	0	....
5.3 การจัดการโครงการปฐมนิเทศแก่นักเรียนใหม่ เพื่อปรับพื้นฐานให้เด็กมีความพร้อมในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน และโครงการปัจฉิมนิเทศแก่นัก เรียนที่กำลังสำเร็จการศึกษาเพื่อขจัดเกลออศลากุ ของนักเรียนก่อนจบการศึกษา	1	-1	0	....
5.4 การจัดค่ายต่อเนื่องระหว่างการศึกษา เพื่อ ปลูกฝังอศลากุตั้งแต่นักเรียนตลอดเวลา เช่น การ จัดค่ายอบรมจริยธรรมในช่วงปิดเทอม หรือ วันหยุดต่าง ๆ เกี่ยวกับมารยาทต่อบิดามารดา มารยาทต่อครูและเพื่อนร่วมห้อง มารยาทการมา โรงเรียน การเคารพต่อระเบียบวินัยโรงเรียน	1	-1	0	....
5.5 การติดตามประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียน การอบรมอศลากุแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลผ่าน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกสัปดาห์และการจัดค่าย เฉพาะสำหรับนักเรียนที่ขาดการเข้ากิจกรรมหลาย ครั้งหรือมีความผิดร้ายแรงเพื่อให้โอกาสปรับปรุงตัว เช่น ค่ายอบรมความประพฤติ และการออกตะอ์วะฮฺ	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากุอย่างสม่ำเสมอ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
5.6 การกำหนดกิจกรรมการเข้าแถวทุกเช้า เช่น ครู เวรประจำวันให้โอวาทและตักเตือนนักเรียนก่อนการ เข้าชั้นเรียน และกิจกรรมหน้าเสาธงอื่นๆ เช่น การ จัดแถว การขอดูอาห์ และกิจกรรมหะดีษประจำวันให้ นักเรียนหาหะดีษมานำเสนอหน้าแถวเพื่อฝึกความ รับผิดชอบ	1	-1	0	....
5.7 การจัดคาบเรียนให้มีการสลับชั่วโมงระหว่าง ศาสนาและสามัญ เพื่อให้ครูทุกคนดูแลนักเรียน ตลอดเวลา เช่น ในวันเดียวกันบางห้องช่วงเช้าเรียน ศาสนาและช่วงบ่ายเรียนสามัญ และบางห้องช่วงเช้า เรียนสามัญและช่วงบ่ายเรียนศาสนา	1	-1	0	....
5.8 การให้เด็กฝึกกิจวัตรประจำวัน เช่น การ ละหมาดญะมาอะฮ์ และฟังการนะซีอิ์ตจากครูผู้สอน ในช่วงเวลา ก่อนและหลังละหมาดทุกเวลา การ สอนอัลกุรอาน ดูอาห์ และกิตาบต่างๆ การอ่านอัช การช่วงเช้าและเย็นหลังละหมาดสุบหู่ก่อนการทำ ภารกิจส่วนตัวในช่วงเช้า และหลังละหมาดอัศรู่ก่อน เลิกเรียน	1	-1	0	....
5.9 การจัดงานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทาง ศาสนา เช่น วันอาชูรอ วันขึ้นปีใหม่ของอิสลาม การ เตรียมพร้อมวันรฎอ งานวิชาการ การจัดบอร์ด กิจกรรมประกวดเรียงความ หรือกิจกรรมพัฒนา โรงเรียนเพื่อสร้างความรัก ความสามัคคี ความ รับผิดชอบ และปลูกจิตสำนึกการรักษาความสะอาด	1	-1	0	....
5.10 การจัดกิจกรรมปลูกฝังศรัทธา เช่น การจัด กิจกรรมสะลาเกาะฮ์สัปดาห์ละหนึ่งคาบเรียน และจัด รวมเดือนละหนึ่งครั้ง กิจกรรมกีฬามุสลิม เพื่อเป็น การติดตามและตักเตือนกันการปฏิบัติตน เป็นมุสลิม ที่ดีเพื่อขัดเกลাজิตใจ และฝึกความอดทน	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอ็คลาคแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลาคอย่างสม่ำเสมอ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
5.11 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ภายใต้การดูแลของครูที่ปรึกษา เช่น ชุมนุม ชมรม หรือการสอนตามศูนย์การเรียนรู้ศาสนาประจำชุมชน (ตาดึกา) มอบหมายให้นักเรียนรุ่นพี่รับผิดชอบการ บริหารจัดการ เพื่อฝึกอ็คลาค ความรับผิดชอบ การ มีมนุษยสัมพันธ์ และการมีมารยาททางสังคม	1	-1	0	....
5.12 การกำหนดจัดกิจกรรมหรือขอบเขตระหว่าง ชายหญิงให้ชัดเจน เช่น การแยกวันจัดกิจกรรมกีฬา สี กิจกรรมทัศนศึกษา หรืองานวิชาการ และการให้ ครูที่ปรึกษาควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะเมื่อมี การเดินทางออกนอกสถานที่เพื่อป้องกันการประปน ชายหญิง	1	-1	0	....
5.13 การชี้แจงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมต่างๆให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและ ให้ความร่วมมือ เช่น การเข้าแถวในตอนเช้า ทำใ้ นักเรียนได้ดูอาอินตอนเช้า และรับฟังโอวาทจากครู เพื่อสามารถใช้ในการเรียนและการดำเนินชีวิตได้	1	-1	0	....
5.14 การงดกิจกรรมที่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจ แก่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบสุขในพื้นที่ หรือแจ้งให้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้รับผิดชอบในชุมชนทราบ ก่อนการจัดกิจกรรม รวมทั้งสร้างความเข้าใจให้แก่ เจ้าหน้าที่รักษาความสงบสุข	1	-1	0	....
5.15 การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรม และโครงการที่กำหนดในแต่ละปีการศึกษาตลอดจน การดำเนินการตามแผนกิจกรรมหรือโครงการที่วาง ไว้	1	-1	0	....

6.แนวทางการปลูกฝังอัคลากด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

แนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	ความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
6.1 การกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนตลอดเวลาทั้งในและนอกโรงเรียน เนื่องจากทุกคนถือเป็นสิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนอย่างมาก	1	-1	0	....
6.2 การสร้างสำนึกที่ดีแก่บุคลากร ครู และนักเรียน รักษาสิ่งแวดล้อม การจัดภูมิทัศน์สวยงาม และการรณรงค์การรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน เช่น การห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถก่อขยะในโรงเรียน เช่น ถูพลาสติก และขวดแก้ว โดยให้ทุกคนนำภาชนะบรรจุอาหาร แก้ว และช้อนมาโรงเรียนเองทุกวัน	1	-1	0	....
6.3 การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียนในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ด้วยการติดป้าย สื่อ หรือโปสเตอร์คำสอนจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ บทความ คำสุภาษิต คำพังเพยเพื่อให้นักเรียนได้อ่านและวิเคราะห์ ทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาอาหรับ ภาษามาลายู และภาษาอังกฤษ เช่น ป้ายเตือนภัยบุหรี ป้ายเชิญชวนทำความดี	1	-1	0	....
6.4 การแบ่งความรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ต่างๆภายในโรงเรียน และการให้รางวัลเพื่อสร้างกำลังใจในการรักษาความสะอาดแก่ห้องเรียนที่มีความสะอาดและหอพักน่ายุ และกำหนดมาตรการลงโทษนักเรียนที่ไม่รักษาความสะอาด เช่น ให้ทำความสะอาดห้องเรียนหรือหอพัก ดูแลตกแต่งดอกไม้และต้นไม้ในโรงเรียนเป็นต้น	1	-1	0	....
6.5 การแต่งตั้งคณะกรรมการสาธารณสุขในโรงเรียน หรือการมอบหมายให้กรรมการนักเรียนมีหน้าที่ติดตามตรวจสอบ และรายงานความสะอาดทุก	1	-1	0	....

แนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	ความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	
วันภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ หอพัก นักเรียน สนาม และสวนหย่อม				
6.6 การสร้างอาคารเรียน อาคารละหมาด หอพัก และโรงอาหารที่มีการแยกชายและหญิงชัดเจนเพื่อ ไม่ให้เกิดพิศนะฮ์ และป้องกันการปะปนกันชายหญิง หรือมีผ้ามาปิดกั้นในกรณีที่ต้องเรียนรวมกัน เพื่อ เป็นการแบ่งเขตระหว่างชายหญิง รวมถึงการแยก ห้องทำงานสำหรับครูผู้ชายและครูผู้หญิงด้วย	1	-1	0	....
6.7 การกำหนดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับอบรม อัคลากแก่นักเรียน เช่น การใช้ห้องประชุม อาคาร เอนกประสงค์ มัสยิดหรืออาคารละหมาดภายใน โรงเรียน รวมถึงการจัดห้องคอมพิวเตอร์สำหรับ นักเรียนเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลภายใต้การ แนะนำของครูผู้สอน	1	-1	0	....
6.8 การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการ อบรม และสนับสนุนความรู้แก่ผู้ปกครองนักเรียน และชาวบ้านในการช่วยเหลือกันสร้างสภาพแวดล้อม ที่ดีภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เช่น การขอ ความร่วมมือผู้มีอำนาจในชุมชนหรือจังหวัดจัด ระเบียบสถานบันเทิง ร้านเกมส์ หรือแหล่งมั่วสุมที่ เปิดใกล้โรงเรียน	1	-1	0	....
6.9 การจัดสรรงบประมาณและการหาทุนทะนุบำรุง อาคารสถานที่ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียนให้มีความน่าอยู่เอื้อต่อการปลูกฝังอัคลาก แก่นักเรียน	1	-1	0	....

*****

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขออัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบแทนความดีงาม

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจร่างแนวทางการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี**

1. รายนามนักวิชาการด้านการศึกษาอิสลาม

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซอลีสะ หะยีสะมะแอ

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

1.3 ดร.มุฮัมมัดสกรี มั่นยูนุ

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

1.4 ดร.อับดุลฮากีม เอ็งปียา

ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

1.5 อาจารย์สุวรรณี หลังปูเต๊ะ

ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกสาขาวิชาครุศาสตร์อิสลาม

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. รายนามนักวิชาการด้านอิสลามศึกษา

2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา

ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อับดุลรอซิด เจมะมะ

ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาอิสลามศึกษา

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจร่างแนวทาง ฯ (ต่อ)

2.3 ดร.อัปคุรอนิง สือเต

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2.4 อาจารย์อัปคุลฮาดี สะบูดิง

ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกสาขาวิชาอิสลามศึกษา

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2.5 อาจารย์อาเซ็ม อัชชะรีฟ

ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกสาขาวิชาอิสลามศึกษานานาชาติ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3. รายนามผู้บริหารสถานศึกษา

3.1 นายแวอัคนาน แวดือระ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

โรงเรียนจงรักภักดีวิทยา ต.ตันหยงลูโล๊ะ อ.เมือง

3.2 นายอัปคุลเลาะ โต๊ะกู

ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาตและผู้อำนวยการ

โรงเรียนรัศมีสถาปนา ต.สาkobน อ.มายอ

3.3 นายโมฮัมหมัดญามาลุดดีน สะมะแอ

ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาตและผู้อำนวยการ

โรงเรียนคารุลอูลูมวิทยา ต.ตะโล๊ะ อ.ยะหริ่ง

3.4 นางเจนิเยาะ มุสตาปะ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

โรงเรียนมุลนิริชมุซันอิสลามศึกษา ต.ปะโล๊ะปะโย อ.หนองจิก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจร่างแนวทาง ฯ (ต่อ)

3.5 นางอาชีวะะห์ ภูนา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา ต.ยะรัง อ.ยะรัง

4. รายนามครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

4.1 นายกอเซม มะแซ

ตำแหน่ง หัวหน้าบริหารงานทั่วไปและรองวิชาการฝ่ายศาสนา

โรงเรียนมุสลิมพัฒนศาสตร์ ต.บางปู อ.ยะหริ่ง

4.2 นายอับดุลเลาะ สาระ

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิชาการศาสนา

โรงเรียนศาลาฟี ต.น้ำคำ อ.ทุ่งยางแดง

4.3 นายคือนั่ง มีชา

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โรงเรียนอิสลามนิติวีทย์ ต.ป่ากู อ.ทุ่งยางแดง

4.4 นายมุสตารชีดีน วาบา

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน

โรงเรียนเศรษฐศาสตร์วิทยา ต.ตะลูนัน อ.สายบุรี

4.5 นางซัมรา สาและ

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ภาควิชาภาษาอังกฤษ

โรงเรียนยุวอิสลามวิทยามูลนิธิ ต.ลูโบะยิไร มายอ

**ตารางแสดงการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อร่างแนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี¹**

1. แนวทางการปลูกฝังอ็คลากุด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนตลอดเวลาทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น การละหมาดจะมาอะฮฺ การแต่งกายถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม การพูดสุภาพ มีความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ระมัดระวังการปะปนระหว่างชายหญิง และการปฏิบัติตนเป็นป่าวที่ดีต่ออัลลอฮฺ ^{ผู้} เป็นต้น	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	0.90	เหมาะสม ²

¹ การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากการคำนวณค่าดัชนีของความสอดคล้อง IC (Index of Concurrence) คัดเลือกข้อความที่มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตั้งแต่ .50 ขึ้นไป กรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิไม่แสดงความคิดเห็นผู้วิจัยจะไม่นำมานับเป็นค่าคะแนนความสอดคล้อง

² ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “น่าจะนำ (การปฏิบัติตนเป็นป่าวที่ดี...)” หลังจากเช่น...” ผู้วิจัยเห็นด้วยและปรับข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังเอกลักษณ์นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
1.2 การกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายมุ่งพัฒนาบุคลากร และครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน จัดทำคู่มือระเบียบการปฏิบัติตนสำหรับครูผู้สอน และสร้างบรรยากาศการตักเตือนระหว่างบุคลากรด้วยกัน กรณีที่มีการปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น การตักเตือนกันในห้องประชุมประจำเดือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนมากที่สุด	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม ¹
1.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนตระหนักถึงการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรไปในแนวโน้มที่ดี สร้างแบบอย่างและปลูกฝังจิตสำนึกนักเรียนให้เห็นคุณค่าของการมีเอกลักษณ์งาม เช่น ถ้าเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดี ก็ให้ตักเตือนทันที หรือตักเตือนหลังจากละหมาดจะมออะฮ์ทุกเวลา	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม ²

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรแยกเป็นสองข้อ โดยจัดประเด็นวางลำดับ 1. การกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย... และ 2. สร้างบรรยากาศการตักเตือน...” และบางท่านเสนอแนะว่า “ควรมีการตักเตือนทั้งในที่ลับและไม่เปิดเผยด้วย เนื่องจากการตักเตือนหลังละหมาดจะมออะฮ์ เป็นการตักเตือนทั่วไป” ผู้วิจัยเห็นด้วยและปรับข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสอง

² ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรเปลี่ยนคำว่า (ตระหนักถึงการพัฒนา) และ(ไปในแนวโน้มที่ดี) เป็น (รณรงค์การปฏิบัติวัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีจิตวิญญาณ...)” ผู้วิจัยเห็นด้วยและแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
1.4 การคัดสรรบุคลากรและครูผู้สอนที่มีอักษณดีเข้ามาปฏิบัติงานหรือสอนในโรงเรียน โดยใช้การสังเกตบุคลิกภาพ การสอบและการประเมินจากการสัมภาษณ์ รวมถึงวุฒิการศึกษาและผลงานต่างๆ	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม
1.5 การกำหนดแหล่งศึกษาเรียนรู้เฉพาะสำหรับให้คำปรึกษาหรือแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการมีอักษณดีงาม และเชิญบาบ อูstad หรือวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญการปลูกฝังการสร้างแบบอย่างที่ดีมาบรรยายความรู้ในวันสำคัญต่างๆ แก่นักเรียน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม ¹
1.6 การจัดการอบรมและแนะนำผู้ปกครองนักเรียนให้ตระหนักความสำคัญเรื่องของการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน โดยเฉพาะการดูแลเอาใจใส่เมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้าน	1	1	0	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	0.85	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรเปลี่ยนคำว่า (บาบ) เป็นการใช้คำว่า โตะครูดิกว่า จะได้อ้างอิงการเป็นผู้รู้และคนต่างศาสนิกที่รู้จักคำนี้ “บาบ” อาจเข้าใจว่า “พ่อ” ก็ได้” ผู้วิจัยเห็นด้วยและแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
1.7 การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกแบบอย่างที่ดีในทุกรายวิชาเรียนทั้งภาคศาสนาและสามัญ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามท่านเราะซูล (ศ็อลลา) และตระหนักเรื่องคำสอนต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติของตนเอง เช่น การแต่งกายเรียบร้อยตามหลักศาสนาอิสลาม การพูดจาสุภาพ การพูดด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ไม่ใช้อารมณ์ในการพูดกับนักเรียนหรือเพื่อนร่วมงาน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม ¹
1.8 การใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น เทป ซีดี บัตรคำ ภาพยนตร์ การ์ตูน หรือสื่ออื่นๆ ให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับอักษณและมารยาทดีงามต่อบิดามารดา ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น และคนรอบตัว	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม
1.9 การสร้างความสนิทสนมกับนักเรียนในบรรยากาศรอบครัว เพื่อให้คำปรึกษาและดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และทำความเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน เช่น ทานข้าวร่วมกับนักเรียน หรือครูผู้สอนเป็นเหมือนพ่อและแม่	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	0	15	0.75	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรแก้ไขภาษา (ตระหนักเรื่องคำสอนต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติของตนเอง) เป็น (ตระหนักเรื่องการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักคำสอนอิสลาม)” ผู้วิจัยเห็นด้วยและแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
ของนักเรียน มีรุ่นพี่คอยดูแลน้อง เป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดความทั่วถึง รวมถึงการเอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่อยู่หอพักในช่วงเวลาเย็น กลางคืน และก่อนนอน																							
1.10 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ประกอบด้วยกรรมการบริหารโรงเรียน หรือหัวหน้าฝ่ายเพื่อติดตาม ดูแล อบรมครูผู้สอน เรื่องมารยาท การสอน วิธีการสอน การปฏิบัติตนของครูผู้สอนในห้องเรียน นอกห้องเรียน และนอกโรงเรียน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	16	0.80	เหมาะสม
1.11 การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบติดตาม นิเทศ และอบรมอัครกุลกิจงามแก่นักเรียนตลอดเวลา โดยใช้สื่อและเครื่องมือวัดจรรยาบรรณ หรือมอบหมายครูผู้สอน ครูประจำชั้น ครูหอพัก และกรรมการนักเรียนช่วยดูแลนักเรียนรุ่นน้อง	1	-	0	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	14	0.74	เหมาะสม ¹
1.12 การมอบรางวัลสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูผู้สอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในวันสำคัญต่างๆของโรงเรียน เช่น มอบรางวัลครูดีเด่นในแต่ละ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	-1	1	1	16	0.80	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ข้อ 1.10 และ ข้อ 1.11 มีความซ้ำซ้อนกัน ถ้าจะมีกรรมการอีกชุดควรกำหนดให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน” ผู้วิจัยเห็นด้วยและแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
ละด้าน เช่น ครูดีเด่นในด้านการสอน ด้านอศลาฯ ด้านบุคลิกภาพ หรือจัดโครงการครูในดวงใจให้นักเรียนเลือกว่าใครควรเป็นแบบอย่างและการประกาศให้นักเรียนเห็นแบบอย่าง																							
1.13 การกำหนดจำนวนนักเรียนต่อสัดส่วนของครูผู้สอนทุกคน เพื่อดูแลให้คำปรึกษาและติดตามพฤติกรรมของนักเรียน เช่น นักเรียนประมาณ 15 คน ต่อ ครู 1 คน โดยใช้เครื่องมือติดตาม เช่น สมุดบันทึกการเข้าร่วมอบรมของนักเรียน	1	1	1	1	1	0	0	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	0.80	เหมาะสม ¹

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “อาจจะทับซ้อนกับแนวทางการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียนด้วยการสร้างแรงจูงใจ” ผู้วิจัยขอคงไว้ เนื่องจาก “วิธีการดังกล่าวสามารถควบคุมความประพฤติของนักเรียนได้”

แนวทางการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
1.14 การจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นสามกลุ่มเพื่อง่ายต่อการดูแลและปลูกฝังแบบอย่าง ได้แก่ 1) กลุ่มนักเรียนทั่วไป หรือกลุ่มนักเรียนเรียนดี พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูอย่างดี 2) นักเรียนมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่พ่อแม่แยกทางกัน นักเรียนกำพร้า หรือนักเรียนที่ขาดการเลี้ยงดูอย่างดี และ 3) นักเรียนที่มีความเสี่ยง คือ นักเรียนที่ก้าวร้าว เกร และชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบโรงเรียน	1	-1	0	1	1	0	0	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	0.75	เหมาะสม ¹
1.15 การจัดสรรงบประมาณจัดโครงการพัฒนาบุคลากรและครูผู้สอนให้มีความตระหนักเรื่องการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน เช่น โครงการอบรมบุคลากร โครงการประกาศเกียรติคุณ ชมเชย หรือขึ้นเงินเดือนพิเศษแก่ครูผู้สอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	0	17	0.89	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “การแยกกลุ่มเพื่อดูแลและติดตามเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องไม่แยกการร่วมกิจกรรมของพวกเขาเพราะทำให้เกิดปมด้อยได้” และบางท่านเสนอแนะว่า “ควรมีการใช้กลุ่มเพื่อนที่ดีเข้าช่วยด้วย ถ้าแยกเป็นกลุ่มน่าจะแย่ลงกว่าเดิม สำหรับกลุ่มที่มีปัญหาแต่ปรับปรุงตัวแล้วให้อยู่ดูแลร่วมกับนักเรียนปกติ”

2.แนวทางการปลูกฝังอัตลักษณ์ด้วยการสร้างแรงจูงใจ

แนวทางการปลูกฝังอัตลักษณ์แก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
2.1 การเริ่มต้นสอนด้วยการกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ และจบด้วยการ ขอภัยต่อพระองค์ สอดแทรกผลการตอบแทนความดีแก่บุคคลที่มีอัตลักษณ์ ดีงาม และการลงโทษแก่บุคคลที่มีพฤติกรรมไม่ดีในโลกนี้และโลกหน้า	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม ¹
2.2 การกำหนดให้ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงาน และลูกศิษย์ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจการตามแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการ ดำเนินชีวิต เช่น การทำงานเรียบร้อย การแต่งกายถูกต้องตามหลักศาสนา การวางตัวเหมาะสม และการพูดจาสุภาพ เป็นต้น	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม
2.3 การคัดเลือกนักเรียนที่มีอัตลักษณ์ดี โดยการสำรวจ การสอบถาม การ สังเกต การติดตามอย่างเป็นระบบ และการบันทึกความดี เพื่อมอบรางวัล	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	17	0.85	เหมาะสม ²

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ข้อความไม่ชัดเจน หากต้องการสื่อถึงบริบทการสอนต้องแบ่งออกเป็น ข้อ 2 คือ ข้อ 1. การเริ่มต้นสอน... และข้อ 2. การสอนสอดแทรกผลการตอบแทนความดี...” ผู้วิจัยเห็นด้วย
และแยกข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

² ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรมีเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจนด้วย” ผู้วิจัยเห็นด้วยและเพิ่มเติมข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
2.6 การส่งเสริมให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานเป็นประจำเพื่อให้มีจิตใจดี หรือให้นักเรียนเขียนป้ายคำสอนจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ คำสุภาษิต คำพังเพย หรือการแข่งขันตอบปัญหา การประกวดการจัดบอร์ดตามวันสำคัญต่างๆ ของศาสนา และการแต่งกายตามหลักการศาสนา เพื่อให้เกิดบรรยากาศของใจแข่งขันทำความดี	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม ¹
2.7 การจัดสรรงบประมาณทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่มีอัลลาฮุดี นักเรียนเรียนเก่ง นักเรียนยากจน และนักเรียนกำพร้า และสนับสนุนทุนเรียนต่อระดับอุดมศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำหน้าที่ประสานงานกับครูที่ปรึกษานักเรียนเพื่อค้นหานักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และส่งรายชื่อให้ฝ่ายบริหารคัดเลือกให้ทุนการศึกษาตามด้านต่างๆ	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรแยกออกเป็น 3 ข้อ คือ ข้อ 1. การส่งเสริมให้นักเรียนอ่านอัลกุรอาน... ข้อ 2. ให้นักเรียนเขียนป้ายคำสอน... และข้อ 3. การประกวดการจัดบอร์ด...” ผู้วิจัยเห็นด้วยและแยกข้อความในผลการศึกษาตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอศลากแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
2.8 การจัด โครงการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีอศลากดีงาม เช่น โครงการ ธนาคารสะสมความดี มีครูผู้สอนทำหน้าที่สังเกตและบันทึกความดีของ นักเรียน เช่น นักเรียนมีมารยาทดี พุดจาสุภาพ มีความสัมมาคารวะกับ ผู้ใหญ่ และมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม
2.9 การเชิญวิทยากรอบรมให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำความคิด และเชิญ ศิษย์เก่าที่จบไปแล้วมาถ่ายทอดประสบการณ์และสร้างบรรยากาศจูงใจทำ ความดีแก่รุ่นน้อง	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม
2.10 การชี้แจงกฎระเบียบของโรงเรียนและการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนก่อนการส่งบุตรหลานเข้าเรียน	1	1	0	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	0.85	เหมาะสม
2.11 การรายงานผู้ปกครองนักเรียนรับทราบความประพฤติของนักเรียน อย่างต่อเนื่องหรือการไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกับ โรงเรียนในการปลูกฝังอศลากและแก้ปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดี เช่น นักเรียนมาสาย หรือขาดเรียนบ่อย	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	0.89	เหมาะสม ¹

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรแยกออกเป็น ข้อ 2 คือ ข้อ 1. การรายงานผู้ปกครองนักเรียน... และข้อ 2. การไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน...” ผู้วิจัยเห็นด้วยและแยกข้อความตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอรรถกถแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
2.12 การตั้งกฎระเบียบควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การเช็คชื่อเพื่อควบคุมเวลาเข้าห้องเรียนและการละหมาดอะซะฮ์ การให้คะแนนคุณลักษณะพึงประสงค์ในรายวิชา หรือการลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดี เช่น การตัดคะแนนพฤติกรรม การบำเพ็ญประโยชน์ การล้างห้องน้ำ การให้เก็บขยะ การโกนหัว และการตี	1	-	0	1	1	1	0	-1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	0.65	เหมาะสม ¹
2.13 การแต่งตั้งคณะกรรมการพิเศษ ดูแล และควบคุมติดตามนักเรียนที่มีความเสี่ยงและนักเรียนที่ได้รับการดักเตือนแล้วเพื่อประเมินการปรับปรุงตัวของนักเรียน	1	1	0	1	1	1	0	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	15	0.75	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีความคิดเห็นเป็นสองข้อ คือ “ควรแยกออกเป็น ข้อ 2 คือ ข้อ 1. การตั้งกฎระเบียบควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน... (ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเหมาะสม) และข้อ 2. การลงโทษนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดี... (ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าไม่เหมาะสม)” ผู้วิจัยเห็นด้วยแต่จะขอผลการศึกษาดูตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิส่วนมาก และท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ไม่ควรลงโทษนักเรียนในสิ่งที่ทำให้รู้สึกอับอาย เช่น การโกนหัว การตี”

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการสร้างแรงจูงใจ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
2.14 การให้โอกาสนักเรียนที่ทำความผิดปรับปรุงตัว ด้วยการทำข้อตกลงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนร่วมกันติดตามพฤติกรรมนักเรียนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หากพบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็พักการเรียนหรือไล่ออก เช่น การจำกัดพฤติกรรมอย่างเข้มงวด บังคับให้ละหมาดตรงเวลา การเข้าเรียนไม่ขาด อ่านกุรอานทุกวัน หากยอมเปลี่ยนแปลงตัวเองก็ให้เรียนต่อได้	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	15	0.75	เหมาะสม ¹
2.15 การไล่ออกหรือการเชิญออกกรณีที่มีการติดตามและตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียน มีพยานและหลักฐานชัดเจน เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องลักขโมย หรือเรื่องชู้สาว	-	1	1	1	1	1	0	-1	-1	-1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	10	0.53	เหมาะสม

3.แนวทางการปลูกฝังอัครลาภด้วยการดักเตือน

แนวทางการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียน ด้วยการดักเตือน	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
3.1 การสร้างคู่มือสำหรับครูผู้สอนและนักเรียนในการปฏิบัติตนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการดักเตือนและการจัดระเบียบของโรงเรียน โดยแจ้งครูและนักเรียนทราบก่อนเข้ามาสอนหรือเรียนในวันปฐมนิเทศ	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	18	0.90	เหมาะสม
3.2 การสนับสนุนให้กรรมการนักเรียนเป็นผู้ช่วยครูในการดูแลเพื่อนและรุ่นน้อง เพื่อให้เกิดการดูแลอย่างทั่วถึง เช่น ให้กรรมการนักเรียนจัดระเบียบการเข้าแถว การดักเตือนน้องทุกวันหลังจากการละหมาด และช่วยเหลือครูในการสอนอัลกุรอานแก่น้องๆ เป็นต้น	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	17	0.85	เหมาะสม
3.3 การสร้างความใกล้ชิดกับนักเรียนเพื่อให้คำปรึกษาและดักเตือนนักเรียนตลอดเวลา โดยเฉพาะเมื่อเห็นนักเรียนกำลังทำความผิดต้องดักเตือนทันทีอย่าปล่อยให้ผ่านไป ไม่เช่นนั้นนักเรียนจะเข้าใจว่าสิ่งดังกล่าวเป็นเรื่องที่ดี	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	18	0.90	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรเพิ่มเติมท้ายประโยคว่า (และควรชื่นชมให้การเสริมแรง)” ผู้วิจัยเห็นด้วยและเพิ่มเติมประโยคตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการดัดเตือน	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม	
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน								
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20				
3.4 การกล่าวอะละมีฮะฮุ เกาะทีเราะฮุ หรือการดัดเตือนนักเรียนหน้าเสาธงทุกเช้า โดยกำหนดครูเวรเป็นผู้ให้คำดัดเตือนแก่นักเรียน และให้กรรมการนักเรียนรับผิดชอบสรุปบันทึกการให้คำดัดเตือนของครูเวรแบบสั้นๆ	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	-1	1	15	0.75	เหมาะสม
3.5 การดัดเตือนนักเรียนในเวลาเรียน นอกห้องเรียน และการดูแลนักเรียนที่อยู่ประจำหอพัก โดยจัดให้มีช่วงเวลาเฉพาะสำหรับการดัดเตือน เช่น กำหนดคาบอบรม คาบแนะแนว คาบชะลาเกาะห์ และชั่วโมงโฮมรูมในคาบสุดท้ายของทุกสัปดาห์ การจัดกิจกรรมดัดเตือนกันหลังจากละหมาดญะมาอะฮ์ การตรวจตราและให้คำดัดเตือนนักเรียนหอพักก่อนนอน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม
3.6 การกำหนดให้นักเรียนมีครูที่ปรึกษาด้านศาสนาและสามัญเป็นรายบุคคล รับผิดชอบดูแล ให้คำปรึกษานักเรียนและรายงานพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เช่น เรื่องเรียน เรื่องละหมาด	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม ¹

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรเปลี่ยนแปลงคำว่า (ด้านศาสนาและสามัญ) เป็น (มีความรู้ทั้งทางด้านศาสนาและความรู้ในศาสตร์ทั่วไป)” ผู้วิจัยเห็นด้วยและเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการดักเตือน	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
3.7 การแต่งตั้งกรรมการพิเศษสำหรับดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีให้เขา เกิดความไวเนื้อเชื่อใจและเกิดการพัฒนาปรับปรุงตัว โดยทำหน้าที่ดูแล ติดตาม และควบคุมพฤติกรรมนักเรียนที่มีความผิดร้ายแรงเพื่อเป็นการให้ โอกาสนักเรียนที่กระทำความผิดกลับตัว	1	1	0	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	0.85	เหมาะสม
3.8 การวางแผนจัดโครงการอบรมอักษณแก่นักเรียน เช่น การจัดโครงการ ค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม การอบรมหลังละหมาด รวมถึงการจัดอบรม จริยธรรมพัฒนาบุคลากรและครูเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1.00	เหมาะสม ¹
3.9 การกำหนดขั้นตอนการดักเตือนชัดเจน เช่น นักเรียนดักเตือนตนเอง ครู ที่ปรึกษาดักเตือนนักเรียน ฝ่ายปกครองนักเรียนดักเตือน และให้ระยะเวลา ในการปรับปรุงตัว หากทำผิดซ้ำก็ส่งให้ฝ่ายบริหารโรงเรียน และเชิญ ผู้ปกครองรับทราบ หรือใช้วิธีการ ไปเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนที่บ้านเพื่อ รับทราบปัญหาที่แท้จริง	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	17	0.85	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “น่าจะอยู่ในข้อ 1 แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียนด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี” และท่านที่ 2 มีข้อเสนอแนะว่า “ควรตัดคำว่า (การวางแผน) และตัด (การอบรมหลังละหมาด) เนื่องจากซ้ำกับข้อ 3.5” ผู้วิจัยเห็นด้วยกับผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2 และทำตามข้อเสนอแนะเนื่องจากเห็นว่าการจัดโครงการอบรมเป็นวิธีการหนึ่งของแนวทางการดักเตือน

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการดักเตือน	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
3.10 การเรียกนักเรียนที่ทำความผิดดักเตือนเป็นรายบุคคล เพื่อรักษา ความรู้สึก และให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ดีเกิดความสำนึกด้วยการใช้ เหตุผล	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	17	0.85	เหมาะสม
3.11 การลงโทษขั้นเด็ดขาดให้นักเรียนคนอื่นเห็น กรณีที่มีการดักเตือนแล้ว ยังทำผิดซ้ำอีกหลายครั้ง เช่น การแอบนำโทรศัพท์มือถือมาใช้ในโรงเรียน หรือชุดที่รัดรูปมาใส่ ก็จะทำการเผาต่อหน้านักเรียน หรือทำผิดเพียงครั้ง เดียวแต่หลักฐานและพยานชัดเจนก็จะไล่ออก เช่น เรื่องชู้สาว และ ยาเสพติด เป็นต้น	0	-1	0	-1	1	1	0	-1	-1	-1	1	1	1	-1	1	1	1	-1	1	1	7	0.35	ไม่เหมาะสม ¹
3.12 การจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับการนำไปใช้จัดอบรมพัฒนา ครูผู้สอนในเรื่องของการดักเตือน และการเยี่ยมเยียนบ้านของนักเรียน เพื่อ สร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือ ความเข้าใจนักเรียน และให้เกิดผล สัมฤทธิ์ในการดักเตือน	1	-1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	15	0.75	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “คล้ายกับข้อ 2.15 ด้านการสร้างแรงจูงใจ” และบางท่านมีข้อเสนอแนะว่า “การใช้โทรศัพท์มือถือในโรงเรียน ไม่ถือเป็นสิ่งที่ผิด และการเผาชุดรัดรูปก็เป็นการกระทำที่ไม่ดีงาม”

4.แนวทางการปลูกฝังอัลลากุด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

แนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
4.1 การนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามในหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์อิสลามโดยตรง เช่น ประวัติศาสตร์ของท่านเราะสูล (ศ็อลฯ) ประวัติศาสตร์บรรดานบี บรรดาเศาะฮาบัต บรรดาเคาะลีฟะฮ์ ราชวงศ์ต่างๆในอนาจักรอิสลาม โดยใช้ตำราหรือหนังสือที่จัดทำขึ้นเองหรือหาซื้อมา ทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษามลายู และภาษาอาหรับ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	18	0.90	เหมาะสม
4.2 การสอดแทรกประวัติศาสตร์อิสลามในรายวิชาเรียนทั่วไป เน้นการสอนบูรณาการ นำเสนอชีวประวัติของท่านเราะสูล (ศ็อลฯ) บรรดาเคาะลีฟะฮ์ บรรดาเศาะฮาบะฮ์ และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อิสลามให้นักเรียนเกิดความสนใจและนำมาเป็นแบบอย่างในชีวิต	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	17	0.85	เหมาะสม

แนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
4.3 การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมาเปรียบเทียบกับประวัติศาสตร์ในอดีต เพื่อให้เกิดความสำนึกเรื่องการตอบแทนความดีความชั่ว และการทดสอบของอัลลอฮ์ ﷻ เช่น เหตุการณ์พายุดีเปรชัน เหตุการณ์สึนามิ รวมถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม ¹
4.4 ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของประวัติศาสตร์อิสลาม ระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลที่ผิด และให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการระวังจากการศึกษาประวัติศาสตร์อิสลามที่มาจากแหล่งข้อมูลบิดเบือน	1	-1	0	1	1	1	0	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	0.70	เหมาะสม
4.5 การจัดแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์อิสลาม เพื่อค้นคว้าและศึกษาเอกสาร ตำรา สื่อและแบบเรียนประวัติศาสตร์อิสลามที่เกี่ยวกับการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	18	0.90	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรเพิ่มเติมคำว่า (บทเรียน) ในประวัติศาสตร์” ผู้วิจัยเห็นด้วยและเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน ด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
4.6 การปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนรักประวัติศาสตร์อิสลาม ผ่านการจัดกิจกรรมหรือโครงการ โดยครูเป็นผู้แนะนำแก่นักเรียนในการแยกแยะพฤติกรรมดีและไม่ดี เช่น การจัดงานนิทรรศการ การบรรยาย การจัดบอร์ด แผ่นพับ วารสาร การเสนอประวัติศาสตร์อิสลามบทบาทสมมติ หรือเปิดซีดีให้นักเรียนศึกษาจากเรื่องราวที่สอดแทรกผลการตอบแทนความดีและความชั่ว และการนำเสนอเสียงตามสายในช่วงเวลาพักกลางวัน เป็นต้น	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	18	0.90	เหมาะสม
4.7 การเชิญบอ อูสตาซ หรือวิทยากรที่มีความรู้มาถ่ายทอดประวัติศาสตร์อิสลาม เช่น ประวัติการทำฮุรอ การทำเมาลิดคนบี การขึ้นปีใหม่อิสลาม เหตุการณ์อิสเราะอูและมีอรอญหรือวันสำคัญต่างๆของศาสนาอิสลาม และให้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นักเรียนในการวางตัวเหมาะสมในวันสำคัญของศาสนาอื่น เช่น วันขึ้นปีใหม่ของไทย วันสงกรานต์ วันวาเลนไทน์ และวันคริสต์มาส เป็นต้น	1	-1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	0.89	เหมาะสม ¹

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรใช้คำว่า (โตะครู) แทนคำว่า (บอ) และตั้งข้อสังเกตว่า การทำฮุรอกับการทำเมาลิดเกี่ยวข้องกับปลูกฝังอัลลากุอย่างไร” ผู้วิจัยเห็นด้วยและเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
4.8 การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาหนังสือ ตำรา สื่อการเรียนรู้ และการจัดโครงการ หรือกิจกรรมสำคัญทางศาสนาเพื่อให้นักเรียนเกิดความรักประวัติศาสตร์อิสลามและนำบทเรียนจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์มาใช้เป็นอุทาหรณ์สอนใจในการดำเนินชีวิต	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	0.90	เหมาะสม

5.แนวทางการปลูกฝังอ็คลากด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากอย่างสม่ำเสมอ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
5.1 การประชุมครูทุกเดือนเพื่อสร้างสำนึกความรับผิดชอบ ความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในการกำหนดรูปแบบการดูแลนักเรียน การกำหนดโครงการ กิจกรรม และแผนการติดตามสนับสนุน และประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อหาแนวทางการ	1	-1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	0.89	เหมาะสม

แนวทางการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลาอย่างสม่ำเสมอ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
แก้ไขปัญหาหรือพัฒนารูปแบบกิจกรรมในครั้งต่อไป																							
5.2 การกำหนดชั่วโมงกิจกรรมและการเช็กการเข้าร่วมกิจกรรม ของนักเรียน หากไม่ผ่านต้องเข้าร่วมกิจกรรมใหม่ในปีหน้า เช่น ค่าปรับพื้นฐาน ค่าจริยธรรม หรือซ่อมให้หมดในช่วงวันหยุด เช่น การไม่ขึ้นละหมาดมาอะฮฺ การหนีเรียน การมาสาย ต้องบำเพ็ญประโยชน์ด้วยการล้างห้องน้ำ กวาดหญ้า เก็บขยะ ล้างห้องน้ำ และการปลูกต้นไม้	1	1	-	1	1	1	0	1	1	-	1	1	1	0	1	1	1	1	-1	1	14	0.78	เหมาะสม
5.3 การจัดการ โครงการปฐมนิเทศแก่นักเรียนใหม่เพื่อปรับพื้นฐานให้เด็กมีความพร้อมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียน และ โครงการปัจฉิมนิเทศแก่นักเรียนที่กำลังสำเร็จการศึกษาเพื่อขจัดเคลียดอกของนักเรียนก่อนจบการศึกษา	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	1.00	เหมาะสม
5.4 การจัดค่ายต่อเนื่องระหว่างการศึกษา เพื่อปลูกฝังอศลาที่ดีงามแก่นักเรียนตลอดเวลา เช่น การจัดค่ายอบรมจริยธรรมในช่วงปิดเทอม หรือวันหยุดต่างๆ เกี่ยวกับมารยาทต่อบิดามารดา มารยาทต่อครูและเพื่อนร่วมห้อง มารยาทการมาโรงเรียน การเคารพต่อระเบียบวินัยโรงเรียน	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	-1	1	15	0.79	เหมาะสม ¹

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรเพิ่มเติมมารยาทในสังคม มารยาทต่อพี่น้อง และมารยาทต่อกันต่างศาสนิก” ผู้วิจัยเห็นด้วยและเปลี่ยนแปลงตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากอย่างสม่ำเสมอ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
5.5 การติดตามประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียน การอบรมอ็คลากแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกสัปดาห์และการจัดค่ายเฉพาะสำหรับนักเรียนที่ขาดการเข้ากิจกรรมหลายครั้งหรือมีความผิดร้ายแรงเพื่อให้โอกาสปรับปรุงตัว เช่น ค่ายอบรมความประพฤติ และการออกกะอ็วะฮ์	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	-1	-1	1	14	0.74	เหมาะสม ¹
5.6 การกำหนดกิจกรรมการเข้าแถวทุกเช้า เช่น ครูเวรประจำวันให้โอวาทและตักเตือนนักเรียนก่อนการเข้าชั้นเรียน และกิจกรรมหน้าเสาธงอื่นๆ เช่น การจัดแถว การขอดูอาห์ และกิจกรรมหะดีษประจำวันให้นักเรียนหาหะดีษมานำเสนอหน้าแถวเพื่อฝึกความรับผิดชอบ	1	1	-	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	-1	1	14	0.74	เหมาะสม
5.7 การจัดคาบเรียนให้มีการสลับชั่วโมงระหว่างศาสนาและสามัญ เพื่อให้ครูทุกคนดูแลนักเรียนตลอดเวลา เช่น ในวันเดียวกันบางห้องช่วงเช้าเรียนศาสนาและช่วงบ่ายเรียนสามัญ และบางห้องช่วงเช้าเรียนสามัญและช่วง	0	-1	1	1	1	1	0	-1	0	-1	1	1	0	-1	1	1	1	1	1	1	8	0.40	ไม่เหมาะสม ²

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ควรแยกออกเป็น ข้อ 2 คือ ข้อ 1. การติดตามประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียน... และข้อ 2. การจัดค่ายเฉพาะสำหรับนักเรียน...” ผู้วิจัยเห็นด้วยและแยกข้อความตามข้อเสนอแนะในผลการศึกษาดังกล่าว

² ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “การจัดตารางให้เป็นไปตามความเหมาะสมก็พอ ไม่ต้องสลับเวลา”

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากอย่างสม่ำเสมอ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
บ้ายเรียนศาสนา																							
5.8 การให้เด็กฝึกกิจวัตรประจำวัน เช่น การละหมาดญะมาอะฮ์ และฟังการ นะซีฮ์จากครูผู้สอนในช่วงเวลาก่อนและหลังละหมาดทุกเวลา การ สอนอัลกุรอาน คุดอ์ และกิตาบต่างๆ การอ่านอิซการช่วงเช้าและเย็นหลัง ละหมาดสุบทุกก่อนการทำภารกิจส่วนตัวในช่วงเช้า และหลังละหมาดอิสร ก่อนเลิกเรียน	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	0.90	เหมาะสม
5.9 การจัดงานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันอาชูรอ วันขึ้นปีใหม่ของอิสลาม การเตรียมพร้อมวันราญู งานวิชาการ การจัด บอร์ด กิจกรรมประกวดเรียงความ หรือกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนเพื่อสร้าง ความรัก ความสามัคคี ความรับผิดชอบ และปลูกจิตสำนึกการรักษาความ สะอาด	1	0	-	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	15	0.79	เหมาะสม
5.10 การจัดกิจกรรมปลูกฝังศรัทธา เช่น การจัดกิจกรรมชะลาเกะฮ์สตัปดาห์ ละหนึ่งคาบเรียน และจัดรวมเดือนละหนึ่งครั้ง กิจกรรมกีฬามูลีซัน เพื่อ เป็นการติดตามและตักเตือนกันการปฏิบัติตน เป็นมุสลิมที่ดีเพื่อขัดเกลา จิตใจ และฝึกความอดทน	1	1	-	1	1	1	1	1	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	-1	1	15	0.79	เหมาะสม

แนวทางการปลูกฝังอรรถกถาแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอรรถกถาอย่างสม่ำเสมอ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
5.11 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมภายใต้การดูแลของครูที่ปรึกษา เช่น ชุมนุม ชมรม หรือการสอนตามศูนย์การเรียนรู้ศาสนาประจำชุมชน (ตาดึกา) มอบหมายให้นักเรียนรุ่นที่รับผิดชอบการบริหารจัดการเพื่อฝึกอรรถกถา ความรับผิดชอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ และการมีมารยาททางสังคม	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม ¹
5.12 การกำหนดจัดกิจกรรมหรือขอบเขตระหว่างชายหญิงให้ชัดเจน เช่น การแยกวันจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมทัศนศึกษา หรืองานวิชาการ และการให้ครูที่ปรึกษาควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเมื่อมีการเดินทางออกนอกสถานที่เพื่อป้องกันการปะปนชายหญิง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม ²
5.13 การชี้แจงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมต่างๆให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือ เช่น การเข้าแถวในตอนเช้า ทำให้นักเรียนได้ดูอาอินตอนเช้า และรับฟังโอวาทจากครูเพื่อสามารถใช้ในการเรียนและการดำเนินชีวิตได้	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “คำว่า สม่ำเสมอต้องมีเวลาเป็นดับังชี้” ผู้วิจัยเห็นด้วยและปรับข้อความในผลการศึกษาที่ได้โดยเพิ่มเติมคำที่บ่งชี้เรื่องเวลา

² ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ไม่มีคำที่แสดงถึงความสม่ำเสมอ” ผู้วิจัยเห็นด้วยและปรับข้อความในผลการศึกษาที่ได้โดยเพิ่มเติมคำที่แสดงถึงความสม่ำเสมอ

แนวทางการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลาอย่างสม่ำเสมอ	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
5.14 การรณรงค์กิจกรรมที่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบสุขในพื้นที่ หรือแจ้งให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้รับผิดชอบในชุมชนทราบก่อนการจัดกิจกรรม รวมทั้งสร้างความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่รักษาความสงบสุข	0	0	0	1	1	1	0	-1	1	-1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	10	0.50	เหมาะสม
5.15 การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมและโครงการที่กำหนดในแต่ละปีการศึกษาตลอดจนการดำเนินการตามแผนกิจกรรมหรือโครงการที่วางไว้	1	-1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	15	0.75	เหมาะสม

6. แนวทางการปลูกฝังอ็คลากด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียน ด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
6.1 การกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนตลอดเวลาทั้งในและนอกโรงเรียน เนื่องจากทุกคนถือเป็นสิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนแบบและการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียนอย่างมาก	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	18	0.95	เหมาะสม ¹
6.2 การสร้างสำนักที่ดีแก่บุคลากร ครู และนักเรียนรักษาสิ่งแวดล้อม การจัดภูมิทัศน์สวยงาม และการรณรงค์การรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน เช่น การห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถก่อขยะในโรงเรียน เช่น ถุงพลาสติก และขวดแก้ว โดยให้ทุกคนนำภาชนะบรรจุอาหาร แก้ว และช้อนมาโรงเรียนเองทุกวัน	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	17	0.85	เหมาะสม ²

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิสองท่านมีข้อเสนอแนะว่า “ข้อข้อ 1 แนวทางการปลูกฝังอ็คลากแก่นักเรียนด้วยการสร้างแบบอย่างที่ดี ข้างข้อ 1.2 ” ผู้วิจัยเห็นด้วยและนำไปรวมกับวิธีการข้อ 1.2 ตามข้อเสนอแนะในผลการศึกษา

² ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “ (การห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถก่อขยะในโรงเรียน...) ควรเป็น (การสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม)” ผู้วิจัยเห็นด้วยและปรับข้อความตามข้อเสนอแนะในผลการศึกษา

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
6.3 การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียนในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ด้วยการคิดป้าย ล้อ หรือโปสเตอร์คำสอนจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ บทความ คำสุภาษิต คำพังเพยเพื่อให้นักเรียนได้อ่านและวิเคราะห์ ทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาอาหรับ ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ เช่น ป้ายเตือนภัยนุหรี ป้ายเชิญชวนทำความดี	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม
6.4 การแบ่งความรับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ต่างๆภายในโรงเรียน และการให้รางวัลเพื่อสร้างกำลังใจในการรักษาความสะอาดแก่ห้องเรียนที่มีความสะอาดและหอพักน่ายู่ และกำหนดมาตรการลงโทษนักเรียนที่ไม่รักษาความสะอาด เช่น ให้ทำความสะอาดห้องเรียนหรือหอพัก ดูแลตกแต่งดอกไม้และต้นไม้ในโรงเรียนเป็นต้น	1	-1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	0.90	เหมาะสม ¹

¹ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า “น่าจะอยู่ในข้อ 2 แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียนด้วยการสร้างแรงจูงใจ” ผู้วิจัยขอคงผลการศึกษาที่ได้ไว้เนื่องจากส่วนหนึ่งจากการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีคือการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกและความต้องการรักษาสิ่งแวดล้อมที่เรียบร้อย

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
6.5 การแต่งตั้งคณะกรรมการสาธารณสุขในโรงเรียน หรือการมอบหมายให้กรรมการนักเรียนมีหน้าที่ติดตามตรวจสอบ และรายงานความสะอาดทุกวันภายในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ หอพักนักเรียน สนาม และสวนหย่อม	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม
6.6 การสร้างอาคารเรียน อาคารละหมาด หอพัก และโรงอาหารที่มีการแยกชายและหญิงชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดพิศนะฮ์ และป้องกันการปะปนกันชายหญิง หรือมีผ้าม่านปิดกั้นในกรณีที่ต้องเรียนรวมกัน เพื่อเป็นการแบ่งเขตระหว่างชายหญิง รวมถึงการแยกห้องทำงานสำหรับครูผู้ชายและครูผู้หญิงด้วย	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม
6.7 การกำหนดสถานที่เหมาะสมสำหรับอบรมอักษณแก่นักเรียน เช่น การใช้ห้องประชุม อาคารเอนกประสงค์ มัสยิดหรืออาคารละหมาดภายในโรงเรียน รวมถึงการจัดห้องคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลภายใต้การแนะนำของครูผู้สอน	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	0.90	เหมาะสม

แนวทางการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน ด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ																				คะแนน รวม	ค่า IC	ความ เหมาะสม
	นักวิชาการด้าน การศึกษาอิสลาม					นักวิชาการ ด้านอิสลามศึกษา					ผู้บริหาร สถานศึกษา					ครูผู้สอน							
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20			
6.8 การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการอบรม และสนับสนุน ความรู้แก่ผู้ปกครองนักเรียนและชาวบ้านในการช่วยเหลือกันสร้าง สภาพแวดล้อมที่ดีภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เช่น การขอความ ร่วมมือผู้มีอำนาจในชุมชนหรือจังหวัดจัดระเบียบสถานบันเทิง ร้านเกมส์ หรือแหล่งมั่วสุมที่เปิดใกล้โรงเรียน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	1.00	เหมาะสม
6.9 การจัดสรรงบประมาณและการหาทุนทะนุบำรุงอาคารสถานที่ และ พัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความน่าอยู่เอื้อต่อการปลูกฝังอักษณแก่นักเรียน	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	0.95	เหมาะสม

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียน จำแนกตามอำเภอ ขนาด และจำนวน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ 2 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สข.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
1. ปะนาเระ									
	1. โรงเรียนวัดนครธรรมอิสลาม	ใหญ่	1	7	ต.พ้อมิ่ง				
	2. โรงเรียนอะคร้อชะหืออิสลามียะห์	กลาง	1	4	ต.ดอน				
	3. โรงเรียนอัลยามือชะหืออัลอิสลามียะห์	-	1	4	ต.ปะนาเระ				
	4. โรงเรียนสมบูรณศาสตร์อิสลาม	-	1	4	ต.ดอน				
	5. โรงเรียนนุรุลฮิดายะหืออัลอิสลามียะห์	เล็ก	1	3	ต.พ้อมิ่ง				
	6. โรงเรียนอนุบาลปัญญาศาสตร์	-	1	3	ต.ปะนาเระ				
รวม			6	25					
2. เมือง									
	7. โรงเรียนจงรักศรัทธาวิทยา	ใหญ่	1	7	ต.ตันหยงลุโละ				
	8. โรงเรียนบำรุงอิสลาม	-	1	7	ต.ปูยู				
	9. โรงเรียนคารุลบารอกะฮ	-	1	7	ต.บานา				
	10. โรงเรียนศาสนูปถัมภ์	-	1	7	ต.บานา				
	11. โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	กลาง	1	4	ต.บาราเฮาะ				
	12. โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	-	1	4	ต.รูสะมิแล				
	13. โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา	เล็ก	1	3	ต.ตันหยงลุโละ				

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ระยะที่ 2 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สช.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
	14. โรงเรียนसानดิธรรมวิทยา	-	1	3	ต.บาราเฮาะ				
	15. โรงเรียนปยุตประชารักษ์	-	1	3	ต.ปยุต				
	16. โรงเรียนวิทยาอิสลาม	-	1	3	ต.ตะลุโบะ				
รวม			10	48					
3. ยะหริ่ง									
	17. โรงเรียนส่งเสริมศาสน์	ใหญ่	1	7	ต.ตันหยงดาลอ				
	18. โรงเรียนมุสลิมพัฒนศาสตร์	กลาง	1	4	ต.บางปู				
	19. โรงเรียนกุดงวิทยา	เล็ก	1	3	ต.มะนังยง				
	20. โรงเรียนนุรุลอิสลามภูมิวิทยา	-	1	3	ต.ยามู				
	21. โรงเรียนคารุลอูลูมวิทยา	-	1	3	ต.ตะโละ				
รวม			5	20					
4. หนองจิก									
	22. โรงเรียนศาสน์สามัคคี	ใหญ่	1	7	ต.คูยง				
	23. โรงเรียนแสงประทีปวิทยา	กลาง	1	4	ต.ปุโละปุโย				
	24. โรงเรียนบางกวิทยา	-	1	4	ต.บางกพิทยา				
	25. โรงเรียนมูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา	-	1	4	ต.ปุโละปุโย				

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ระยะที่ 2 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สช.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
	26.โรงเรียนส่งเสริมอิสลามศึกษา	เล็ก	1	3	ต.ท่ากำชำ				
รวม			5	22					
5. โลกโพธิ์									
	27.โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน	ใหญ่	1	7	ต.นาประดู่				
	28.โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์	กลาง	1	4	ต.นาประดู่				
	29.โรงเรียนซอลิฮียะห์	-	1	4	ต.ทุ่งพลา				
	30.โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา	-	1	4	ต.ปากล่อ				
	31.โรงเรียนอิสลามสามัคคี	เล็ก	1	3	ต.ป่าบอน				
	32.โรงเรียนนิตอิสลาม	-	1	3	ต.มะกรูด				
	33.โรงเรียนลำยงวิทย์วิทยาลัย	-	1	3	ต.ทรายขาว				
	34.โรงเรียนบ้านดอนวิทยาลัย	-	1	3	ต.โลกโพธิ์				
รวม			8	31					
6. ยะรัง									
	35.โรงเรียนประสานวิทยา	ใหญ่	1	7	ต.ยะรัง				
	36.โรงเรียนอัลอิสลามียะห์วิทยาลัย	-	1	7	ต.คลองใหม่				
	37.โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	กลาง	1	4	ต.ยะรัง				

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ 2 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สช.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
	38. โรงเรียนพิทักษ์ศาสน์	เล็ก	1	3	ต.ยะรัง				
	39. โรงเรียนแสงธรรมศึกษา	-	1	3	ต.คลองใหม่				
	40. โรงเรียนทวีวิทยา	-	1	3	ต.สะนอ				
	41. โรงเรียนปอซันพัฒนา	-	1	3	ต.ปิตุภูมิ				
	42. โรงเรียนอามานะวิทยา	-	1	3	ต.ระแงง				
	43. โรงเรียนศดุงศาสน์วิทยา	-	1	3	ต.ยะรัง				
รวม			9	36					
7. มายอ									
	44. โรงเรียนฮูอิสลามวิทยามุลินธิ	ใหญ่	1	7	ต.คูโบะยีไร				
	45. โรงเรียนอิสลามศาสน์วิทยา	กลาง	1	4	ต.สะก่า				
	46. โรงเรียนรัศมีสถาปนา	-	1	4	ต.สาคบอน				
	47. โรงเรียนครุณมุสลิมวิทยา	เล็ก	1	3	ต.คูโบะยีไร				
	48. โรงเรียนธรรมพิทยาคาร	-	1	3	ต.คูโบะยีไร				
	49. โรงเรียนวิทยาศิล	-	1	3	ต.สะก่า				
	50. โรงเรียนสันนิธิอิสลาม	-	1	3	ต.สะก่า				
	51. โรงเรียนครุณวิทยา	-	1	3	ต.ตางา				

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ 2 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สข.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
	52.โรงเรียนอิสลามพัฒนา	-	1	3	ต.กระเสาะ				
	53.โรงเรียนเตรียมวิทยา	-	1	3	ต.สากอใต้				
รวม			10	36					
8. แม่ลาน									
	54.โรงเรียนอะห์มาดีวิทยามูลนิธิ	เล็ก	1	3	ต.ม่วงเคี้ยว				
รวม			1	3					
9. พุนงยางแดง									
	55.โรงเรียนอิสลามประชาสงเคราะห์	กลาง	1	4	ต.พิเทน				
	56.โรงเรียนกักดีวิทยา	เล็ก	1	3	ต.ตะโละเมะนะนา				
	57.โรงเรียนศาลาฟี	-	1	3	ต.น้ำดำ				
	58.โรงเรียนอิสลามนิติวีทซ์	-	1	3	ต.ปากู				
รวม			4	13					
10. ไม้แก่น									
	59.โรงเรียนอัสตราบียะฮ์อิสลามียะฮ์	เล็ก	1	3	ต.ไทรทอง				
รวม			1	3					

ข้อมูลการดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ระยะเวลาที่ 2 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สช.ปัตตานี

อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		ที่ตั้งโรงเรียน	โทรศัพท์ติดต่อ	แบบสอบถามที่ได้รับคืน		หมายเหตุ
			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน			ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
11. สายบุรี									
	60. โรงเรียนครุศาสน์วิทยา	ใหญ่	1	7	ต.ตะลุบัน				
	61. โรงเรียนสายบุรีอิสลามวิทยา	-	1	7	ต.ตะลุบัน				
	62. โรงเรียนศาสนศึกษา	กลาง	1	4	ต.ตะบิ้ง				
	63. โรงเรียนบำรุงมุสลิมีน	-	1	4	ต.ตะบิ้ง				
	64. โรงเรียนลาลอวิทยา	-	1	4	ต.ละหาร				
	65. โรงเรียนสามารถดีวิทยา	-	1	4	ต.ตะบิ้ง				
	66. โรงเรียนราษฎร์ประชาชนเคราห์	-	1	4	ต.ตะบิ้ง				
	67. โรงเรียนอรุณศาสน์วิทยา	-	1	4	ต.กะคูนง				
	68. โรงเรียนศาสน์อิสลาม	เล็ก	1	3	ต.เตราบอน				
รวม			9	41					
12. กะพ้อ	-	-	-	-	-	-	-	-	
รวมทั้งหมด			68	278					

ภาคผนวก ง

ข้อมูลการถอดเทปการสัมภาษณ์

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามโรงเรียน

1. โรงเรียนอามานะวิทยา

ที่ตั้ง ตำบลระเวียง อำเภอยะรัง

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นางสาวมรรดิยะห์ กาชอ ตำแหน่ง พนักงานราชการ

2) นางสาวฮาสะเมาะ ยาโม ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

2. โรงเรียนมูลนิธิอาชิสสถาน

ที่ตั้ง ตำบลนาประคู้ อำเภอโคกโพธิ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นายมุหัมมัดนาสิรุคดิน เถ๊ะนุ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

2) นายเวหะมะ จาลง ตำแหน่ง ครูสอนศาสนา

3. โรงเรียนราษฎร์ประชานุเคราะห์

ที่ตั้ง ตำบลพิเทน อำเภอสายบุรี

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นายอับดุลเราะฮ์มาน สาละ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

2) นายฮาเซ็ง มหามะ ตำแหน่ง ครูสอนวิชาสามัญ

4. โรงเรียนสามารถดีวิทยา

ที่ตั้ง ตำบลตะบึง อำเภอสายบุรี

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นางรอฮ์มี๊ะ คอเลาะ ตำแหน่ง กรรมการบริหารโรงเรียน

2) นางสาวอามีนะ ลีเต็ง ตำแหน่ง ครูสอนวิชาสามัญ

5. โรงเรียนส่งเสริมศาสน์

ที่ตั้ง ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นายมาหะมัด ยูนู ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

2) นางสาวอัสมาวาตี คอเลาะ ตำแหน่ง พนักงานราชการ

6. โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์

ที่ตั้ง ตำบลนาประคู้ อำเภอโคกโพธิ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นายมุฮัมมัดคิลมี อุซัน ตำแหน่ง ผู้จัดการโรงเรียน

2) นายมินันเต๊ะ แลมอ ตำแหน่ง ครูสอนวิชาสามัญ

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ ฯ (ต่อ)

7. โรงเรียนวิทยอิสลาม

ที่ตั้ง ตำบลตะลุโบะ อำเภอเมือง

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นายชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิด ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต

2) นางฮาดีเมาะห์ มอหิ ตำแหน่ง ครูสอนศาสนา

8. โรงเรียนศาสนูปถัมภ์

ที่ตั้ง ตำบลบานา อำเภอเมือง

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นายอาฮามัดกาแม แวมุซอ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

2) นายอับดุลกอเดร จาหลง ตำแหน่ง ครูผู้สอนศาสนา

9. โรงเรียนนุรุลอิสลามภูมิวิทยา

ที่ตั้ง ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง

ผู้ให้สัมภาษณ์ 1) นายมุหัมมัด อาดำ ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต

2) นางสาวอารีชะ คีอราแม ตำแหน่ง ครูผู้สอนศาสนา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนอามานะวิทยา

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1).นางสาวมรรดิยะห์ กาซอ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ
- 2) นางสาวฮาสะมะเย ยาโม ตำแหน่ง พนักงานราชการ

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนอามานะวิทยา

สัมภาษณ์เมื่อ วันอังคาร ที่ 8 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2554

รายละเอียดการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้วิจัย : อัสลามมุลลียุกุมวะเราะฮะฮุมะฮ์คุลลอลฮุวะบะเราะฮะกาตุสุ วันนี้ต้องขอรบกวนเวลาของอาจารย์ทั้งสองท่านด้วยนะครับ ก่อนอื่นขอแนะนำตัวของผม ชื่อนายมนูศักดิ์ โต๊ะเถื่อน กำลังเรียนอยู่ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา อีสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มอ.ปัตตานี ตอนนี้กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตอนนี้กำลังเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพ ปัญหาและแนวทางที่มีอยู่ในโรงเรียนตามความเป็นจริง เพื่อยืนยันเชิงคุณภาพไปด้วย ตามวิธีการทั้ง 6 วิธี ซึ่งอาจจะมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากอาจารย์ได้ นะครับ ...ครับ... อยากทราบว่า โรงเรียนมีวิธีการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีหรือป่าวครับ ถ้ามีเป็นอย่างไรบ้างครับ

มรรดิยะห์ กาซอ : มีคะ คือครูต้องประพฤติดี

ฮาสะมะเย ยาโม: เป็นแบบอย่างที่ดีในการแต่งกาย การพูดจา

มรรดิยะห์ กาซอ : ก็อุศตาสส่วนใหญ่จะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู

ผู้วิจัย : คิดว่าที่ทำอยู่วิธีลักษณะนี้มีปัญหาไหมครับ

มรรดิยะห์ กาซอ : ไม่ค่อยมีปัญหา คือเด็กก็ตามกันดี

ผู้วิจัย : แล้วนอกจากนี้แล้วน่าจะมีอะไรอีกครับ

มรรดิยะห์ กาซอ : ก็มีการเชิญวิทยากรอยู่บ่อย อาจจะเชิญโต๊ะครู หรือผู้รู้

ผู้วิจัย : ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ หรือนโยบายไหมครับ ในเรื่องนี้

ฮาสะมะเย ยาโม: มีคะ

ผู้วิจัย : อย่างกับอามานะวิทยามีวิสัยทัศน์อย่างไรบ้างครับ

มรรดิยะห์ กาซอ : วิสัยทัศน์โรงเรียน คือ โรงเรียนอามานะวิทยาจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยชุมชนมีส่วนร่วม พัฒนาวิชาการ ส่งเสริมคุณธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รักสิ่งสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัย : นอกจากนี้มีการติดตามบ้างไหมครับ

ฮาสะมะเย ยาโม: ก็มีคะ

ผู้วิจัย : ต่อมาในเรื่องของการสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้รางวัล เพื่อให้เกิดแรงจูงใจ หรือการลงโทษ ในโรงเรียนมีวิธีอย่างอย่างไรบ้างครับ

มรรดิยะห์ กาซอ : ก็มี เช่น การมอบเกียรติบัตร อยู่ทุกปีเกี่ยวกับมารยาทดี แบบอย่างที่ดี อาจมีการเสริมแรงด้วยการชมเชยเด็กที่ทำดี หรือไม่ก็คัดเลือกเด็กในแต่ละห้อง หรือไม่ก็แจกหน้าเวที

ผู้วิจัย : ส่วนมากจะอยู่ในงานวิชาการหรือป่าวครับ

ฮาสะมะเย ยาโม: ไซ้จะมีอยู่ในงานวิชาการทั่วไป

มรรดิยะห์ กาซอ : นอกจากนี้ก็จะให้เด็กที่มีบิดาจะสุดี มีคุณธรรม จริยธรรม หรือแบ่งตามสาขาต่างๆไป

ผู้วิจัย : แล้วมีการสนับสนุนเด็กที่เป็นสถานนักเรียนหรือหัวหน้าห้องอย่างไร

มรรตียะห์ กาซอ : สภาก็จะคัดเลือกเด็กที่มีมารยาทหรือเด็กดีนั้น

ผู้วิจัย : ใช้วิธีอย่างไรในการเลือกครับ

ฮาสะมะเย ยาโม : นักเรียนจะเลือกกันเองในห้อง

ผู้วิจัย : ด้วยการเลือกตั้ง?

มรรตียะห์ กาซอ : ค่ะ แต่ถ้าเกียรติบัตรนี้ครูจะเป็นผู้คัดเลือก

ผู้วิจัย : โรงเรียนนี้มีเด็กประมาณกี่คนครับ

มรรตียะห์ กาซอ : มี 180 คน รวมกับเด็กเรียนศาสนาอย่างเดียวด้วย

ผู้วิจัย : คือ ดูได้ทั่วถึงมีหอพักดูแล

มรรตียะห์ กาซอ : ก็จะมีอุสตาซคอยควบคุม การละหมาดหรืออะไรก็แล้วแต่

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับป้ายเชิญชวนทำความดี

ฮาสะมะเย ยาโม : ก็มี ส่วนใหญ่จะติดทั่วโรงเรียน

ผู้วิจัย : เรื่องประกวดแข่งขันห้องที่มีความสะอาดใหม่ครับ

มรรตียะห์ กาซอ : ก็มีประกวดเหมือนกัน เกี่ยวกับการตกแต่งห้องเรียน

ผู้วิจัย : แล้วใช้วิธีอย่างไรครับ หรือประกาศหน้าเสาธงทุกเช้า

มรรตียะห์ กาซอ : อ้อ ไม่ได้ทำแบบนั้นทุกวัน เหมือนบางโรงเรียนจะประกาศทุกวัน

ผู้วิจัย : ส่วนในเรื่องการลงโทษ หรือระเบียบเป็นอย่างไรบ้างครับ

ฮาสะมะเย ยาโม : มีทุกวัน

ผู้วิจัย : ส่วนใหญ่ใช้วิธีไหนที่ทำให้เด็กกลัว

มรรตียะห์ กาซอ : คือ ถ้าเกิดว่าถ้าไม่ทำบ่อยก็ตักเตือนก่อน แต่ถ้าทำซ้ำก็ตี

ผู้วิจัย : แล้วนอกจากนี้

ฮาสะมะเย ยาโม : ก็มีโกนหัว ถ้าเกิดว่าหนีกลับ หนีเรียน

มรรตียะห์ กาซอ : กลับบ้านโดยไม่ขออนุญาตก่อนนั้น

ผู้วิจัย : แล้วถ้าเป็นผู้หญิง ทำโทษอย่างไรครับ

มรรตียะห์ กาซอ : ถ้าผู้หญิงก็ตี แต่ส่วนใหญ่ผู้หญิงไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องนี้

ผู้วิจัย : ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย

มรรตียะห์ กาซอ : ใช่เพราะถ้าผู้หญิงจะออกข้างนอกก็ต้องขอ

ผู้วิจัย : เด็กโรงเรียนนี้อยู่ป่อเนาะหมดเลยหรือครับ

ฮาสะมะเย ยาโม : ก็มีบางส่วนก็กลับบ้าน

มรรตียะห์ กาซอ : คือคนในหมู่บ้าน

ผู้วิจัย : ก็คือ มีครู อุสตาซคอยตามตลอด

มรรตียะห์ กาซอ : เวลาละหมาดสุบฮู ก็จะปลุก มีเช็ชช้ออะไรแบบนั้น ไม่ขึ้นก็โดนทำโทษ

ผู้วิจัย : แล้วครูประจำชั้นก็มีส่วนอย่างไรในเรื่องการอบรมช่วงเช้านี้ครับ

ฮาสะมะเย ยาโม : ส่วนใหญ่จะไม่ทันในการเตือน เพราะช่วงเช้าเป็นภาคศาสนาที่มีการอบรมอยู่แล้ว

มรรตียะห์ กาซอ : แต่ก็จะมีการใช้คุยหน้าเสาธงทุกเช้า

ผู้วิจัย : อย่างกรณีผู้หญิงมีการลงโทษ เช่น การให้ใส่ผ้าคลุมสีต่างจากเพื่อนใหม่ครับ

มรรตียะห์ กาซอ : ไม่มีค่ะ แต่ผู้หญิงก็มีปัญหาน้อยกว่าผู้ชาย

ผู้วิจัย : ครับ

มรรตียะห์ กาซอ : คือโรงเรียนนี้ผู้หญิงน้อยกว่าผู้ชายด้วย....

ผู้วิจัย : อย่างปัญหานักเรียนแต่งกายไม่เรียบร้อย

มรรตียะห์ กาซอ : ไม่ค่อยมี เพราะว่าเขาจะเช็ครองเท้า เครื่องแต่งกายตลอด โดยเฉพาะคืนวัน

อาทิตย์ ก็จะมี อัดดินนูน นะสีฮัต นั้น ก็จะมีการนะสีฮัตเรื่องต่างๆไป อาจจะเป็นเรื่องมารยาท

ผู้วิจัย : โรงเรียนหยุดวัน

ฮาสะมะเย ยาโม : วันศุกร์วันเดียว

ผู้วิจัย : ต่อไปเป็นเรื่องการตัดเดือน มีขั้นตอนหรือสภาพอย่างไรครับ

มรรตียะห์ กาซอ : การตัดเดือนนี้ เออ จะมีการตัดเดือน หรือการว่ากล่าวก่อนการลงโทษ อาจจะเป็นการถามเหตุผล

ฮาสะเมาะ ยาโม : ถ้าไม่ทำตามก็มีบทลงโทษ

มรรตียะห์ กาซอ : แต่ว่ามันจะมีเหมือนกับ เป็นข้อมูล เหมือนกับว่า เด็กคนนี้ทำมาแล้วกี่ครั้ง

ผู้วิจัย : มีการบันทึกไว้ใช่ไหมครับ

มรรตียะห์ กาซอ : เหมือนกับเป็นของฝ่ายปกครอง จะมีว่าเด็กคนนี้ทำผิดกี่ครั้งแล้ว

ฮาสะเมาะ ยาโม : ผิดเรื่องอะไร

มรรตียะห์ กาซอ : แต่ถ้าหนักมากก็จะส่งเรื่องนั้นไปให้ผู้ปกครอง

ฮาสะเมาะ ยาโม : ถ้าแรงก็ถึงขั้นพ่อแม่

ผู้วิจัย : ที่ว่าแรงถึงขั้นไหนครับ

มรรตียะห์ กาซอ : ก็เคยมีไล่ออก เหมือนกับเด็กที่ติดยามาแล้ว โคนไล่ออกมาจากที่อื่น แล้วมาสร้างปัญหาที่นี้ ก็เลยไล่ออก คือ พอมาอยู่ที่นี้ทำตัวไม่ดี แต่เป็นของปีก่อนนะ ปีนี้ยังไม่ปัญหา

ผู้วิจัย : เรื่องผู้หญิงผู้ชายครับ

ฮาสะเมาะ ยาโม : ไม่มี

ผู้วิจัย : เรื่องการตัดเดือนครับ

มรรตียะห์ กาซอ : คือ กลางคืน หลังมัฆริบ จะมีการสอนอัลกุรอาน

ผู้วิจัย : แล้วเรื่องการกลับบ้านล่ะครับ

มรรตียะห์ กาซอ : ทุกครั้งจะต้องทำใบลาด้วย ลงวันกลับต้องมีลายเซ็นของอูस्ताส หรือของมามาว่าจะกลับมาวันไหน

ผู้วิจัย : ต่อเรื่องการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามครับ

ฮาสะเมาะ ยาโม : ส่วนใหญ่ก็เอาจริยวัตรของท่านศาสดามาสอน

ผู้วิจัย : อย่างกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป

ฮาสะเมาะ ยาโม : ก็ให้มีการเชื่อมโยง คือให้นักเรียนคิดว่าเป็นอย่างไร

ผู้วิจัย : มีการแนะแนว หรือชั่วโมงเฉพาะที่จะมาบอกเล่าเรื่องราวแบบนี้หรือป่าวครับ

มรรตียะห์ กาซอ : ก็มี บางทีก็เหมือนกับ เกิดเหตุการณ์อะไร

ฮาสะเมาะ ยาโม : มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายอยู่บ่อย เหมือนกับงานอิสระและมิอรอญก็จะเชิญ

ผู้วิจัย : ส่วนใหญ่เชิญที่ไหน

มรรตียะห์ กาซอ : อาจจะอูस्ताสในโรงเรียน หรือบาบอที่อื่น

ผู้วิจัย : ช่วงเวลาไหนครับ กลางคืนหลังเรียนอัลกุรอาน หรือว่าตอนไหน

ฮาสะเมาะ ยาโม : บางทีอาจเป็นกิจกรรมในช่วงบ่ายเลย คือเด็กต้องไปฟังหมดเลย ทำเป็น โครงการแบบนั้น

ผู้วิจัย : อย่างช่วงเช้าเป็นอย่างไรบ้างครับ

มรรตียะห์ กาซอ : ก็มีคูอา หรือมีการคุมละหมาดซึ่งมีสมุคเช็ททั้งห้าวกดูเลย

ฮาสะเมาะ ยาโม : คือจะมีการเช็ทตลอด

ผู้วิจัย : สมุคเช็ทคิดตัวหรือป่าวครับ

มรรตียะห์ กาซอ : คือจะมีการแจ้งให้ทราบด้วย เช่นผู้หญิงถ้ามาประจำเดือนก็ต้องแจ้งเลย

ผู้วิจัย : แล้วจะทำโทษยังไง

มรรตียะห์ กาซอ : คือวันศุกร์จะเป็นวันหยุด ถ้าเกิดใครไม่ขึ้นละหมาดญะมาอะฮ์นั้นก็จะมีการทำโทษ เหมือนกับถางหญ้า ถางหญ้า เก็บขยะ

ผู้วิจัย : คือไปรวมลงโทษกันวันศุกร์ แล้วถ้าขาดละหมาดไม่เท่ากัน จะลงโทษเหมือนกันไหม?

ฮาสะเมาะ ยาโม : เหมือนกัน แต่ก็จะเป็นให้พัฒนาอะไรแบบนี้ เพราะถ้าตีก็ไม่เกิดประโยชน์ ส่วนมากจะเป็นให้ทำความสะอาด

มรรตียะห์ กาซอ : คือ คนที่หนักๆก็ให้ล้างห้องน้ำไปเลย

ผู้วิจัย : แล้วถ้าละหมาดกันไม่มีขาดเลยจะทำยังไง

มรติยะห์ กาซอ : ก็ให้ทำความสะอาดกันทุกเช้าอยู่แล้ว ทุกวัน ตอนนี้มีมารคิดตามได้ดี เนื่องจากนักเรียนมีน้อย แต่ในอนาคตถ้ามีนักเรียนเยอะคิดว่าจะได้แบบนี้ไหมครับ

ฮาสะเมาะ ยาโม : ก็น่าจะเป็นไปได้

ผู้วิจัย : เปิดโรงเรียนมาก็ปีแล้วครับ

มรติยะห์ กาซอ : ถ้าจดทะเบียนเป็นเอกชนนั่นสี่ปี แต่ถ้าเป็นปอเนาะนั่นมีมาห้าสิบกว่าปีแล้ว

ผู้วิจัย : ก็มีค่าอะไรบ้างไหมครับ

มรติยะห์ กาซอ : ก็การอบรมก็จะมีทุกปี คือจะมีค่ายอบรมจริยธรรมทุกปี

ผู้วิจัย : แล้วเด็กที่อยู่หออยู่แล้วจะมีวิธีการอย่างไร

มรติยะห์ กาซอ : ก็ให้ออกมานอนรวมกัน คือต้องแบกกระเป๋าไปมาเลย กลับไปไม่ได้แล้ว

ผู้วิจัย : เป็นค่ายก่อนจบหรือว่ายังไงครับ

ฮาสะเมาะ ยาโม : คือมันเป็นโครงการทุกปี เหมือนกับว่าเป็นโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม

มรติยะห์ กาซอ : บังคับให้เข้าทุกคน

ผู้วิจัย : เวลาเข้านี้ มีการแยกเด็กไหมครับ

ฮาสะเมาะ ยาโม : ก็ให้เข้าพร้อมกันหมดเลย

ผู้วิจัย : เหมือนก่อนจบจะมีค่ายหรือป่าวครับ

มรติยะห์ กาซอ : ไม่มีแบบนั้น แต่จะมีการพาไปทัศนศึกษาต่างหาก

ผู้วิจัย : แล้วไปยังไงครับ

มรติยะห์ กาซอ : คือ ถ้าเทอมหนึ่งจะไปกันหมด แต่ถ้าเทอมสอง จะไปเฉพาะนักเรียนที่กำลังจะจบ

ผู้วิจัย : ก็มีแผนติดตาม ประเมินผลบ้างไหมครับ

มรติยะห์ กาซอ : ก็มี

ฮาสะเมาะ ยาโม : มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัย : ระบบแบบไหนครับ

มรติยะห์ กาซอ : ส่วนใหญ่ก็โฮมรูมนั้นต้องดูแล

ผู้วิจัย : มีปัญหาเรื่องการไม่เข้าอบรมบ้างไหมครับ เช่น นี้

ฮาสะเมาะ ยาโม : ไม่มี

ผู้วิจัย : แบ่งจำนวนยังไงระหว่างจำนวนครูต่อเด็ก

มรติยะห์ กาซอ : ถ้าโฮมรูมจะมีครูประจำชั้นสองคนต่อหนึ่งห้อง เป็นครูศาสนาประจำชั้นของเขาอีกสองคน

ผู้วิจัย : แสดงว่านักเรียนคนหนึ่งจะมีครูประจำชั้นกี่คน สุดท้ายในเรื่องของการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี

ฮาสะเมาะ ยาโม : ก็มีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียน

ผู้วิจัย : แล้วมีห้องเฉพาะในการอบรมไหมครับ

มรติยะห์ กาซอ : ก็มี คือใช้ประชุมก็ได้ทั้งนักเรียนและครู

ผู้วิจัย : สถานักเรียนมีห้องของเขาไหมครับ

ฮาสะเมาะ ยาโม : ไม่มีค่ะ คือยังไม่พร้อม

ผู้วิจัย : ที่นี้ งานนิทรรศการส่งเสริม

ฮาสะเมาะ ยาโม : ก็มีในงานวิชาการ

ผู้วิจัย : แล้วมีปัญหอะไรบ้างไหมครับ

มรติยะห์ กาซอ : ไม่มี

ผู้วิจัย : นอกจากนี้มีป้าอะไรบ้างไหมครับ

มรติยะห์ กาซอ : ก็มีตามโรงเรียน ตามหอก็มี และบริเวณรอบสนาม

ผู้วิจัย : สุดท้าย มีข้อเสนอแนะอะไรบ้างไหมครับ ในเรื่องนี้ หรืออยากให้มื่ออะไรเกิดขึ้นบ้างในอนาคตครับ

มรติยะห์ กาซอ : คือมันไม่มีปัญหาอะไรมากนั้นเลย ไม่มีข้อเสนอแนะอะไรคะ

ฮาสะเมาะ ยาโม : นึกไม่ออก

ผู้วิจัย : ครับ ต้องขอขอบคุณที่เสียสละเวลาด้วยครับ

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน

ผู้ให้สัมภาษณ์

1) นายมุhammad นานาสีร์ุดดิน เลื่อนี้ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ

2) นายแหวะมะ จาลง ตำแหน่ง ครูสอนศาสนา

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน

สัมภาษณ์เมื่อ วันพุธ ที่ 9 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2554

รายละเอียดในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นสองช่วง โดยช่วงแรก ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนก่อน และทำการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ ดังนี้

1. สัมภาษณ์อูตตาสแหวะมะ จาลง

ผู้วิจัย : ...ในส่วนของวิธีการปลูกฝังอัลลากุแก่ นักเรียนในโรงเรียน ที่ได้นำเสนอไปนั้น มุมมองของผู้สอนในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ เริ่มจากการปลูกฝังด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

แหวะมะ จาลง : บิสมิลลาลฮิรเราะฮูมานิรเราะฮิม ... ที่จริงก็วิธีการปลูกฝังอัลลากุนี้ โรงเรียนก็ถือว่าในส่วนของอิสลาม ซึ่งต้องมีอยู่แล้ว เพราะว่าเป็นคำสอนของท่านบี แต่ว่าลักษณะแนวทาง บางทีมันก็น้อยกว่า บางทีก็มากกว่า อยู่ที่ระบบของโรงเรียนนั่นเอง

ผู้วิจัย : ในวิธีใช้แบบอย่างให้นักเรียนเห็น มีวิธีการอย่างไรบ้างครับ

แหวะมะ จาลง : ก็ คือ ทางโรงเรียนเขาจะมีระบบเขียนของโรงเรียน เริ่มตั้งแต่เด็กสมัครเข้าโรงเรียน จะต้องมียอดลากุอย่างนี้ อย่างนี้ ข้อหนึ่ง ข้อสอง ข้อสาม มีการประกาศในสนาม และมีการอบรม

ผู้วิจัย : ปัญหาที่พบยังมีบ้างครับ

แหวะมะ จาลง : ปัญหาที่แน่นอนอยู่แล้ว ปัญหาก็คือ บางทีนักเรียนไม่จริงจังเท่าไร แต่โรงเรียนจะประกาศ หรือแนะนำในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับอัล

ลากุนี้ นักเรียนไม่ค่อยสนใจเท่าไร เพราะว่าหมู่บ้านต่างๆ มีวิธีการดำเนินชีวิตของเขาไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัย : มีการเชิญบรรยายบ้างไหมครับ

แหวะมะ จาลง : บางครั้งก็มี

ผู้วิจัย : แล้วมีนโยบายของโรงเรียนไหมครับ

แหวะมะ จาลง : ก็เกี่ยวกับนโยบาย ก็มีระบบ แต่ที่อย่างที่ว่านะ นักเรียนไม่ปฏิบัติเท่าไร

ผู้วิจัย : แล้วมีปัญหาครูไม่ปฏิบัติ หรือว่าไม่เป็นแบบอย่าง

แหวะมะ จาลง : ก็มีอยู่แล้ว ผมว่าเรื่องนี้ก็เกี่ยวกับที่ว่า คือ เวลานั้นนักเรียนมาจากหมู่บ้านต่างๆ นักเรียนก็ไม่ค่อยมีเท่าไร พอมาโรงเรียน ก็ไม่มีเท่าไร แม้ถ้ามีก็น้อย ทำให้นักเรียนไม่ได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติของเขา

ผู้วิจัย : การสอนในห้องละครับ

แหวะมะ จาลง : การสอนนี้ มันเป็นเรื่องชาติอยู่แล้ว ในการเรียนก็มีหะดีษ มีการสอน ทั้งหมดนี้มีแนวทางให้ ก็มีนักเรียนที่ดี

ผู้วิจัย : ต่อมาในเรื่องการสร้างแรงจูงใจ

แหวะมะ จาลง : ก็ บางที ก็ทางโรงเรียนก็มีเลือกนักเรียนดีเด่น มีอัลลากุดี หรือเรียนดี แต่ว่า ส่วน

น้อยก็โอเค แต่ส่วนมากก็มียังไม่สนใจ เกี่ยวกับการตัดคะแนนหรืออะไร ก็ยังปฏิบัติอยู่อีก บางทีโรงเรียนก็ออกมาตราการเด็ดขาดว่าทำอย่างนี้ๆ ต้องตัดอย่างนี้ๆ หรือมีใบสั่งอย่างนี้ๆ แต่ส่วนมากนักเรียนก็ยังเฉยๆ

ผู้วิจัย : แล้วถ้ายังทำอยู่อีก

แหวะมะ จาลง : ก็ยังมีอยู่ ต้องพยายาม ก็มีบางคนเปลี่ยนเหมือนกัน แต่ว่ามันส่วนน้อย

ผู้วิจัย : นอกจากแรงจูงใจให้ทำแล้ว การทำให้กลัวไม่ให้ทำผิดโรงเรียนมีวิธียังครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มีเหมือนกัน ที่นี้โรงเรียนก็ออกระเบียบ ออกใบสั่งใครทำแบบนี้ ต้องบำเพ็ญประโยชน์ ล้างห้องน้ำบ้าง สนาม ที่ละหมวด แต่ถ้าไม่ทำก็ตัดคะแนน หักคะแนน ตีบคะแนน ตีบห้าคะแนน และก็มีถึงขั้นไล่ออก คือ มีการทะเลาะกันหรือเกี่ยวกับยาเสพติดถ้ามีหลักฐานชัดเจนก็โดนเหมือนกัน และเรื่องผู้หญิงผู้ชายก็เช่นกัน

ผู้วิจัย : มีขั้นตอนยังไงบ้างครับ

แหวะมะ จาลง : เริ่มจากอาจมีเพื่อนบอก โรงเรียนก็มีหลักฐาน บางครั้งชาวบ้านก็แจ้งมา บางคนก็ยอมรับว่าทำผิด แล้วทำสัญญาอย่างนี้ๆ บางทีถ้าไม่หนักโรงเรียนก็อภัยให้ด้วย

ผู้วิจัย : มีการสนับสนุนสถานักเรียนต้องมีอีกลาภุติ

แหวะมะ จาลง : สถานักเรียนก็ไม่มีอำนาจทำอะไรส่วนใหญ่เป็นฝ่ายบริหารจัดการ กับการลงโทษนักเรียนที่ผิด มีหน้าที่ดูแลน้องๆมากกว่า ทำหน้าที่พัฒนาโรงเรียน

ผู้วิจัย : แล้วผู้บริหารมีส่วนในการคัดเด็กนักเรียนที่ดีเป็นสภา

แหวะมะ จาลง : ก็มีอยู่แล้ว โรงเรียนก็คัดเลือกด้วย โดยให้เลือกตั้งกันก่อนการปิดเทอม

ผู้วิจัย : ต่อมาในเรื่องการตักเตือน

แหวะมะ จาลง : ก็อย่างที่ว่านั่นแหละ ใช้วิธีการให้ครูไปพูดคุยแนะนำ สิ่งไหนไม่ดียังไง ก็มีออกไปสั่งตัดคะแนน

ผู้วิจัย : ครูประจำชั้นห้องละกี่คนครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มีสองคน

ผู้วิจัย : มีการแยกไหมครับว่าเด็กกี่คนต่อครู

แหวะมะ จาลง : ไม่มี แต่กำหนดห้องละสองคน คือ ศาสนาหนึ่ง สามัญหนึ่ง

ผู้วิจัย : เด็กอยู่หอพักยังใครครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มีหอพักผู้หญิงผู้ชาย

ผู้วิจัย : มีลักษณะจับกลุ่มไหมครับ ว่าเด็กเท่านี้ครูกี่คน

แหวะมะ จาลง : ก็มีอุสตาซหอพักดูแลแต่ไม่ได้แบ่งเป็นกลุ่ม แต่แบ่งแถวไป เช่น แถวนี้อูบะกัรอุสตาซนี้ดู หอฟาฎิมะฮ์ ก็อุสตาซฮุนี้ดู แบ่งเป็นโซนไป

ผู้วิจัย : การติดตามความประพฤติของเด็กละครับ

แหวะมะ จาลง : คือ ถ้าเด็กอยู่หอพัก อาจารย์ หรืออุสตาซนั้นแหละติดตาม ถ้าเด็กที่โรงเรียนก็ครูประจำชั้นให้คำปรึกษาหรือแนะนำ

ผู้วิจัย : แล้วถ้านอกโรงเรียน

แหวะมะ จาลง : บางทีก็ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้รับผิดชอบนักเรียน ฝ่ายกิจการนักเรียน

ผู้วิจัย : วิธีการนำเอาประวัติศาสตร์อิสลามมาใช้

แหวะมะ จาลง : เราปฏิเสธไม่ได้อยู่แล้วว่า โดยเฉพาะมีการสอนอยู่แล้ว ประวัติของนบีประวัติศาสตร์เศาะฮาบัต

ผู้วิจัย : มีหนังสือให้เด็กนักเรียนได้ดูไหมครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มีทั้งภาษาไทยและภาษาอาหรับ

ผู้วิจัย : การนำเหตุการณ์มาสอดแทรกบ้างไหมครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มีครับ เพื่อให้เด็กเข้าใจว่ามีอะไรเกิดขึ้น มีข้อดี ข้อเสียยังไง เป็นยังไง

ผู้วิจัย : กิจกรรมที่สนับสนุนให้มีการปลูกฝังอัลลาฮุ

แหวะมะ จาลง : กิจกรรมนี้ก็มี มหกรรมเกี่ยวกับศาสนา วิชาการ ประวัติศาสตร์ บางทีก็มีกิจกรรมประจำวัน เกี่ยวกับช่วงก่อนการละหมาดก็มีการคุยห้านาที แต่ว่าเดือนรอมฎอนก็จะมี โปรแกรม หลังละหมาดซุโหรก็จะมีหัวข้ออื่นๆ ก็มีบ้าง

ผู้วิจัย : ในช่วงเช้าเข้าแถว

แหวะมะ จาลง : ก็มีเด็กมาอ่านอัลหะดีษ อ่านอะไรแบบสั้นๆ ก่อนการคูดานี้คือเกี่ยวกับงานของสภานักเรียน

ผู้วิจัย : วันสำคัญของศาสนาครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มีการประกาศให้ เช่น วันราญูอทำยังงี ด้อนรับปอชอ ยังงี

ผู้วิจัย : มีการติดตามยังงีครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มี แต่ว่าก็ไม่เท่าไร

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

แหวะมะ จาลง : ไม่ค่อยมีปัญหา เด็กก็เข้าร่วมกิจกรรมกันดี

ผู้วิจัย : การเรียนเป็นยังงีบ้างครับ

แหวะมะ จาลง : ก็ช่วงเวลาเรียน บางห้องศาสนาเข้า บ่ายสามัญ บางห้องก็เข้าสามัญ บ่ายศาสนา

ผู้วิจัย : ก็ต้องให้ครูละกัน นักเรียนเขอะด้วยนะครับ

แหวะมะ จาลง : ก็สามพันกว่า

ผู้วิจัย : สุดท้าย เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมครับ

แหวะมะ จาลง : ก็มีการติดป้าย บางทีก็มีหะดีษ ุรอรานด้วย

ผู้วิจัย : มีห้องสำหรับอบรม

แหวะมะ จาลง : ไม่มี แต่จะใช้ห้องประชุม คือ มีอะไรก็จะใช้ห้องประชุม

2. สัมภาษณ์นายมุหัมมัดนาสีรุคดิน เล๊ะนุ้ รองผู้อำนวยการ

ผู้วิจัย : ...การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัลลากูแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอน

ผู้วิจัย : ครับ อุตตาสมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างเกี่ยวกับข้อเสนอแนะวิธีการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน

แหวะมะ จาลง : เกี่ยวกับเรื่องอัลลากูนี้ ก็ ผมคิดว่าเป็นปัญหาใหญ่เหมือนกัน ที่ว่าเมื่อก็คือ เด็กได้รับอิทธิพลมาจากหมู่บ้าน บางทีเด็กไม่เคยเห็นอะไรคือ ถ้าเราดูเด็กสมัยนี้ ไม่ค่อยมีมารยาท มาโรงเรียนก็ไม่สนใจเรียน มาสร้างปัญหาในห้องเรียน ถ้าอย่างงั้น โรงเรียนต้องเข้มกว่า ไม่ใช่จะอยู่เฉยๆ เพราะว่าโรงเรียนจะสามารถอบรม และให้ความรู้เกี่ยวกับอัลลากูได้มากกว่า เพราะว่าเด็กเรานี้ ผมก็อธิบายเฉพาะเด็ก ม.หก นี้ถามว่าไง ผมเคยไปประชุมที่เขตสิบสอง ตัวแทนของมหาวิทยาลัย เขาบอกว่า เด็กในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามนี้ ถ้าดูมารยาทเปรียบเทียบกับเด็กเรียนสามัญโดยตรง เขาว่าเด็กสามัญยังดีกว่า เพราะสามัญมันเคร่งกว่า เพราะของเราเนี่ยแค่บอกกันเฉยๆ ตกเดือนก็มีการตักเตือน แต่ก็ของเขาเข้มกว่า นั่นคือปัญหา เพราะนิสัยของเราชอบนิดๆ หน่อยๆ ไม่เป็นไร แต่มันก็จะกลายเป็นใหญ่จากเล็ก โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน ปัญหาแบบนี้ก็เป็นมานานแล้ว แต่ตอนนี้ก็โอเค พอ.ก็ลงมาจัดการเอง อย่างกับเด็กจะมาสัครก็จะให้รู้จักอุตตาสก่อน รู้จักพ่อแม่ รู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง นี่ก็เป็นจุดเริ่มในการแก้ไขตรงนี้

ผู้วิจัย : คือ โรงเรียนต้องเข้มงวดและจริงจังมากกว่านี้... ครับก็ขอบคุณมากครับ

ศาสนาอิสลามตามวิธีการต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน ที่ได้จากการศึกษามานี้ มีสภาพการดำเนินจริงอย่างไรบ้างในโรงเรียน เริ่มจากวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เติ๊ะนุ้ : อันดับแรกเกี่ยวกับการปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน ด้วยการเสนอแบบอย่างที่ดีถือเป็นเรื่องสำคัญ โดยอันดับแรกเลย การที่เราจะรับครูมาสอนที่โรงเรียน คือ เราต้องมีการคัดสรรครูที่ดี อย่างน้อยที่สุดเราต้องทำการดูบุคลิกภาพ ที่นี้เราสอนทั้งศาสนาและสามัญ ซึ่งเป็นที่ทราบดี เราจะรับครูสามัญ จะสอนวิชาสามัญ อย่างน้อยเราต้องดูบุคลิกภาพของเขาด้วย ดูศาสนาของเขาด้วย เพื่อให้เขามาเป็นแบบอย่าง ส่วนครูสอนศาสนา อันนั้นแน่นอนอยู่แล้วต้องจบทางด้านศาสนา ฉะนั้นอันดับแรกในการรับครู จะต้องดูพฤติกรรมจากการสัมภาษณ์ วุฒิการศึกษา และในเรื่องอัคลากก็ต้องดู อันดับที่สอง หลังจากที่ครูมาอยู่ที่โรงเรียนแล้วเราก็ต้องเน้นหนักในการให้เป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก โดยเฉพาะด้านพฤติกรรม ด้านอัคลาก ในแต่ละปีเราจะมีรางวัลสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู ในงานก็มีการมอบรางวัลต่างๆแก่ครู ครูดีเด่นในแต่ละด้าน ด้านการสอน ด้านการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายที่ครูสังกัด สิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นเพื่อให้ครูเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน เออ มาดูในด้านสภาพแวดล้อมเราก็พยายามจัดให้เหมาะสมกับนักเรียน เออ ไม่ว่าจะเป็น ที่นี้แต่ก่อนจะมีสมัยอยู่ข้างโรงเรียน เวลาพักเราก็จะละหมาดกันที่นั่น แต่ตอนนี้เราสร้างมูซ็อลลาให้อยู่ในบริเวณโรงเรียน พอพักเที่ยงเด็กรับประทานอาหารเช้าก็จะเข้ามาละหมาด ในการดูแลละหมาดนั้น เราก็จะเน้นทั้งครูศาสนาและสามัญ จะไม่แยก เราจะสังเกตได้ว่าที่โรงเรียนจะเน้นหนักทั้งศาสนาและสามัญ รับผิดชอบในแต่ละด้าน โดยเฉพาะด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

ผู้วิจัย : มีนโยบาย หรือแผนในการที่จะปลูกฝังโดยตรงไหมครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เติ๊ะนุ้ : เออ นโยบายของเราที่อยู่ในปรัชญาของโรงเรียนไปเลย คือ เรียนดี มีวินัย

เน้นคุณธรรม สามอย่างนี้เราเน้นไปพร้อมๆกัน เรียนดี หมายถึงว่าเราจะส่งเสริมให้เด็กนักเรียนมีความเป็นเลิศในทางวิชาการ มีวินัย หมายถึงว่า จะส่งเสริมให้เด็กมีวินัย โรงเรียนแห่งนี้นอกจากจะมีการฝึกเข้าแถวในช่วงเช้า เรายังมีการเปิดเรียน นศท. ด้วย หลายปีแล้ว แล้วคุณธรรม จริยธรรม อัคลากนี้เป็นเป้าหมายหลัก ฉะนั้นทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นโครงการอะไร ก็จะไปสู่จุดหมาย

ผู้วิจัย : มีการเชิญบรรยายบ้างไหมครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เติ๊ะนุ้ : เออ การบรรยาย มีนโยบายเฉพาะครูนี้ไม่ว่าจะสอนศาสนา หรือสามัญ หรือแม้แต่พละ ผมเน้นเสมอว่า ให้ครูทุกคนพูดถึงคุณธรรม จริยธรรม ในสัปดาห์แรก ไม่ว่าจะสอนวิชาอะไรก็แล้วแต่ อย่างน้อยที่สุดให้พูดถึงเรื่องนีก่อนอันดับแรก และในช่วงเช้า ก็จะมีครูเวรออกไปพูดที่หน้าแถว คนละห้านาที สัปดาห์ อาทิตย์ละสองวันสามวัน ฉะนั้น ผมเองนี่ก็จะทำเป็นกิจวัตร เช้าๆ จะมาให้ห้ะศีฮ์กับเด็กเช้าๆ ฉะนั้นในช่วงรอมฎอนนี้เฉพาะเลย หลังละหมาดซุโหรเราจะมีการตักเตือนกันทุกวันระหว่างครูศาสนาและสามัญหรือเชิญบุคคลที่มีความสามารถเข้ามาพูด

ผู้วิจัย : ต่อมาในเรื่องการสร้างแรงจูงใจให้เด็กมีอัคลากครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เติ๊ะนุ้ : การสร้างแรงจูงใจให้เด็ก คือ นักเรียนทั่วไปนั้น เราจะมีมีการคัดเลือกนักเรียนดีเด่นในแต่ละปี ทุกเทอมก็จะมีมีการประกาศเกียรติคุณ เขาเรียกว่า “วันดอกไม้ให้สิทธิ” ผู้ที่ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านวิชาการ ในงานนี้เราก็จะมีแทรกนักเรียนที่ดีเด่นด้านบุคลิกภาพ ด้านอัคลาก และที่สำคัญเราจะมีรางวัลสำหรับนักเรียนที่มีการปรับตัวดีขึ้น คือ มันจะมีกลุ่มหนึ่ง อาจเรียกว่ากลุ่มเสี่ยงก็ได้ ในกลุ่มนี้เราจะตั้งครูที่ปรึกษาเฉพาะให้ดูแล ติดตามกลุ่มนี้ไม่ว่าจะเป็นการติดตามเรื่องเรียน หรืออะไรต่างๆ

แม้แต่ติดต่อกับผู้ปกครอง และในกลุ่มนี้ พอครบหนึ่งเทอม เราก็จะมีการคัดมาว่ามีใครคนไหนบ้างที่มีการปรับตัว เราก็จะคัดออกมาประกาศเกียรติคุณไป ก็ได้ผลดีเหมือนกัน คือ จะประกาศต่อหน้านักเรียนสามพันคน ว่านักเรียนที่มีการปรับตัวจากพฤติกรรมที่ไม่เอาไหนมาพัฒนาตัวเอง เป็นคนดีระดับการศึกษาก็ดีขึ้น

ผู้วิจัย : แล้วสำหรับคนที่ฝ่าฝืนล่ะครับ มีการปรามอย่างไรบ้าง

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : ตรงนี้ก็จะมีการปรึกษา และจะมีขั้นตอนในการเตือน อันดับแรกคือ ครูเรียกมาเตือน แต่ถ้าไม่นั้นอีก อันดับสอง ก็จะเชิญผู้ปกครองมา สุดท้ายถ้าเราไม่สามารถทำอะไรได้จริงๆ ก็ถึงขั้นอาจจะต้องให้เขาพักเรียนก็ได้ อันนี้ก็มี

ผู้วิจัย : พักเรียนนี่ เป็นระยะเวลา หรือว่าออกเลยครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : เออ จริงๆแล้วเราใช้คำว่าพักเรียน แต่ก็คือ ออกไปเลย

ผู้วิจัย : ไม่เข้ามาแล้ว

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : ก็ปกติไม่มาแล้ว

ผู้วิจัย : มีระเบียบการปฏิบัติตัวของนักเรียนอย่างไรที่กำหนดมาตรการ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : อันนี้ มีครับ ระเบียบนี้ ระบุชัดเป็นข้อๆเลย จะอยู่ที่ฝ่ายกิจการ อันนี้มีโทษเท่านี้ ระบุชัดเลย ว่าด้วยการกระทำผิดวินัยของโรงเรียน เป็นคู่มือ แต่ปีนี้เพิ่มอีกชนิดหนึ่ง คือ เรามีการตัดคะแนน จริงๆแล้ว เคยมีแล้ว แต่เราเริ่มใหม่ คือ นักเรียนทำผิดเราจะให้บันทึกเป็นใบสั่ง คือ นักเรียนทำผิดเท่านี้ เราจะตัดคะแนนห้าคะแนน หรือแบบนี้สิบคะแนน และที่ครบหนึ่งเทอมก็จะมี การสะสมคะแนนความคิด และช่วงปลายเทอมเราจะให้เด็กมาลงความผิดด้วยการทำความผิดลงความผิด คือ ให้เด็กทำความสะอาด ทำอะไรก็

แล้วแต่ความผิดที่เขาทำ คือ อย่างน้อยในเทอมต้องให้หมด บางทีหากเขาขลาดขี้ไม่หมด ปีหน้าเขาอาจจะลำบาก เขาอาจจะไม่จบ

ผู้วิจัย : ก็เป็นแนวทางจูงใจนักเรียนนะครับ แล้วเรื่องการตัดตอนเป็นยังไงบ้างครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : อันนี้ก็จะทำอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำเป็นประจำคือ ในแถว และในคาบ อย่างที่ผมบอกเมื่อกี้ว่าครูทุกคน กำชับเลขมาก่อน การสอนอะไรก็แล้วแต่ให้เน้นการตัดเตือนในคาบในช่วงแรกๆก่อน ไม่คำนี้ถึงวิชา อันนี้อย่างช่วงหลังมีกรณี เด็กไม่เคารพครู ไม่ให้เกียรติครู ผมก็เลยกำชับให้ครูทุกคนว่าก่อนสอนให้เน้นเรื่องนี้เลย

ผู้วิจัย : เจาะจงไหมครับว่าเป็นอุศตาสหรือใคร

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : ไม่เจาะจงครับ และเรื่องนูหรี เรื่องอะไรก็ถือเป็นปัญหาเหมือนกัน เราก็กำชับ

ผู้วิจัย : กวีวิธีการที่ดี การนำประวัติศาสตร์อิสลามมาปลูกฝัง

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : อันนี้ ก็สำคัญ ส่วนใหญ่ในเรื่องประวัติศาสตร์ของอิสลาม เราก็จะเน้นประวัติศาสตร์ของท่านนบี และเศาะฮาบัต อย่างเช่น ที่นี้ก็จะ มี คือ อย่างน้อยปีใหม่ของอิสลามนี้ เราก็จะจัดเป็นงานประจำ นักเรียนสามพันกว่าคน จะเข้าโรงยิม และจะเชิญคนที่มีความสามารถมาพูดเกี่ยวกับ ประวัติของ ท่านนบี แลเศาะฮาบัต โดยเฉพาะในเรื่องการเป็นแบบอย่างที่ดี และก็ในทุทุกเทศกาล ช่วงมูนาซะบัต ก็จะมี ไม่ว่าจะในช่วงเทศกาลรอมฎอน หรืออะไร เราก็จะมีการจัดบอร์ดเกี่ยวกับวันสำคัญนั้น และเราก็จะแทรกการตัดเตือนไปด้วย

ผู้วิจัย : แล้วกิจกรรมที่ชัดเจน ที่จะปลูกฝังอีกฝาก

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : เออ เราจะมีการอบรม โดยเน้นกลุ่มเป้าหมาย โดยชัดเจน คือ เน้นที่กลุ่มเสี่ยง การเสี่ยงนี้มีหลายอย่าง ไม่ว่าจะเกี่ยวกับ

ยาเสพติด ปัญหาการเรียนอาจจะไม่จบ ดังนั้นก็จะเชิญพวกนี้มาอบรม ครั้งหนึ่งเราเคยเชิญอาจารย์จากวิทยาลัยอิสลามมาอบรมกลุ่มที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา เป็นการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจ และกลุ่มที่เสี่ยงยาเสพติด เราก็จะเชิญเจ้าหน้าที่ และนักวิชาการที่มีความชำนาญการในเรื่องนี้มา อันนี้ก็ทำบ่อย

ผู้วิจัย : สุดท้ายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนรับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ทำอยู่ ก็คือ การจัดให้บริเวณ โรงเรียนดูสะอาด พยายามเน้นเรื่องนี้แก่นักเรียน เพราะความสะอาดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา เออ โดยเฉพาะเราจะมอบหมายให้นักเรียนรับผิดชอบเอง แต่ที่เราจะมีการโรง จะเป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และรักษาความสะอาด เราจะมีในวัน “ดอกไม้ให้สิทธิ” นั้น ประกาศเกียรติคุณให้แก่ห้องเรียนดีเด่น นอกจากนั้น ในช่วงกีฬาประจำปี พอเลิกไป ก็จะให้เด็กเก็บขยะ พอวันถัดไปก็สะอาดนี่ก็ทำอยู่

ผู้วิจัย : มีป้ายคำขวัญ หรืออะไรติดตามบริเวณโรงเรียนไหมครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : เออ อันนี้ก็มิให้เด็กทำเอง บางครั้งเราจะแบ่งให้อาจารย์ประจำหมวดที่รับผิดชอบ ที่นี้เรามีสถานักเรียนนะ หลายเรื่องเราก็จะมอบหมายให้สถานักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ อย่างเรื่องการเข้าแถวช่วงเช้า สถานักเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบ และสถานักเรียนจะเป็นผู้บันทึกการให้คะแนนของครูในแต่ละเช้า

ผู้วิจัย : แล้วหลังจากการบันทึกแล้วครับ

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : อันนี้ ก็จะมีสมุดอยู่เล่มหนึ่ง สถานักเรียนจะเป็นผู้ถือ ใครเป็นผู้ให้อวาทใครเป็นผู้ให้การตักเตือน และก็จะสรุปแบบสั้นๆ และคนพูดก็จะไปลงชื่อ อันนี้มีทุกวันว่ามีเรื่องการ

ตักเตือนเรื่องอะไร หลังจากนั้นก็เก็บไว้เป็นฐานข้อมูล บางทีถึงคิวเราจะต้องไปพูดก็จะไปดูว่าเขาพูดเรื่องอะไรมาแล้ว

ผู้วิจัย : ลีนเทอมก็จะมีสมุดอะไรออกมา

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : สมุด ก็จะมีเป็นเล่มอยู่แล้ว เอมละเล่มจริงๆแต่ก่อนก็มีอยู่แล้วแต่ไม่มีเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการสรุปสาระสำคัญ ป้ายก็ทำไว้นิดใหญ่ บุหรีก็จะเขียนอายะฮัมเรื่องบุหรี ส่วนในห้องเรียนก็จะให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ

ผู้วิจัย : สุดท้าย อุศตาสมีอะไรที่อยากจะเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางที่จะปลูกฝังเด็ก นอกจากแนวทางที่เสนอ หรือจะเพิ่มเติม

มุหัมมัดนาสิรุดดิน เล๊ะนุ้ : เรื่องสำคัญที่เราประทับใจคือ เรื่องแบบอย่างที่ดี อันนี้สำคัญ คือ เรา จะปลูกฝังให้เด็กมีอศลาที่ดีนั้น แต่บางครั้งครูเองไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ตรงนี้มันจะขัดแย้งกับสิ่งที่เราทำ ที่นี้ผมก็ยอมรับนะ แต่ก่อนนะเด็กนั้นเวลาที่เขาไปเรียนวิชาศาสนา เขาจะรู้สึกว่าเขาเรียนวิชาศาสนา พอเรียนสามัญ เขาจะรู้สึกว่าเขาเรียนสามัญไม่เกี่ยวกับศาสนา แม้กระทั่งครูเอง นี้พูดถึงสมัยก่อนนะ เขารู้สึกว่า บางทีการสอนอะไรต่างๆนี้ เขาก็ไม่คำนึงถึงเรื่องศาสนา รู้สึกว่าเป็นเรื่องทั่วไป ตอนนี้เราก็พยายามทำให้ทั้งสองภาคไม่ว่าจะเป็นเรื่องศาสนาสามัญไปด้วยกัน ก็ในระดับหนึ่งก็พอใจ ตรงนี้แหละสำคัญ ในเมื่อเด็กเรียนศาสนาเขารู้สึกว่ามันเป็นส่วนหนึ่งของอิบาเดฮ์เรียนสามัญเขาก็จะรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของอิบาเดฮ์ เขาจะมีความตั้งใจพอๆกัน และครูที่สอนเขาสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องการเป็นมุสลิมที่ดีนี้ นักเรียนก็จะได้คล้อยตามแต่ปัญหา ถ้าเราสอนให้เด็กทำแบบนี้ แต่เด็กเองยังเห็นครูปฏิบัติตัวไปในทางพฤติกรรมตรงกันข้าม ตรงนี้ความตระหนักที่เด็กจะมีต่อสิ่งเหล่านั้นมันก็

จะน้อยลงไป อาจจะปฏิบัติต่อหน้า พอลับหลังก็ทิ้งไป

ผู้วิจัย : เหมือนกับว่าครูปฏิบัติต่อหน้าเหมือนกัน พอลับหลัง ครูก็ไปทำอย่างอื่น

ผู้หม่อมคณาสิริรุคติน เติ้ญ : ฉะนั้นตรงนี้สำคัญ เรา จะเน้นแหละ มากกว่าตรงอื่น ทำได้ไม่ได้ก็อีกอย่าง คือ เราจะเน้นว่าเมื่อเรามาเป็นครูที่นี่แล้ว ไม่ใช่ เฉพาะอยู่หน้าห้องเรียน หรือในบริเวณ โรงเรียน แม้กระทั่งออกข้างนอกไปเจอที่ตลาดก็ต้องเป็น แบบอย่างที่ดีอยู่ตลอด ทุกที่ ไม่ใช่เฉพาะบริเวณ โรงเรียน สมัยก่อนผมก็เคยเจอครูสอนพละที่นี่ เวลา สอนเด็กก็โอเค แต่บางครั้งพอไปเล่นบอลข้างนอก ใส่ม้าสั้น จบเลย เพราะฉะนั้นตัวอย่างที่ดีนั้นจะต้อง เป็นทุกๆเวลา เพราะเราเป็นครูแล้วนี่ เด็กก็จะให้ เกียรติแก่เรา จากการเป็นตัวอย่าง

ผู้วิจัย : ก็ขอบคุณอุสตาสมากนะครับที่เสียสละเวลา ในครั้งนี้ครับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนราษฎร์ประชาอนุเคราะห์

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) นายอัปครุระะฮ์มาน สาและ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
- 2) นายฮาเซ็ง มาหามะ ตำแหน่ง ครูสอนวิชาสามัญ

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนราษฎร์ประชาอนุเคราะห์

สัมภาษณ์เมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ 10 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2554

รายละเอียดในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นสองช่วง โดยช่วงแรก ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนก่อน และทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้

1. สัมภาษณ์ครูฮาเซ็ง มาหามะ

ผู้วิจัย : ...ตามวิธีการปลูกฝังอัครลาภแก่นักเรียนในแต่ละด้าน ที่เราได้นำเสนอใน มุมมองของครูในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ ตามวิธีการต่างๆ

ฮาเซ็ง มาหามะ : ในด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีนี้ ในโรงเรียนจะมีการดูแลคล้ายๆกับบ้าน ครูก็จะเป็นคุณพ่อคุณแม่ของนักเรียน มีรุ่นพี่คอยดูแลน้อง เป็นขั้นตอน ทำให้ดูแลกันอย่างทั่วถึง คือ ช่วยๆกันดูแล ไม่ใช่เฉพาะครูเหนื่อยเท่านั้น

ผู้วิจัย : เน้นเรื่องใดเป็นหลักในเรื่องการเป็นแบบอย่างครับ

ฮาเซ็ง มาหามะ : ที่ส่วนใหญ่ในเรื่องการแต่งกาย เช่นวันพุธ กับวันพฤหัสบดี จะใช้ให้มีชุดละบายบางอ ครูก็จะใส่ได้กับ ส่วนนักเรียนหญิงก็จะมีชุดแบบเขาไป

ผู้วิจัย : ชุดเหมือนกันไหมครับ

ฮาเซ็ง มาหามะ : นักเรียนจะมีเสื้อของโรงเรียน ซึ่งจะมีโลโก้เหมือนกัน แต่โครงสร้างจะไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัย : ส่วนในเรื่องการพูด การทักทาย เป็นยังไงบ้างครับ

ฮาเซ็ง มาหามะ : คือส่วนใหญ่แล้วจะใช้ความเป็นกันเองมากกว่า มีอะไรก็คุยกันได้ทุกเรื่อง ไม่ค่อยมีพิธีรีตอง ถ้ามีเวลาก็คุยกัน

ผู้วิจัย : มีการเชิญบรรยายอะไรบ้างไหม

ฮาเซ็ง มาหามะ : ก็มีในวันสำคัญต่างๆ เช่น อาจจะเป็นในวันปีใหม่ของไทย ก็จะมีเชิญให้มาบรรยายอธิบายเด็กว่าปีใหม่ไทยกับปีใหม่ของเราเด็กควรจะต้องปฏิบัติกันอย่างไร อะไรประมาณนี้ เปรียบเทียบให้รับรู้ เหมือนเมล็ดเช่นกัน

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

ฮาเซ็ง มาหามะ : ปัญหาที่เกิดขึ้น คือเด็กจะไม่เข้าใจว่าสิ่งไหนที่เหมาะสมกับเกณฑ์ คือ บางครั้งผู้ใหญ่ทำได้ใช่ไหมครับ แต่เด็กยังทำไม่ได้ เด็กก็ไม่เข้าใจ เช่น การคุ้ยกระดืบผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ก็แบบหนึ่ง ผู้ใหญ่กับเด็กก็แบบหนึ่ง ที่นี้พอเด็กมองว่าทำไมไม่เหมือนกับเขา เขาก็วางตัวไม่ถูกกับผู้ใหญ่

ผู้วิจัย : มีวิธีแก้อย่างไร

ฮาเซ็ง มาหามะ : ส่วนใหญ่ก็จะใช้วิธีการบอก

ผู้วิจัย : ต่อมาในเรื่องการสร้างแรงจูงใจครับ

ฮาเซ็ง มาหามะ : ก็มีรางวัลส่วนใหญ่ก็จะให้เด็กด้วยการเรียนฟรี หรือเป็นน้ำใจ หรือมีการประกวด อย่างเช่นผู้หญิงก็จะมีเทพีปอเนาะ โดยหาคนที่

มารยาทที่ดี หรือเพื่อนโหวตว่าใครที่มีความประพฤติดี หรือใครที่เราควรจะตามเขาในทางที่ดี ส่วนผู้ชายก็เหมือนกัน และครูก็จะมีการโหวตเช่นกัน

ผู้วิจัย : ยังไงครับ

ฮาเซ็ง มหาหมะ : คือ จะมีการประกาศให้รู้ว่าทำไมเด็กคนนี้ หรือครู คนนี้ได้รับการยกย่องเนื่องจากอะไร ซึ่งเขาจะรับทราบกันอยู่แล้ว แต่พอโหวตเสร็จ ก็จะเป็นการประกาศให้ทราบผลกัน

ผู้วิจัย : ในเรื่องแรงจูงใจอื่น ๆ มีรางวัลอะไรบ้างครับ

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็อาจจะมีการพาไปท่องเที่ยว อย่างเช่นหาดราษีไศล

ผู้วิจัย : คนเดียวเขา

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ส่วนใหญ่จะอยู่ประมาณสามสิบกว่าคน บางทีอาจเป็นนักเรียนที่มีการปรับปรุงตัวจากปีที่แล้ว ปีนี้ดีกว่าเดิม ถึงแม้จะเล็กน้อยแต่เราก็ส่งเสริม

ผู้วิจัย : ในเรื่องห้องเรียน สนับสนุนยังไงบ้าง

ฮาเซ็ง มหาหมะ : จะมีการจัดประกวดปีละครั้ง ให้เด็กทำเอง

ผู้วิจัย : การป้องกัน หรือกฎ ยังไงครับ

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็มี อย่างเช่น ไม่เข้าเรียน หรืออะไรประมาณนี้ ก็จะมีการจดบันทึก แล้วแจ้งให้ครู หรืออุสตาซที่ปรึกษา แล้วก็จะมีการทำโทษหน้าเสาธงทุกวัน อย่างเช่นเด็กมาสาย ก็จะมีการให้เก็บขยะ ส่วนใหญ่จะไม่เน้นลงโทษหนักแต่จะให้บำเพ็ญประโยชน์มากกว่า ส่วนหน้าเสาธงก็จะเป็นการตีในเรื่องการละหมาด คือเอาส่วนศาสนามาใช้ลงโทษ ซึ่งความจริงแล้วนโยบายของรัฐจะไม่ให้ตี

ผู้วิจัย : ถ้าเกิดมีใครไม่เชื่อฟัง มีโทษหนักไหม

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็มีเชิญออก อย่างเช่น การชู้สาว อะไรประมาณนี้ แต่เรื่องยาเสพติดไม่มี ทีมีก็เรื่องบุหรืออะไรบ้าง

ผู้วิจัย : ปัญหาที่เกิดขึ้นจะแก้ยังไง

ฮาเซ็ง มหาหมะ : เราจะมีทีมติดตามดู เพราะการจะรู้แต่ละปัญหานั้นจะต้องจริงด้วย เช่นบางทีอาจจะมีการแจ้งมาจากภายนอก ก็จะมีทีมสัมภาษณ์ว่าอะไรยังไง พอได้ข้อมูลดีแล้ว ก็จะมีเชิญผู้ปกครองมา เพราะบางทีเด็กทำอะไรผู้ปกครองไม่ได้รับรู้ก็มี จึงต้องชี้แจงก่อน ทีนี้จะต้องถามว่าผู้ปกครองยอมให้ถูกทำโทษไหม แล้วค่อยออกไป แต่ถ้าจะออกไปโดยไม่ทำโทษก็ได้ แต่จะไม่ได้ผู้รับรองใครเลย ไม่ว่าจะวิฑูทางศาสนาหรือสามัญก็ตาม ซึ่งส่วนใหญ่จะทำโทษในช่วงเช้า คือ หน้าเสาธง

ผู้วิจัย : ต่อไปในเรื่องการดักเตือน

ฮาเซ็ง มหาหมะ : การดักเตือนนี้ คือ บางครั้งก็ดักเตือนเลย แต่ถ้าดักเตือนไม่ได้แล้วก็จะส่งให้ฝ่ายปกครองดักเตือน หรือถ้าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นสองถึงสามครั้งแล้ว ก็ต้องเชิญผู้ปกครองมารับทราบไว้ทั้งสองฝ่ายเพื่อยืนยันว่าเรื่องนี้จะไม่เกิดขึ้นอีกแล้วนะ ถ้าเกิดขึ้นควรจะทำอย่างไรร่วมกัน เพราะส่วนใหญ่ช่วงเดือนเมษา ก็จะมีการเยี่ยมบ้านด้วย

ผู้วิจัย : มีครูประจำชั้นกี่คนนะครับ

ฮาเซ็ง มหาหมะ : จะมีสองคน ต่อหนึ่งห้อง แต่ส่วนมากการดูแลจะเป็นการรวมมากกว่า อย่างเช่น การเยี่ยมบ้านครูจะไปทุกคนเลย จะไม่กำหนดให้ครูประจำชั้นอย่างเดียว และช่วงเช้า

ผู้วิจัย : มีการดักเตือนหน้าเสาธงไหมครับ

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็จะมี ครูเวรให้อิวาต หมุนเวียนกันไปวันละสองคน และช่วงเย็นก็มีหลังละหมาด

ผู้วิจัย : ในเรื่องการนำเสนอประวัติศาตร์อิสลาม

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ในเรื่องนี้จะเป็นอุสตาซมากกว่า ในช่วงเช้าเนื่องจากเป็นช่วงเวลาของศาสนา และบางทีก็จะลงไปในกิจกรรมชุมนุมที่ป้อนของศาสนาไปด้วย

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับห้องดร์บิฎะฮฺ มีไหมครับ

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ส่วนใหญ่ก็จะใช้ห้องประชุม ส่วนใหญ่ก็จะเรียกเฉพาะนักเรียนที่ไม่ค่อยมาเรียน

หรือมีปัญหาอะไรมาคุยก่อนการสอบว่ามีเหตุผลหรือปัญหาอะไรมาตั้งเตือนก่อนการสอบ คือถ้าทำหลังสอบ บางทีทุกอย่างมันเรียบรอยแล้ว แต่ก่อนสอบนี้เขาก็จะมาเพื่อจะได้รู้ว่าเขาจะสอบหรือไม่ได้สอบเด็กก็จะมาและมีความกระตือรือร้น ถ้าหลังสอบเด็กก็จะไม่มา

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับการนำเหตุการณ์รอบตัวมาสะท้อนการปลูกฝัง

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็จะมีในเรื่องของปัจจุบัน เช่น การก่อความไม่สงบในบ้านเรา บางคนไม่เข้าใจ ก็จะนำมาให้เห็นถึงผลการตอบแทนที่ต้องได้รับ

ผู้วิจัย : กิจกรรมที่ปลูกฝัง มีอะไรบ้าง

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็จะมีเด่นๆในเรื่องของตาดิการคือเด็กชั้นเจ็ดขึ้นไปก็จะออกไปสอน และอย่างต้นกุ่มภา ก็จะมีการจัดงานเรียกโรงเรียนตาดิการเชิญเข้าร่วม ประมาณ 70 กว่าโรงมา เราก็มอบหมายให้เด็กจัดการ ในเรื่องบริหาร เช่นการตอบรับ เราต้องมีมารยาทอย่างไร

ผู้วิจัย : การควบคุมกิจกรรมประจำวัน

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ส่วนใหญ่ครูกับอุสตาซก็จะมีการประชุมประจำเดือนคือมีการประชุมร่วมกัน และออกนโยบาย แล้วลงให้สภานักเรียน ซึ่งเขาจะแบ่งชุดที่ควบคุมนักเรียน และตาดิการไปด้วย และก็มีการกิจกรรมต่างๆ ไปตามวันสำคัญของศาสนา

ผู้วิจัย : มีการประเมินผลไหมครับ

ฮาเซ็ง มหาหมะ : คือหลังเสร็จกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว เด็กก็จะส่งมอบให้กับครูและอุสตาซประเมินว่าปีนี้มีพัฒนาอย่างไร หรือไม่มีการพัฒนาอย่างไร ซึ่งครูกับอุสตาซจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่เด็กในเรื่องต่างๆ

ผู้วิจัย : สุดท้ายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมครับ เป็นอย่างไรบ้าง

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็คือจะเน้นความเรียบง่ายมากกว่า บางจุด คือไม่ทัน หมายถึงทันกับเหตุการณ์

ทันโลกด้วย ส่วนใหญ่จะมีคำสอนจากอัลกุรอานอัลหะดีษ เขียนตามที่ต่างๆโดยฝีมือของเด็กเอง โดยนำคำมาจากบาบอเป็นคนให้ นอกจากนี้บาบอก็เป็นคนตกแต่งดูแลเรื่องต่างๆไม่ว่าจะเป็นดอกไม้ต้นไม้ บาบอก็จะจัดการเอง ออกไอเดียให้

ผู้วิจัย : มีแผนเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือมาตรการใดบ้าง

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็จะมีแผนเช่นเด็กจบไปแล้วควรจะเป็นอย่างไรบ้าง เช่นในเรื่องการคุอา ในชีวิตประจำวัน การทำในชีวิตประจำวันของคนหนึ่งคนต้องมีอะไรบ้าง เช่น วิริต เมลิด อาซูรอ

ผู้วิจัย : สุดท้ายมีข้อเสนอแนะใดบ้างเกี่ยวกับการปลูกฝังอัลลาฮแก่นักเรียน

ฮาเซ็ง มหาหมะ : ก็ส่วนใหญ่แล้ว อัลลาฮของนักเรียนนี้ หมายถึงว่า จะมาจากสิ่งแวดล้อมมากกว่า และตัวหลักแล้วก็คือสถาบันครอบครัว ความเป็นจริงแล้วให้โรงเรียนสอนดีแค่ไหน แต่ถ้าครอบครัวไม่สนับสนุน ถึงแม้ลูกกลับไปละหมาดที่บ้านครบห้าเวลา แต่พ่อแม่ไม่ละหมาดนี้ ถามว่าลูกจะยังทำอย่างนั้นอยู่อีกไหม ลูกจะตามแบบเดิมไหมคือสภาพแวดล้อมต้องปรับกันตั้งแต่บ้าน อย่างน้อยถ้าโยงโยความป็นจริง คนหนุ่มสาวก่อนที่จะแต่งงานควรจะรับรู้ก่อนว่า หน้าที่สามีเป็นอย่างไร ภรรยาเป็นอย่างไร เวลาได้ลูกมาแล้วควรดูแลอย่างไรมากกว่า ไม่ใช่ใครจะทำอะไรก็ทำ เราอาจจะดูว่ามันเล็กน้อย แต่ถ้ามันสะสม และมีเกิดขึ้นหลายๆครอบครัว ก็เป็นชุมชน และเป็นสังคมตามไป ซึ่งบางคนยังไม่รู้เลยว่าสังคมที่ดีควรเป็นอย่างไร

ผู้วิจัย : ครับต้องขอขอบคุณมากครับในการเสียดสเวลาครั้งนี้

2. สัมภาษณ์นายอับดุลเราะฮ์มาน สาและ ผู้อำนวยการ

ผู้วิจัย : ...ครับ วันนี้ต้องขอสัมภาษณ์อุสตาสเกี่ยวกับเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอศลาภของโรงเรียนให้นักเรียน ตามวิธีการต่างๆ เริ่มจากวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : แบบอย่างที่ดีในโรงเรียน เริ่มจากให้นักเรียนโตๆ ชั้นชานาวีฮ์นี้เป็นแบบอย่าง

ผู้วิจัย : มีเชิญบุคลากรมาบรรยายยังบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ส่วนใหญ่ก็จะเชิญวิทยากรภายนอก แต่จะเชิญในกรณีที่มีกิจกรรมสำคัญ ก็จะเชิญอุสตาสจากภายนอกมาบรรยาย มาให้ความรู้ และให้ความคิดแก่นักเรียน ในส่วนของแบบอย่างหมายถึงว่า อศลาภนี้ เป็นสิ่งที่พูดประจำเวลาเข้าแถวตอนเช้านี้ก็จะมีการตักเตือนกันเรื่องของอศลาภของนักเรียน เวลาเด็กเรียน ครูก็จะพูดอยู่ตลอด สำหรับนักเรียนที่อยู่หอพัก ในคืนวันจันทร์นักเรียนรุ่นพี่ก็จะทำการนะซีฮ์ตรุ่นน้อง ส่วนนักเรียนผู้หญิงในช่วงของคืนวันศุกร์ก็จะมีการตักเตือนอะไรประมาณนี้

ผู้วิจัย : มีปัญหาในการใช้วิธีการปลูกฝังแบบอย่างนี้ อย่งไรครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ปัญหาการเป็นแบบอย่างใช้ใหม่หะ คือ บุคลากร ของเรามันมีข้อจำกัดของแต่ละคน บางคนอาจเป็นแบบอย่างในด้านหนึ่งได้ แต่พออีกด้านหนึ่งเขาอาจจะมีข้อด้อยของเขา แต่ทีนี้ในส่วนของการนักเรียนก็จะมีการพูดคุยกัน เช่น ในเรื่องของแบบอย่างในเรื่องของเวลา เรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่ บางครั้ง แต่ในส่วนของการเป็นแบบอย่างนี้ คิดว่านักเรียนเขาจะมองเหตุผล ความเป็นอยู่ของบุคลากรส่วนใหญ่โอเค

ผู้วิจัย : มีการติดตามดูอย่างไรว่าใครทำไม่ทำครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : เราอยู่กันไม่เยอะครับ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละคนเราก็จะเห็นกัน แต่ถ้ามีปัญหา เราก็จะคุยกัน ส่วนใหญ่ก็ไม่มีแบบอย่างที่ไม่ดี การเตือนระหว่างบุคลากรกันคือ บางครั้งมีเรื่องที่ไม่เหมาะสม

ผู้วิจัย : ครับ ต่อ ไปเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีอศลาภ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : เราจะชื่นชมนักเรียน และมีการพูดคุยถึง ยกตัวอย่างว่านักเรียนคนนี้ได้ยังงี้ เพื่อให้นักเรียนคนอื่นเห็น บางครั้งก็มีการให้รางวัล หรืออาจจะพานักเรียนคนนั้นไปทัศนศึกษา

ผู้วิจัย : การกำหนดการลงโทษเป็นยังงี้บ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ก็จะมียุ่หลายระดับการลงโทษ ผู้ที่ละเมิดกฎระเบียบของโรงเรียน ส่วนใหญ่ถ้าผิดอศลาภ ก็คือ ผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเลย ทีนี้ในส่วนของการระดับโทษ อันแรกเลย คือ ตักเตือนก่อน อาจจะเรียกมาพูดคุย ในบ้างครั้งก็อาจเป็นครูหรืออุสตาสตักเตือนเอง นอกจากนั้นก็จะมีรุ่นพี่ดูแลอยู่ คือเราใช้ระบบพี่ดูแลน้อง คือ ถ้ามีปัญหาอะไร เราจะให้รุ่นพี่ไปคุยก่อน แต่ถ้ารู้สึกว่ามันกระทบหรือมันหนักแล้ว ครูอุสตาสจะตักเตือน และจะเรียกมาเป็นรายบุคคล หนักสุดก็คือเขียนบางทีก็อาจจะดูว่าเด็กคนนี้ ครูหรืออุสตาสคนไหนสามารถเข้าหาได้บ้าง อาจจะไม่เรียกเด็กมา เพราะครูแต่ละคนจะรู้จักนักเรียน ยิ่งในหมู่บ้านเดียวกันก็อาจจะรู้จักพื้นหลังของนักเรียน ว่าถ้าเขามีพฤติกรรมแบบนี้เขามีปัญหาอะไร

ผู้วิจัย : ในส่วนของประวัติศาสตร์อิสลามครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ก็จะพูดถึงเรื่องบาปบุญคุณโทษ บางทีคุยเรื่องนรก สวรรค์ เพื่อเป็นการตักเตือน บางครั้งถ้าคุยกับไม่เรียบร้อยทีเดียวบางคน เขาจะต้องคุยอีกแบบหนึ่ง ส่วนใหญ่ครูศาสนาจะใช้วิธีนี้แหละ

ผู้วิจัย : มีปัญหาอะไรบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ส่วนใหญ่เขาฟังแต่ที่นี้ พฤติกรรมการตามเพื่อน บางทีนอนอยู่ในหอพัก ไม่ขึ้นเรียน ส่วนที่ว่าไม่ฟังก็บางทีเด็กเล็กๆพอเดือนแล้วก็ยังทำอีก แต่โดยภาพรวมแล้วก็โอเค ไม่เยอะ

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมาปลูกฝังยังไงบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ก็อันนี้จะอยู่ในส่วนของเวลาอุสตาซพูด บางครั้งก็นำเอาเหตุการณ์มาพูด บางครั้งก็นำเอาประวัติศาสตร์ อย่างกับเมื่อมีเหตุการณ์ครั้งที่แล้วที่มีพายุตีเปรชชันนี้ ก็นำมาพูดในเรื่องของบาปบุญคุณโทษ ใครที่ประพฤติดี ใครที่อัลลอฮ์ ﷻ ทดสอบ ใครที่ศอบัร หรือไม่ เหตุการณ์ความไม่สงบในบ้านนี้

ผู้วิจัย : และวิธีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนที่ปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนเป็นยังไงบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : อันดับแรก คือ เราจะพยายามให้เด็กต้องละหมาดญะมาอะฮ์ก่อน สองคือพยายามให้เด็กนี้อ่านอัลกุรอาน หรือไม่ก็พาเด็กเข้าไปชุมชน พอให้ได้เห็นแบบอย่าง บางครั้งก็เป็นการจัดেলাให้เขาได้เห็นสภาพของสังคม และส่วนใหญ่อีกจะมีกิจกรรมการพูดคุยบรรยายแต่นี้เป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำ และนอกจากการสอนในห้องก็อาจเชิญวิทยากรมาบรรยายในวันสำคัญๆ

ผู้วิจัย : นอกจากกิจกรรมบรรยาย

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ก็จะมีค่าย และกิจกรรม เชื่อมบ้านว่าพฤติกรรมของเขาเวลาอยู่บ้านเป็นยังไงบ้าง ซึ่งจะทำช่วงเมษา เวลาปิดเทอม คือ บุคลากรทุกคนก็จะไปบ้านนักเรียนทุกคน แบ่งสายกันไป จะเป็นการไปพูดคุยกับผู้ปกครองว่าช่วงปิดเทอมนักเรียนอยู่ยังไง โดยก่อนปิดนี้เราก็จะมีค่ายก่อนว่าเวลาจะกลับบ้านไปแล้วเราควรจะทำอยู่ยังไง

ผู้วิจัย : ในเรื่องวันสำคัญของศาสนา

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ก็มีวันราฮู วันเมาลิดคนบี วันอาชูรอ ก็มีอย่างอิสเราะมีอรอจณีนี่ ก็มีเอกสารแผ่นพับแจก เช่น วันอาชูรอต้องป้อซออะไร ประมาณนี้ก็มีเอกสารแจกล่วงหน้า และเด็กก็จะป้อซอกัน

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : นอกเหนือจากอาคารเหล่านี้แล้ว เราคิดว่าอยากให้เด็กนี้เขียนคู่อะไรต่างๆ คือพยายามให้เอาป้ายนิเทศ หรือเรื่องศาสนา มากที่สุด และคิดว่าปีหน้าก็จะให้มีคู่อำให้หมดเลย โดยเอาอะฮ์ซุดต่างๆเขียนให้เต็ม เช่น ห้องน้ำก็มีคู่อำเข้าห้องน้ำ คือ พยายามให้เด็กนี้มีอำมัลติดไปเลย บางทีก็ให้เด็กคิดตาไป ผ่านตาไปบ้าง พอนั้นก็จำเอง

ผู้วิจัย : บรรยากาศก็เป็นแบบสบายๆ มีแผนอะไรบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : สภาพแวดล้อมนี้ คิดว่า จะมีการปรับต้นไม้ ส่วนในเรื่องอาคารนี้จะค่อนข้างต้องใช้งบประมาณเยอะ ที่นี้จะเน้นเรื่องสุขภาพไปด้วย เพราะเด็กอยู่หอเยอะ ก็เห็นปัญหาเรื่องห้องน้ำก็ได้ให้มีการสร้างเพิ่มขึ้น เพราะถ้าเด็กอยู่สบายในเรื่องพื้นฐานนี้ เราก็น่าจะคุยเรื่องอื่นได้

ผู้วิจัย : พบปัญหาอะไรบ้างครับ

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้นะหนึ่ง ก็คือ งบประมาณ เพราะว่าต้องใช้งบประมาณค่อนข้างในการปรับพื้นที่ แต่ถ้าน้อยๆเช่น ปลูกดอกไม้ ต้นไม้ เราจะให้นักเรียนเป็นคนทำ และในส่วนของความสะอาดเช่นกัน แต่ในส่วนของสิ่งก่อสร้างนี้ต้องใช้งบ

ผู้วิจัย : สุดท้ายมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างครับ เกี่ยวกับเรื่องการปลูกฝังอัลลากุในโรงเรียน คือโรงเรียนควรจะทำอย่างไรต่อไป

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ : ก็โดยภาพรวม คือตอนนี้ อัลลากุของนักเรียนเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพ

ของโรงเรียน คือบางครั้งเราอาจจะดูเกณฑ์ของสมศ. แต่บางครั้งคือ มาตรฐานของชาติ คือ เก่ง ดี มีสุข ใฝ่ใหม่ เก่งก็เก่งแหละ แต่คุณธรรม จริยธรรม ยังต้องพูดกันเยอะ แต่บางครั้งการซักถามให้นักเรียนเป็นคนคิดนั้น ไม่ใช่แค่การให้เด็กละหมาด อ่านกุรอานนั้นเป็นมุมมองผมก็คือการแสดงออก แต่ว่าที่จริงแล้วมันคือพฤติกรรมของเขาต่างหาก ถ้าเราสามารถซักถามให้เด็กสามารถดูพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างได้ คือ เวลากลับบ้าน ชาวบ้านก็ยอมรับว่าเด็กนี้นิสัยดี โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนนี้ ก็พฤติกรรมมันค่อนข้างหลายอย่างนะ ที่เป็นอิสระมีการใช้โทรศัพท์มือถือ เรื่องผู้หญิงผู้ชาย ดังนั้นครูนี้ต้องไม่ใช่แค่ผู้สอนแต่ต้องเป็นผู้ที่ซักถาม คือเป็น มูร์ออบบียี ด้วย ตรงนั้นสำคัญ คือ ไม่ใช่ มุอัลลิม อย่างเดียว ไม่ใช่พอมีย่ายแล้วเป็นมูร์ออบบียี แต่ว่าในชีวิตประจำวันนี้ต้องซักถามนักเรียนทุกคน ซึ่งความเป็นจริง มูร์ออบบียี มันเป็นการที่หนัก คือ ต้องตรีบิยะฮ์ ซึ่งคุณสมบัติของมูร์ออบบียีเอง จะต้องปรับปรุงตัวเองด้วย ไม่ใช่แค่เอาในตำรามาแล้วให้นักเรียน ซึ่งของโรงเรียนผมไม่ว่าจะครุศาสนาหรือสามัญ ทุกคนต้องเป็นมูร์ออบบียีให้ได้ ยั่งยืนเป็นโรงเรียนศาสนา ดัชนีที่จะชี้วัดว่าเขารู้ศาสนา คือ พฤติกรรมของเขา คนที่อาลิมแต่มีพฤติกรรมที่ใครๆส่ายหน้านี้ ถามว่าเขายอมรับกันไหม แน่แน่นอนยอมไม่ยอมรับ เพราะว่าคนที่มีความรู้เขาจะแสดงไปในเชิงพฤติกรรมของเขา แต่ถ้าเขาเรียนสูงแต่พฤติกรรมอย่างนั้น อย่างนี้ มีคนพูดถึงข้อไม่ดีของเขา ผมคิดว่าเขาต้องตรวจสอบแล้วว่า เขาเดินทางไปในทางที่โอเคไหม ซึ่งนี่เป็นพฤติกรรมที่มาจากตัวบุคคลมากกว่า ไม่ใช่สถาบันที่เขาจบ อาจจะมาจากภูมิหลังของเขา ความเป็นอยู่หรือตัวบุคคลนั้น

ผู้วิจัย : ครบต้องขอขอบคุณมากครับ ในการเสียดสละเวลาครั้งนี้

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนสามารถดีวิทยา

ผู้ให้สัมภาษณ์

1) นางรอฮีหมี๊ะ ดอเลาะ ตำแหน่ง กรรมการบริหาร โรงเรียน

2) นางสาวอามินา ลีเต็ง ตำแหน่ง ครูสอนวิชาสามัญ

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนสามารถดีวิทยา

สัมภาษณ์เมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ 10 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2554

รายละเอียดการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้วิจัย : ...ตามวิธีการปลูกฝังอัครคุณแก่นักเรียนในแต่ละด้าน มุมมองของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ เริ่มจากวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนครับ

รอฮีหมี๊ะ ดอเลาะ : คือ การปลูกฝังนักเรียนโดยการใช้แบบอย่างนี้ที่โรงเรียนถือว่าเป็นแนวทางแรกและแนวทางสำคัญ คือ ตั้งแต่ผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ทุกคนนี้ต้องเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนในการสร้างนักเรียน ก็ต้องสร้างครูก่อน โดยผู้บริหารเป็นผู้วางแนวทางและเป็นผู้อบรมก่อน ไปใช้กับเด็กจริง ก็บางคนไม่ใช่จะเหมือนกัน คือมาสมัครรับเราไว้ บางทีครูก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ ไม่รู้ว่าจะทำตัวอย่างไร กับเด็ก สิ่งนี้จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมานั่งคิด ซัดเกล้าครูก่อน อย่างที่นี้จะใช้ระบบการสะลาเกาะฮุกัน จัดกันเป็นกลุ่มๆ เข้ากลุ่มพบปะกับเด็ก เพราะบางคนครูจบสามัญมาไม่เคยเรียนอัลกุรอาน อัลหะดีษ เลย ไม่มีพื้นฐาน

ผู้วิจัย : แล้วมีปัญหอะไรบ้างหรือป่าวครับ

รอฮีหมี๊ะ ดอเลาะ : ในการเป็นแบบอย่างนี้แน่นอนต้องมีปัญหา เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีพื้นฐานมาไม่เท่ากัน บางคนจบมดะวัตสิต บางคนจบศาสนา บางคนจบสามัญ โดยตรงเลย ก็จะมีปัญหาแรกๆ เนื่องจากการคุ้นเคย อยู่ปีหนึ่งก็จะปรับตัวได้

อามินา ลีเต็ง : ปัญหาเกี่ยวกับเด็ก ก็คือโดยพื้นฐานครูที่มาทำงานที่นี้คะ บางคนก็จบสามัญศาสนา มาพอไปเรียนต่อมหาลัยก็หลงลืม ไม่ได้นำไปใช้ พอมาอยู่โรงเรียนก็เป็นการกระตุ้นใหม่ให้อยู่ในกรอบของอิสลามมากที่สุด

ผู้วิจัย : มีการสนับสนุนอะไรบ้างครับจากฝ่ายบริหาร ในเรื่องนี้

รอฮีหมี๊ะ ดอเลาะ : ก็มีการชมเชย และเป็นการประกาศเกียรติคุณแก่ครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี แต่ไม่มีการเน้นว่าครูดีเด่นคนเดียว

อามินา ลีเต็ง : คือเป็นแบบที่น้อมมากกว่า

รอฮีหมี๊ะ ดอเลาะ : ไม่ใช่ว่าครูนี้ดีเด่นนะ แต่ว่าเราว่าครูนี้เด่นทุกคน แต่ไม่เท่ากัน

ผู้วิจัย : แล้วจะทำอย่างไรให้รู้ว่าครูนี้เด่นไม่เท่ากัน

รอฮีหมี๊ะ ดอเลาะ : ในนี้ เราก็จะมี สมมติว่าครูคนนี้ไปทำอะไรมาดิเด่น เราก็จะมีการประกาศให้เด็กดู แต่ไม่มีการคัดเลือกครูนี้ดีเด่นแห่งปี

อามินา ลีเต็ง : คือเป็นการบอกให้เด็กทราบแค่นั้นเอง

ผู้วิจัย : นอกจากนี้มีการติดตามอย่างไรบ้างครับ

รอฮีหมี๊ะ ดอเลาะ : มีคะ คือ ตอนนีเรามีการบริหารติดตาม ประกอบด้วยหัวหน้าฝ่าย

ทุกฝ่าย ซึ่งทุกอาทิตย์จะมีการประชุมหัวหน้าฝ่ายทุกคน ติดตามได้ทุกอาทิตย์เลย

อามิณา ลีเต็ง : คือจะมีการติดตามอยู่ตลอดเวลา

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : เช่นฝ่ายวิชาการก็จะคอยดูว่าครูไหนมีปัญหาเรื่องการสอนไม่ดีหรืออะไร

ผู้วิจัย : คิดว่ามีแนวทางในการเพิ่มเติมอย่างไรบ้างครับในเรื่องนี้

อามิณา ลีเต็ง : คือ นอกจากนี่ก็จะมียู่ในระบบการเรียนการสอนอยู่ในระบบระยะเวลาจะอยู่แล้วคะ ครูแต่ละคนจะมีเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ และก่อนที่จะไประยะเวลาจะจะมีการอบรมครูก่อนอยู่แล้วคะ ส่วนใหญ่ผู้บริหารจะเป็นแบบอย่างให้แก่ครูและนักเรียนคะ

ผู้วิจัย : มีการรับผิดชอบนักเรียนครูต่อนักเรียนกี่คนครับ

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : ไม่เกิน 20 -25 คน ตามแต่ฝ่ายกิจการเขาจัดมา

ผู้วิจัย : ต่อมาในเรื่องการสร้างแรงจูงใจครับ

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : ที่นี้เรามีแนวทางเป็นแบบการคะอะฮันตัว ก็คือ หนึ่งโดยการให้คำพูดในการส่งเสริมให้เด็กมีกำลังใจในการกระทำ สอง ก็มีการพบปะของรุ่นพี่ ศิษย์เก่าที่ออกไปแล้วมาแล้ว มีกระแสตอบรับไต่บ้าง

ผู้วิจัย : แล้วในส่วนของคุณเอง มีการสร้างแรงจูงใจไต่บ้าง

อามิณา ลีเต็ง : ก็มีการเลือกนักเรียนดี และมีโครงการเช่น โครงการรักการอ่าน สืบว่าเด็กคนไหนเป็นผู้อ่านหนังสือมากที่สุด หรือเด็กคนไหนตั้งใจเรียนหรือมีผลการเรียนดี ก็จะประกาศให้นักเรียนคนอื่น หรือน้องๆทราบ ดูเป็นตัวอย่างและเป็นแบบอย่าง ส่วนผลการประเมินนี้ ก็จะมาจากตัวของนักเรียนเอง อย่างเช่นเพื่อนรอบข้างเป็นคนเสนอชื่อให้ โรงเรียนก็จะประกาศให้ทราบ เป็นการสร้างแรงจูงใจอย่างหนึ่ง

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : และก็มีรางวัลแก่นักเรียนเรียนดีด้วย

ผู้วิจัย : นอกจากนี้ในเรื่องการลงโทษเป็นยังไงบ้างครับ

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : กฎระเบียบของโรงเรียนเราก็จะมีเหมือนโรงเรียนทั่วไป คือ เด็กที่มีปัญหา ก็จะแยกเฉพาะเลย แต่ถ้าทั่วไปก็จะมีการดำเนินการไปตามระเบียบของโรงเรียน เช่น ถ้ามาสายหลายครั้ง ก็จะมีการนระสีตัดก่อน ตักเตือนก่อน ครั้งที่สองก็ตักเตือน แต่ถ้ายังไม่ปรับปรุงก็มีการลงโทษแบบเบาๆ แต่ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็ต้องเชิญผู้ปกครอง

อามิณา ลีเต็ง : คือ โรงเรียนจะมีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบอยู่ตลอด คือ ที่นี้จะมีการติดตามเด็กเกือบทุกคนเลยคะ คือ ครูจะรู้ว่าเด็กคนไหนเป็นยังไง เข้าเรียนหรือไม่ หรือมาสาย มีหนังสือให้ผู้ปกครองทราบ

ผู้วิจัย : โทษหนักๆมีอะไรบ้างครับ

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : เราจะเอาโทษตามหลักการศาสนามาใช้ โดยอะไรที่ระดมเราก็จะถือว่าเป็นโทษหนัก อย่างเช่นสูบบุหรี่ ก็ถือว่าเป็นหนักนะ ถ้าพบครั้งแรกก็จะเตือน และจะดูพฤติกรรมของเขาและก็จะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบด้วยเพื่อจะได้ช่วยกัน แต่ถ้าต่อไปยังไม่เลิก และยังพบอีกที่ไหนก็ตาม ก็จะมาทำโทษที่ในโรงเรียน

ผู้วิจัย : นอกจากนั้น ในเรื่องยาเสพติด

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : ก็มีถึงขั้นกระห่อม

อามิณา ลีเต็ง : ยาแก้ไอ

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : แบบนี้ต้องถึงขั้นพักการเรียนนะ

ผู้วิจัย : หมายถึงการไล่ออกหรือป่าวครับ

รอฮีหม๊ะ ดอเลาะ : การพักนี่เป็นการจำกัดพฤติกรรม เป็นการจำกัดพื้นที่ หมายถึงเป็นการควบคุมพฤติกรรมของเขา เช่นต้องละหมาดให้ตรง

เวลา ต้องเข้าเรียนไม่ขาด อ่านกุรอาน ภายในหนึ่ง อาทิตย์ หรือหนึ่งเดือน ถ้ายังไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการละเมิดในข้อนี้ ก็เชิญออก แต่ถ้าเขายอม เปลี่ยนแปลงตัวเองก็เรียนต่อไป

ผู้วิจัย : ต่อมาในเรื่องของการตักเตือนครับ

รอฮีมะ ดอเลาะ : ที่นี้เราใช้ระบบการทำชะละเกาะ เป็นหลักคะ

อามีนนา ลีเต็ง : คือเด็กจะสนิทกับครูชะละเกาะมากกว่าครูประจำชั้นด้วยคะ

ผู้วิจัย : ชะละเกาะเป็นประจำไหมครับ

รอฮีมะ ดอเลาะ : ก็มีทุกอาทิตย์คะ อาทิตย์ละหนึ่ง ชั่วโมง

อามีนนา ลีเต็ง : และครูชะละเกาะสุนี่ก็จะไปเยี่ยม บ้านเด็กของแต่ละคน เขาจะรู้ว่าเด็กคนนี้เป็นยังไง บ้าง พ่อแม่เป็นยังไง

ผู้วิจัย : และสำหรับเด็กที่อยู่หอพักละครับ เป็นยังไงบ้าง

รอฮีมะ ดอเลาะ : ถ้าอยู่หอจะมีครูประจำหอ ตักเตือนดูแลอยู่ตลอดเวลา

อามีนนา ลีเต็ง : ก็มีสถานักเรียนคอยดูแลเป็นตัวหลัก ให้ดูแลน้องๆ เป็นผู้ช่วยครู

ผู้วิจัย : ให้นักเรียนดูแลกัน และในเรื่องการจัด อบรม

รอฮีมะ ดอเลาะ : คือเรามีทุกเดือนนะคะ ในการ จัดชะละเกาะนี้เองเป็นการตักเตือน มีละหมาดใหม่ ขาดเรียนใหม่ แล้วก็มีภาระนะซีฮัดในรอบสัปดาห์ ละ สามครั้ง และสัปดาห์ที่สี่ ก็แบบรวมกันทั้งหมด

ผู้วิจัย : รวมแบบทั้งโรงเรียนหรือป่าวครับ

อามีนนา ลีเต็ง : คะ ก็มีการแยกหญิง ชาย ต่างหาก

รอฮีมะ ดอเลาะ : มีการบรรยายประจำเดือนๆ ละ ครั้ง

ผู้วิจัย : ต่อมาในเองของการนำเอาประวัติศาสตร์ อิสลามมาใช้ในการปลูกฝังครับ

รอฮีมะ ดอเลาะ : อยู่ในชะละเกาะทุกอย่างเลย

อามีนนา ลีเต็ง : คะ เพราะว่าเรามีหลักสูตร

รอฮีมะ ดอเลาะ : เช่นประวัติศาษาฮาบัด เป็นแบบ ไหน เรื่องอะไรก็มีหมด

ผู้วิจัย : สำหรับการเชิญบรรยาย

รอฮีมะ ดอเลาะ : ก็ไม่มีการประจำคะ แต่จะเลือก ให้ตรงกับหัวข้อที่เราเชิญสับเปลี่ยนไป

อามีนนา ลีเต็ง : หรือไม่ก็เชิญบุคลากรภายนอกมาคะ

ผู้วิจัย : และในเรื่องเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นตาม สถานการณ์โลกปัจจุบัน

รอฮีมะ ดอเลาะ : ก็มีการนำมาฉายวิดีโอให้เด็กดู และให้สอนเด็กคิดว่าพฤติกรรมใด ไม่น่าเป็นตัวอย่าง ว่าเป็นแบบนี้จะอย่าทำตาม

อามีนนา ลีเต็ง : คือ เด็กจะถูกตักเตือนหลังละหมาด ทุกเวลา

ผู้วิจัย : ใครเป็นผู้ตักเตือนครับ

รอฮีมะ ดอเลาะ : ถ้ากลางวันครู แต่กลางคืนจะ เป็นสถานักเรียน

ผู้วิจัย : และในเรื่องการจัดกิจกรรม เป็นยังไงบ้าง ครับ

รอฮีมะ ดอเลาะ : ก็มีจัดวันสำคัญ เช่น ก่อนอีด ก็ จะมีการรวมกัน หรือก่อนปล่อยเด็กกลับบ้านตาม แดเทศกาลไหน

อามีนนา ลีเต็ง : ก็จะให้รู้ประวัติความเป็นมาเป็น ยังไง เช่น วันวาเลนไทน์ หรือวันคริสต์มาส

รอฮีมะ ดอเลาะ : เป็นการให้ความรู้แก่เด็กๆ

รอฮีมะ ดอเลาะ : และในเรื่องคุอาตอนเข้าที่นี้ก็จะ พิเศษหน่อย ก่อนข้างยาว

อามีนนา ลีเต็ง : คือหลังละหมาดสุบฮิ ก็จะมีอชฺการ ช่วงเช้าก่อนเด็กจะไปจัดทำภารกิจส่วนตัว ก่อนการ เข้าแถวด้วย และหลังอคริด้วย ก่อนเด็กกลับบ้าน

ผู้วิจัย : เด็กไปกลับก็ได้เหมือนกัน

รอฮีมะ ดอเลาะ : ก็จะเป็นช่วงเย็นคะ

อามีนนา ลีเต็ง : คือเด็กไปกลับก็มีกิจกรรมกีฬามูล ติณฑ์ เปิดปอชอร่วมกันด้วย

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : และก็ยังมีการถามทุกครั้งเมื่อมีการรวมตัวกันในกิจกรรมสัปดาห์ด้วย

อามีนะ ลีเต็ง : เพราะว่าเราจะถามคะว่าวันนี้ ปอซอ สุนัตใหม่ อัลกรอานใหม่ วันนี้ละหมาดกีขามุลลัยน์ใหม่ ส่วนครูเองก็โดนถามเหมือนกันคะ แต่ก็ต้องตอบตามความเป็นจริงไป

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : ก็จะเป็นลูกโซ่ไป

ผู้วิจัย : และในเรื่องสภาพแวดล้อมที่ช่วยในการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนครับ

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : ที่นี้ไม่มีโรงนะคะ นี่เป็นฝีมือของนักเรียนล้วนๆเลย คือ ในการเป็นแบบอย่างเมื่อไหร่ตั้งแต่ผู้บริหารลงมาและครูทำตัวเป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ให้เด็กทำอย่างเดียว

อามีนะ ลีเต็ง : คือผู้บริหารนี้ บางทีครูเห็นแล้วอวยคะ คือห้องน้ำ ลานตรงไหน กวาดหมดเลย เราจึงมีความรู้สึกผิดอย่างแรง

อามีนะ ลีเต็ง : คือเป็นแบบอย่างโดยไม่ต้องพูดอะไร

ผู้วิจัย : ในเรื่องป้ายเตือนละครับ

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : ก็มี แต่ไม่เท่ากับคำพูดคะ คือมีทุกวัน ทุกเช้า

อามีนะ ลีเต็ง : ในเรื่องการทำความสะอาดก็จะมีแบ่งเป็นโซนด้วยคะ ก็แยกกันคะ

ผู้วิจัย : มีการให้คะแนน หรือประกาศขังเงบ้าง

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : ไม่มีคะแนน แต่เด็กหอยจะมีประกวดหว่านไหนเป็นหอพักน่าอยู่

ผู้วิจัย : ต่อมาแบบเป็นการเฉพาะบุคคลไหมครับ เช่นนักเรียนคนไหนพิเศษ

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : ก็มีคะ เป็นห้องด้วย

ผู้วิจัย : และมีการให้รางวัลขังเงบ้างครับ

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : เป็นของใช้ที่สามารถใช้ร่วมกันได้

ผู้วิจัย : สุดท้ายคือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนมีสภาพ ปัญหาหรือว่าอยากเสนอแนะอะไรบ้างครับ

อามีนะ ลีเต็ง : คือ อยากจะบอกว่าปัญหาเกี่ยวกับอัลลากุในปัจจุบันนี้ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก แต่ไม่ทราบว่าจะโรงเรียนจะเหมือนกันไหม แต่โรงเรียนน่าจะใช้ระบบการจัดการแบบสัปดาห์ละ สัปดาห์ละก็ลัดชิดกับเด็กนักเรียนมาก ทำให้ครูเข้าถึงเด็กนักเรียนเป็นรายตัวต่อตัว คือเรียกได้ว่าเป็นระบบที่มีครบทุกอย่างภายในนั้นนะคะ

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : คือเป็นวิธีที่ดีที่สุด ณ ตอนนี้นะคะ แต่ถ้าพูดรวมๆ คือ รู้สึกว่าอัลลากุของเด็กตอนนี้ไม่ค่อยมีใครดูแลอย่างจริงจัง โดยเฉพาะโรงเรียนที่บางทีดูแลไม่เต็มที่ ทำไปเพราะหน้าที่ คุยกันเพียงเรื่องเงินเดือน รู้สึกว่าจริงๆมันเป็นเรื่องของความผิดของครูและผู้บริหาร ไม่ใช่ความผิดของเด็กนะคะ คิดว่าอย่างนั้น เพราะว่ามันคือหน้าที่ของเรา เพราะถ้าเมื่อไหร่เราทำด้วยความอิดอาด ทำเพื่ออัลลอฮ์จริงความสำเร็จก็ต้องเกิดขึ้นบ้าง แต่เมื่อไหร่เราเหน็ดไม่อดอาด แน่นนอนเลยอัลลอฮ์ ﷻ จะไม่ช่วยเพราะฉะนั้น คิดว่าหน่วยงานไหนสามารถจัดการให้ครู และผู้บริหาร มีจิตบริการ คิดมัต ได้ จะดีมากตรงนี้ถือเป็นหลักตามเหน็ดของเรา เพราะถ้าเมื่อไหร่เหน็ดไม่อดอาดก็ไม่ปรากฏ

ผู้วิจัย : แต่ก็ต้องไม่ท้อนะครับ

รอฮีหมีะ ดอเลาะ : คะ แต่เราก็ไม่ว่าของใคร หรือชมของเราว่าดีกว่าใครนะคะ

ผู้วิจัย : ครับ ถ้าสรุปในส่วนข้อเสนอแนะนี้ คือ ทุกคนต้องตระหนักความสำคัญเรื่องอะมานะฮ์ และมีความอดอาดในการทำงานตรงนี้ด้วย สุดท้าย ก็ขอขอบคุณทั้งสองมากครับ

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนส่งเสริมศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) นายมาหะมัด ยูนู ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
 2) นางสาวอัสมาวาตี คอเลาะ ตำแหน่ง พนักงานราชการ

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนส่งเสริมศาสนา

สัมภาษณ์เมื่อ วันเสาร์และวันจันทร์ ที่ 26,28 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2554

รายละเอียดในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นสองช่วง โดยช่วงแรก ผู้วิจัยติดต่อสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนก่อนเนื่องจากเข้าสู่ช่วงเวลาการปิดภาคเรียน และทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในวันถัดมา ดังนี้

1. สัมภาษณ์อุสตาสมาหะมัด ยูนู (26 มีนาคม 2554)

ผู้วิจัย : ...สำหรับวันนี้ ขอรบกวนเวลาสัมภาษณ์เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาและแนวทางการปลูกฝังอักษะแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามวิธีการต่างๆทั้ง 6 วิธีการ เริ่มจากการสร้างแบบอย่างที่ดี ที่โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรบ้างครับ

มาหะมัด ยูนู : การให้เด็กมีอักษะที่ดี หนึ่ง ที่เราคำเนิการนี้ เราแต่งตั้งสถานักเรียน และเราแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ สอง เราแต่งตั้งครูที่ปรึกษาของแต่ละห้อง และสาม เรามีคณะกรรมการช่วยเหลือดูแลนักเรียน โดยที่เราแบ่งนักเรียนหารจำนวนครูและอุสตาส และก็ดูแลไปประมาณตกละไปละคนละ 15 คน ต่อ ครู 1 คน และในการดูแลก็มีเครื่องมือในการดูแล เช่น เราแยกเด็ก มีเด็กปกติ เด็กมีปัญหา เด็กมีความเสี่ยง เด็กที่ปกติคือเด็กที่เรียนเก่ง พ่อแม่ขอเลี้ยงดี ก็มีโครงการส่งเสริมเด็กเรียนเก่ง ส่วนมากพวกนี้สามารถเรียนต่อได้ง่าย กลุ่มนี้ไม่มีปัญหา และที่สอง เด็กมีปัญหา คือ เด็กที่พ่อแม่ไม่อยู่บ้าน เด็กกำพร้า เด็กอะไรพวกนี้ เราก็ดูแล และสาม เด็กมีความเสี่ยง คือเด็กเกเร เด็กที่มีลักษณะแบบนี้ ในแต่

ละคนมีปัญหาของแต่ละคน และครู เวลาเรียกมาฝึกอบรมอะไรก็ครูต้องลงนามว่าเรียกเขามาที่ครั้ง และดูเขา มีการติดตามเด็ก

ผู้วิจัย : มีการกำหนดให้ครูเป็นแบบอย่างอย่างไรบ้างครับ นอกจากการติดตามดูแลเด็กตรงนี้แล้ว

มาหะมัด ยูนู : การกำหนดให้เป็นครูแบบอย่าง ก็คือเราสร้างสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ตั้งแต่อาคารสถานที่ และสิ่งที่อยู่ในโรงเรียน และที่ครูก็เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน ตั้งแต่การแต่งตัวให้เรียบร้อย การร่วมทานข้าวด้วยกับนักเรียน การดูแลนักเรียน

ผู้วิจัย : มีปัญหาอะไรบ้างครับในเรื่องนี้

มาหะมัด ยูนู : มีปัญหา ก็คือ เด็ก บางทีเด็กขอมไม่กล้ามาปรึกษา บางทีเด็กมีปัญหาครูจะต้องไปตามต้องไปอะไร เวลาที่เรากำหนดวันที่ กำหนดอะไรแล้ว เขาไม่มาอย่างนั้น เราก็ต้องไปหาในห้อง

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับการจัดการสอน การเอาแบบอย่างท่านเราะฮูลมาใช้ ในโรงเรียนทำอย่างไรบ้าง

มาหะมัด ยูนู : เรามีการอบรมบุคลากร ปีละครั้ง บางทีก่อนที่จะประชุม ประธานแจ้งให้ทราบก็จะมิ

การอบรมไปในตัวเลย และเราก็มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง คอยไปนิเทศครูสอน ว่าครูนี้มีมารยาทใหม่ในการสอนการอะไร การนั่ง มีมารยาทใหม่ ถ้าสมมติว่าเด็กคนไหนได้ศูนย์เยอะ จะเรียกครูมาชี้แจงว่าทำไม ที่เด็กได้ศูนย์เยอะมันเนื่องจากอะไร และในเมื่อนั้นเราก็มีคณะกรรมการชุดหนึ่งที่จะดูแลเด็กที่ไม่ได้จริง และวิธีเราทำโทษเพื่อเด็ก ถ้าเด็กไม่เข้าเรียนยังไง เราก็มีการฝึกอบรม คะอ้อวะฮู อยู่สามวันอยู่ที่ปอเนาะนั้น

ผู้วิจัย : ต่อมาวิธีการสร้างแรงจูงใจให้เด็กมีอีกหลากหลาย โรงเรียนทำยังไงบ้าง

มาหะมัด ยูนู : การสร้างแรงจูงใจนี้ ก็คือ เราให้ทุนการศึกษาในปีหนึ่งก็หลายทุนเหมือนกัน กับเด็กที่เรียนเก่ง เด็กที่ยากจน และเด็กกำพร้า และเราก็ติดต่อกับทางต่างประเทศ ขอก็มาให้ทุนพอสมควร และก็ให้เด็ก บางทีเราเอาออกสถานศึกษาโรงเรียน เราเราก็ให้ทุนด้วย และก็การอบรมหน้าแถวนี้ก็มีทุกวัน และก็อบรม นานานเราจัดกิจกรรมห้องประชุมทีหนึ่ง สมมติว่าเราเชิญเรื่องปัญหา เช่นเราเชิญเรื่องปัญหาเด็กขบถกนของที่ไม่เป็นประโยชน์อะไร ก็เรียกมาชี้แจงสักครั้งนึง แล้วก็บอกเหตุผลบอกไอนั้นให้เขา

ผู้วิจัย : แล้วมีวิธีการสรรหาเด็กที่เก่งเด็กที่ดียังไงบ้างครับ

มาหะมัด ยูนู : ในการสรรหาเด็กนี้ พอเราบอกว่าเรามีทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่เรียนเก่ง เด็กกำพร้า เด็กยากจน นั้นเป็นแรงจูงใจส่วนหนึ่ง เพราะเราประกาศเราเรียกผู้ปกครองมาประชุมนี้ เราจะประกาศให้ผู้ปกครองรู้ว่าเราเตรียมเงินไว้แล้ว ประมาณสักเกือบๆแสน หรือแปดหมื่นกว่าบาท โดยประมาณ แล้วเราก็ส่งไปยังคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้ ก็ประสานกับครูของเขาที่รับผิดชอบ แล้วเราก็คัดเลือกเขาอีกทีนึง และสองเด็กนี้ทางโรงเรียนก็ติดต่อเรียนต่อต่างประเทศ เช่น

อียิปต์ มาเลเซีย ชูแดน ปากีสถาน ปีนีไปหลายคน และเด็กสอบอะไรเราก็สนับสนุน เราให้ค่าเครื่องบินให้ทุนการศึกษาไปเรียนข้างนอก

ผู้วิจัย : และก็มีการจัดป้ายประกาศอะไรบ้างครับตามโรงเรียน

มาหะมัด ยูนู : ทางโรงเรียนก็ให้ป้ายที่อยู่ข้างนอกนี่คือป้ายใหญ่ๆ เด็กจะได้ดู แต่ในห้องเรียนก็จะมีเขียนแบบสุภาพมิตแบบนั้นแหละ

ผู้วิจัย : ในเรื่องของบทลงโทษ กำหนดอย่างไรบ้างครับ

มาหะมัด ยูนู : เด็กอีกหลากหลายดี เช่น แต่งตัวไม่เรียบร้อย ผิดระเบียบของโรงเรียน เด็กมีประมาณหนึ่งพันแปดร้อยหกสิบสองคน ที่ไม่ดีนั้นก็มีประมาณห้าคน หกคน พวกนี้จะเขียนอะไรแบบอื่นก็จะ โคนเซ็คในแถว เราก็จะว่ากล่าวตักเตือน พอเตือนต่อไปอีก ถ้าไม่ฟังเราเรียกผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการแก้ไข แต่ถ้าดำเนินการเองเราก็ดี

ผู้วิจัย : แล้วโทษหนักทำยังไงครับ

มาหะมัด ยูนู : โทษหนักคือ ตีก็ตีแล้ว สัญญาที่ทำแล้ว ก็เรียกผู้ปกครองว่าเอาไปเรียนที่อื่นก็ยังดีกว่าที่นี้นะ บางทีสี่ห้าครั้ง หกครั้ง ให้กันสุดๆ

ผู้วิจัย : ครับ ต่อไปเรื่องการตักเตือน ทางโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ

มาหะมัด ยูนู : วิธีการตักเตือนนี้เราเริ่มจากครูที่ปรึกษา ก่อน เขารายงานมาว่าเด็กคิดอย่างนี้ อย่างนี้ พอครูที่ปรึกษารายงานมา แล้วยังเป็นอีกก็ให้ส่งฝ่ายปกครอง พอส่งฝ่ายปกครองแล้ว พอฝ่ายปกครองมาพิจารณาแล้วให้โอกาสเขาอีกนี้ เขาก็เลยมีหนังสือส่งมาว่าจะมอบให้ผู้ปกครองเขาต่อว่าจะมอบให้กับฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารนี้ถ้าไอนั้นก็จะให้เขาออก ถ้ามมีปัญหา แต่เมื่อก่อนนี้เคยทำ แต่ตอนนี้ที่ถูกไล่ออกไม่ค่อยมี แต่ไม่ใช่ไล่ออกแต่ให้เขาย้ายไปเรียนที่อื่น

ผู้วิจัย : และครูประจำชั้นมีการดูแลยังไงบ้างครับ

มาหะมัด ยูนู : เรามีการโหมรุมทุกๆ สัปดาห์ คาบสุดท้ายของทุกสัปดาห์ แล้วผมนี่เป็นคนไปตรวจกับฝ่ายปกครอง ความคิดระเบียบอะไร ถ้ามีคิดอะไรเราก็เข้าไปประกาศ ไปเตือนในห้อง เด็กวัยนี้เราจะไปรุนแรงกับเขาไม่ได้จะต้องพูดดีๆ บางทีผมนี่พาข้าวพาะอะไรมากินพร้อมกับเด็ก จะได้คุยจะได้อะไรกับเด็ก คุณแลเด็ก ไม่ทั้งเด็ก บางทีผมก็พาข้าวมาเด็กอยู่อย่างนั้น ผมก็อยู่อย่างนั้นนะ พาข้าวอยู่เหมือนกับเพื่อนเขา ถ้าเขามีปัญหาอะไรเขาก็บอกเรา ยกตัวอย่างเช่นเด็กคนหนึ่งไม่ค่อยเข้าเรียน เข้าเรียนแล้ว ไม่พาสมาศมา เราเรียกมาคุย สุดท้ายก็รู้ว่าพ่อแม่แกไม่มี อยู่กับโตะ โตะก็ไม่มีอะไร เราก็ให้ทุนการศึกษาเขา ให้สมุด ให้ดินสอเขา ให้ก๊วย กยศ. ให้เขาได้ดีหลายคน เป็นการเข้าถึงเด็กแบบนี้

ผู้วิจัย : ต่อมาวิธีการเอาประวัติศาสตร์อิสลามมานำเสนอเด็ก ทำอย่างไรบ้างครับ

มาหะมัด ยูนู : ประวัติศาสตร์อิสลามที่ให้เด็กนี้ก็คือ หนึ่งอยู่ในหลักสูตรของวิชาประวัติศาสตร์อยู่แล้ว และก็สอง หลังจากการละหมาดเราแต่งตั้งอุสตาซมีการบะฮานทุกวัน ทุกหลังละหมาดซุฮอรทุกวัน เรื่องเศาะหาบะฮ์ เรื่องแบบนี้ เพื่อเด็กจะได้เอาแบบอย่างผู้ที่สำเร็จในศาสนา

ผู้วิจัย : นอกจากนี้เรื่องของเหตุการณ์แวดล้อมรอบตัว

มาหะมัด ยูนู : เราให้เด็กเราปรับให้ทันกับสิ่งแวดล้อม สมมุติว่าเด็วนี้มัน ยกตัวอย่างเช่นสิ่งแวดล้อมตอนนี้ เทคโนโลยีมันทั่วโลกแล้ว เราก็ปรับให้เด็กทันเหตุการณ์ เช่น ปีหน้าเราจะเปิดห้องคอมพิวเตอร์อีกห้องหนึ่ง มีการต่ออินเทอร์เน็ตเด็กก็จะได้

ผู้วิจัย : ต่อมาเรื่องการปลูกฝังอักษลาฏวิธีการที่ห้า กิจกรรมที่จะส่งเสริมปลูกฝังให้เด็กมีอักษลาฏที่ดีนี้ มีอะไรบ้าง

มาหะมัด ยูนู : กิจกรรมนี้เรา แบบนี้ๆ ถ้าเจอเรามีเหมือนกับบะฮาน ในช่วงเช้าก็มีที่หน้าแถว เราให้เด็กอ่านหะดีษวันละหนึ่งคนไปหาหะดีษมา

ผู้วิจัย : มีการติดตามอย่างไรบ้างครับ

มาหะมัด ยูนู : เรามีการติดตามนี้แบบเราประเมินแบบรวมว่า ดีหรือใช้ได้ หรือไม่ยังไง แบบนั้นที่เขาประเมิน

ผู้วิจัย : วันสำคัญของศาสนา

มาหะมัด ยูนู : วันสำคัญของศาสนาที่เราได้ปฏิบัติ เช่นวันอาชูรอ นี้ให้ในแต่ละกลุ่มนี้ เราให้จัดบอร์ดก็วันขึ้นปีใหม่ เราเปิดโรงเรียนเรามาพัฒนาโรงเรียนเราไม่หยุด

ผู้วิจัย : การจัดค่ายอบรมอะไร

มาหะมัด ยูนู : วิถีจัดค่ายอบรมนี้เราเอาวิชาลูกเสือเข้ามา ให้เด็กพักแรม สามวันสองคืน เราก็ดำเนินการตามขั้นตอนเชิญวิทยากรมากว่าในเรื่องอบรมเรื่องมารยาทต่อบิดามารดา มารยาทต่อครู ต่อเพื่อนร่วมห้อง มารยาทการมาโรงเรียน ก็ระเบียบต่างๆของลูกเสือ ระเบียบการจราจรอะไรเรามี

ผู้วิจัย : สุดท้ายในเรื่องของการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

มาหะมัด ยูนู : การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เราแต่งตั้งคณะกรรมการสาธารณสุขในโรงเรียนให้ดูแลสุขภาพสะอาดเริ่มจากห้องเรียน ห้องส้วมในบริเวณโรงเรียน เมื่อก่อนนี้รู้สึกลัวว่าขยะนี้มีเยอะ แต่พอเราประชุมว่านักเรียนทุกคนต้องพาแก้วมา พาจานมาโรงเรียน เวลาจะกินข้าวก็ให้พาแก้ว พาจานมาที่ร้านอาหาร และห้ามขายของแบบที่มีขยะ เช่นแก้ว น้ำพลาสติกอะไรพวกนั้น และการดูแลต้นไม้เราให้ภารโรง แล้วครูบางคนเขาก็เอาเด็กนั้นไปดูแลส่วนหนึ่ง และฝ่ายบริหารเองก็เต็มที่ต้องใช้ทุนเยอะ จะสร้างถนนคอนกรีต จะสร้างสวนอะไร ก็ค่อยๆพัฒนาที่ดีขึ้น

ผู้วิจัย : การติดตามยังไงครับ

มาหะมัด ยูนู : การติดตามก็คือเราแบ่งสถานักเรียน ผู้รับผิดชอบติดตาม ก็คือพ่อเขามาตรวจ สมมุติว่า วันนี้เขามาตรวจ พรุ่งนี้เขาจะแจ้งหน้าแถวเลย ว่า ห้องไหนไม่เรียบร้อยห้องนี้ไม่เรียบร้อย เราก็เด็ก พวกนี้มาทำโทษ มาเก็บลูกหินมาเก็บขยะ

ผู้วิจัย : การตรวจห้องเรียนหรือครับ

มาหะมัด ยูนู : เป็นการตรวจห้องเรียน ทุกวัน ในช่วงเวลาพอเลิกเรียน ครูสอนคาบสุดท้ายเป็นคน ควบคุม ให้เวรวัน นั้น เป็นผู้ดูแล พอหลัง คณะกรรมการไปตรวจดูว่าปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ถ้า เขาไม่ปฏิบัติ พรุ่งนี้พวกนี้เขาจะรายงานหน้าแถว เลยว่าพวกไหนไม่ปฏิบัติ และกลุ่มนั้นก็ถูกลงโทษ

ผู้วิจัย : ก็สุดท้ายอยากให้อุสตาซเสนอแนะแนวทาง หรือมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องการปลูกฝังนี้บ้าง ครับ

มาหะมัด ยูนู : อักลากูของนักเรียน ตอนนี้อย่างนี้ ตอนนี้นี้ พ่อแม่ไม่ดูแลลูกเลย เนื่องจากว่า เทคโนโลยีมันเจริญ เราก้าวอย่างเช่นพ่อแม่เขา เปลี่ยนรถ จากรถเก่าเป็นรถใหม่นี้ พ่อเปลี่ยนเสร็จก็ ทำงานกันเพื่อที่จะผ่อนรถ ลูกก็อยู่ภาษาลูก พ่อแม่ก็

2.สัมภาษณ์นางสาวอัสมาวาตี ดอเลาะ (28 มีนาคม 2554)

ผู้วิจัย : ...ครับ ในส่วนของการสร้างแบบอย่างที่ดี ในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ในโรงเรียนก็มีวิธีการสร้าง แบบอย่างที่ดีก็คือ ตัวอย่างเช่นครู อุสตาซเป็น แบบอย่าง และก็มีโครงการอย่างเช่นวันเสาร์ จะ มีโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรมเด็ก และหลัง ละหมาดซุฮรี กับอัศรี ก็จะมีการอ่านตะอูลิม มีการ ตักเตือนเด็ก ในสองเวลานั้น

ผู้วิจัย : นอกจากนี้มีการสนับสนุนจากผู้บริหาร อย่างเป็นบ้าง

อยู่ภาษาพ่อแม่ แบบนี้ เรามีปัญหาที่ตรงนี้ บางทีครู ก็สอนเยอะ บางทีมันไม่ทัน แต่เราก็พยายาม มันก็ยังไม่ อยู่แบบนั้นแหละ เราหยุดไม่ได้ เราต้องพัฒนา เรา เปรียบเสมือนกับต้นไม้ นั่น ถ้าไม่มีบ้านเรือน ถ้าไม่ มีมันก็ไม่สวย แต่ถ้ามีมันก็ต้องขยันกวาดอีก แค่นี้

ผู้วิจัย : ครับ ปัญหาก็คือพ่อแม่ไม่ดูแลลูก แล้วที่นี้มี หอพักใช้ไหมครับ

มาหะมัด ยูนู : มีครับ มีหอพักหญิง และหอพักชาย ด้านใน เราดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่หอพัก เหมือนกัน เรามีเบอร์หอพัก อยู่กันกี่คน ชื่ออะไร เรามีประวัติ พอถึงเวลาเรียนก็มีคณะกรรมการ ติดตามว่าขึ้นเรียนไหม ถ้าเจอก็เรียกผู้ปกครองมา แบบนั้นนะ

ผู้วิจัย : ครับ ขอขอบคุณมากเลยนะครับ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ให้งบประมาณในการจัด โครงการ และก็มี การส่งเสริมแก่นักเรียนคนใดเป็น เด็กดีอะไรแบบนี้ ก็จะมีประกาศนียบัตรให้ และ ก็จะมีธนาคารความดี โครงการธนาคารความดีด้วย

ผู้วิจัย : และครูได้เป็นแบบอย่างอย่างไรในการ ปลูกฝังอักลาฏเด็ก

อัสมาวาตี ดอเลาะ : อย่างเช่นโครงการที่จัดในวัน เสาร์ อบรมคุณธรรมจริยธรรมนี้ ก็จะมีครูแต่ละท่าน มาบรรยาย มาพูดและก็จะสลับกัน ส่วนใหญ่จะเป็น อุสตาซมากกว่า เพราะก่อนที่เขาจะบรรยายเรื่อง อะไรนี้ เขาจะต้องเป็นแบบอย่างก่อนใช้ปะ

ผู้วิจัย : การบรรยายนี้ เขามีการอบรมครูอย่างไรบ้าง
อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็มีวิทยากรจากภายนอกมา
 อบรมครู ก็เอาครูเหล่านั้นแหละมาสลับกันบรรยาย
 ให้นักเรียนต่อ

ผู้วิจัย : และในเรื่องการติดตามว่าใครเป็นแบบอย่าง
 ไม่เป็นแบบอย่าง

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ตรงนี้ก็จะมีส่วนบุคลากร
 ติดตามอยู่ และก็จะมีการให้ครูแต่ละคน ถ้าครู
 คนไหนได้เปอร์เซ็นต์เยอะ ก็จะเกี่ยวข้องกับ
 เงินเดือนด้วย

ผู้วิจัย : มีปัญหาอย่างไรบ้าง

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ปัญหาในเรื่องนี้ก็คือ คือ แต่ละ
 คนมันก็แตกต่างกันใช่ไหม มันก็มีบางคนไม่ทำตาม
 กฎอย่างเงี้ย นักเรียนเขาก็จะดูว่าครูคนนี้ได้ ทำได้ ทำไม่
 อีกคนทำไม่ได้ มันก็จะเกิดปัญหาอยู่เหมือนกัน มัน
 ไม่ใช่ครูทุกคนที่ ที่จะทำ เหมือนการใส่ผ้าคลุมใ
 ใหม บังคับให้เด็กใส่ผ้าคลุมใหญ่ แต่ว่าครูบางคน
 แบบว่าเขาไม่ชอบ ไม่อยากใส่ ก็ยังใส่บาวา ผ้าคลุม
 เล็ก เด็กก็ฟ้องว่าครูยังใส่ได้เลยทำไมบังคับให้พวก
 เขาใส่ผ้าคลุมใหญ่

ผู้วิจัย : แล้ววิธีการแก้ปัญหา

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ผู้จัดการก็จะเรียกครูคนนั้นมา
 อบรม ดักเตือน และให้เขาเปลี่ยนตัวเอง

ผู้วิจัย : ต่อไปเป็นเรื่องการสร้างแรงจูงใจใน
 โรงเรียน มีวิธีการอย่างไรบ้างที่เด็กมีอึดกลุก

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็นั่นแหละ โครงการ ธนาคาร
 ความดี ก็ถ้าใครทำความดีอย่างเช่น มีคุณธรรม
 จริยธรรม ให้สละมากับครู อะไรแบบนี้ ครูก็จะ
 คัดเลือกอีกทีว่า เด็กคนไหนที่ดี หรือเข้าข่ายว่าดี

ผู้วิจัย : มีวิธีการอย่างไรในการฝากความดี

อัสมาวาตี ดอเลาะ : เป็นการสะสมความดี โดยที่ครู
 จะเป็นคนบันทึก พิจารณาความดีของเด็ก สังเกต
 ก่อนแล้วก็ตามบันทึก อย่างเช่น ให้สละมาใช่ปะ วันนี้
 ครูก็จะไปดักให้

ผู้วิจัย : แล้วถ้าเกิดเขาไปสละมากับคนอื่น ไม่ใช่ครู
 ประจำชั้น

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็จะมืออย่างเช่นครูผู้สอนก็จะม
 ีคะแนนคุณลักษณะวัตถุประสงค์วิเคราะห์ หรือจิต
 พิสัยอยู่ให้คะแนนรวมในรายวิชา แล้วก็มารวมใน
 สรุปกับของครูประจำชั้นอีกทีหนึ่งสรุปของ
 นักเรียนว่าจะได้คนไหน ใครมีคะแนนมากที่สุดก็
 จะได้ประกาศนียบัตร

ผู้วิจัย : การคัดเลือกนักเรียนมาเป็นสภานักเรียน

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็จะใช้หลักการชुरอ

ผู้วิจัย : เขามีการสนับสนุน คนที่มาเป็น มีอึดกลุกที่
 คืออย่างไร หมายถึงขั้นตอน

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็จะใช้หลักชुरอใหม่ ว่าเด็ก
 คนไหนที่น่าจะเข้าเกณฑ์ พิจารณาเข้าคัดเลือกสภา
 นักเรียนใหม่คะ ทีนี้ก็ถ้าเด็กคนไหนเข้าข่ายก็
 คัดเลือกมา ห้าคน แล้วก็เอาห้าคนนี้มาให้เด็กเรียน
 คัดเลือกอีกทีหนึ่งว่าคนไหนน่าจะเป็นประธาน

ผู้วิจัย : ก็คือ ไม่ใช่ให้เด็กตั้งพรรค

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ไม่มีพรรค

ผู้วิจัย : หลังจากนั้นก็ให้เด็กที่ได้รับการคัดเลือกไป
 ตั้งกลุ่มเอาเอง ซึ่งคนที่ไม่ได้รับเลือกก็สามารถเข้า
 มาเป็นกรรมการได้ด้วย

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ใช่

ผู้วิจัย : มีการติดป้ายส่งเสริมอะไรบ้างครับ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : มี ก็จะมีเหมือนโครงการ
 ภาษาไทย ก็จะมีการเรียงความอะไรแบบนี้

ผู้วิจัย : และในเรื่องของการกำหนดบทลงโทษ ใน
 เรื่องการจูงใจไม่ให้กระทำ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : คือ ถ้าสมมุติเด็กที่มีอึดกลุกไม่
 ดีนี้ก็ต้องลงโทษอยู่แล้วใช่ไหม อย่างเช่น เดินชนครู
 อะไรแบบนี้ ก็จะเรียกมาดักเตือน ถ้ายังไม่ทำตามอีก
 ก็จะมบทลงโทษที่หนักกว่า ร้ายแรงสุดยังไงก็ได้
 ออก

ผู้วิจัย : ปัญหาส่วนใหญ่ที่เด็กไม่ชอบมีอึดกลุกครับ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : การพูดการจา

ผู้วิจัย : วิธีแก้ก็คือ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็เรียกมาตักเตือนส่วนใหญ่จะเป็นรายบุคคล ส่วนใหญ่ก็คนเดิมนะ

ผู้วิจัย : ต่อไปวิธีการตักเตือน

อัสมาวาตี ดอเลาะ : วิธีการตักเตือนนี้ก็จะมีส่วนฝ่ายปกครอง

ผู้วิจัย : มีขั้นตอนการตักเตือน หรือครูประจำชั้น ตักเตือนอย่างไรบ้าง

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ครูคุณครูใหม่ อย่างเช่นเขามาจนครูนี้ ครูคนนั้นก็ตักเตือนก่อน แต่ถ้าครูคนนั้นตักเตือนไม่ได้ ยังไง ก็ส่งให้ครูประจำชั้น ถ้าครูประจำชั้นไม่ได้ก็ส่งให้ฝ่ายปกครอง ถ้าฝ่ายปกครองไม่ได้ก็ส่งผู้บริหาร และก็จะเรียกผู้ปกครองมาทำสัญญากัน

ผู้วิจัย : และก็มี การติดตาม

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ติดตาม เขาจะมีการทำสัญญากันใช้ใหม่ว่าภายในกี่เดือนครูต้องอย่างไร อย่างนี้จะถ้าไม่ทำตาม ก็จะมีการพักการเรียน หรืออะไร่าไปถ้าไม่ตามก็จะไม่รู้ว่าจะต้องพักการเรียน

ผู้วิจัย : แล้วมีการจัดอบรมตักเตือนยัง ไรอีกครับ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็จะ มีครูเวร ตักเตือนทุกเช้าเลย ช่วงเย็นก่อนกลับบ้าน คือ เด็กทุกคนต้องละหมาดอัศริ์ก่อนกลับบ้าน ก็จะมีการอ่านตะอูลิ์ม ตักเตือนหลังละหมาดอยู่แล้ว

ผู้วิจัย : ต่อไปเกี่ยวกับวิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของอุstad ที่สอนประวัติศาสตร์ ตาริค ในวิชาเรียนร่วมกับวิชาอัลลาคุ คุณธรรมจริยธรรมนั้น ในช่วงเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนด้วย ในการตักเตือนอะไรต่างๆก็จะเอาหลักการอิสลามนี้แหละมาใช้ ก็จะเอาแบบอย่างจากท่านเราะสูล ศาสนทูตอื่นๆ และก็จะเอาของเศาะหาบะฮุมมา

ผู้วิจัย : แล้วเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็เอามาดูให้เห็นภาพ อยู่ในเรื่องการตักเตือน

ผู้วิจัย : แล้วในเรื่องการจัดกิจกรรม

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็นั่นแหละ เรื่องการอ่านตะอูลิ์ม แล้วโครงการคุณธรรมจริยธรรมวันเสาร์ และในช่วงการเข้าแถวตอนเช้า และก่อนนักเรียนจะจบการศึกษา ก็จะมีการปิจนึม ในนั้นก็จะมีการกล่าวโอวาท ส่วนใหญ่จะเป็นการตักเตือนมากกว่า จบแล้วต้องใช้ชีวิตข้างนอกยัง ไร ไม่ใช่การเข้าค่าย

ผู้วิจัย : อย่างวันสำคัญของศาสนา

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็มีการจัดบอร์ด ก็มีการเรียงความ

ผู้วิจัย : วิธีการจัดสภาพแวดล้อม

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ถ้าในห้องเรียนก็จะมีติดบุคคลสำคัญทางศาสนา และบทความต่างที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมก็มีเหมือนกัน และในปรัชญาโรงเรียนก็มีเกี่ยวกับจริยธรรม คือ ให้นักเรียนมีจริยธรรมดีเหมือนกัน

ผู้วิจัย : มีแผนการจัดสภาพแวดล้อมยัง ไรบ้าง

อัสมาวาตี ดอเลาะ : มีการจัดแยกผู้หญิง ผู้ชาย

ผู้วิจัย : และมีห้องสำหรับแยกอบรมไหมครับ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็ใช้ห้องประชุม

ผู้วิจัย : การจัดนิทรรศการ

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็จะ มีในวันสำคัญต่างๆ

ผู้วิจัย : ในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมมีปัญหา ไรบ้าง

อัสมาวาตี ดอเลาะ : ก็มี ปัญหาเรื่องงบประมาณมากกว่า และในเรื่องกิจกรรมก็เหมือนกัน เพราะบางที่ ต้องเชิญบุคลากรจากภายนอกเข้ามา บางที่ถ้าเชิญบุคลากรภายในเด็กมันจะไม่ตื่นตื่น เพราะว่าเด็กเจอกันทุกวัน พอเรียนก็กับอาจารย์คนนี้อีก พอมาอบรมก็กับอาจารย์คนนี้อีก

ผู้วิจัย : เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมมีปัญหาไหม

อัสมาวตี ดอเลาะ : การเข้าร่วมไม่มี เพราะส่วนใหญ่ก็เป็นในเชิงบังคับอยู่แล้ว ถ้าไม่เข้าก็ไม่ผ่านกิจกรรม

ผู้วิจัย : คือมีชั่วโมงกิจกรรม ถ้าไม่เข้าไม่จบ แล้วมีวิธีแก้ไขอย่างไร หรือเรียนซ้ำ

อัสมาวตี ดอเลาะ : ไม่ แต่ต้องมาบำเพ็ญให้กับโรงเรียน

ผู้วิจัย : สุดท้ายมีข้อเสนอแนะในเรื่องการปลูกฝังอัคลาก มีแนวทางหรือสภาพอย่างไรบ้างครับ

อัสมาวตี ดอเลาะ : ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักกับครูผู้สอนก่อนที่จะสร้างความตระหนักกับครูผู้เรียน เพราะว่าครูผู้สอนหรืออุstadahนี้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักเรียน ไซ้ใหม่ บางทีการพูดการกล่าวการตักเตือนมันยังไม่สำคัญเท่าการเป็นตัวอย่างของครูผู้สอน นั่นแหละก็อยากให้ผู้บริหารสร้างความตระหนัก อยากให้มีการจัดอบรมบุคลากรครูก่อน เพราะท่านนบีจะสอนเราท่านนบีก็จะเป็นแบบอย่างให้เราด้วย คือ ผู้บริหารแหละที่หนึ่ง แล้วก็ครู แล้วค่อยไปผู้เรียน โดยเน้นผู้บริหารก่อน

ผู้วิจัย : ต้องขอบคุณมากครับสำหรับการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1). นายมุฮัมมัดอิลมี อุซนิน ตำแหน่ง ผู้จัดการ โรงเรียน
- 2) นายมีนันเลาะ แลมมอ ตำแหน่ง ครูสอนวิชาสามัญ

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์

สัมภาษณ์เมื่อ วันอังคาร ที่ 29 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2554

รายละเอียดการสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้วิจัย : คำถามก็จะเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และ แนวทางเกี่ยวกับการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนของ ครู ของผู้บริหาร และ โรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ โดยจาก 6 วิธีการที่มีอยู่ เริ่มจากวิธีการสร้าง แบบอย่างในโรงเรียนมีวิธีการอย่างไรบ้างครับ

มุฮัมมัดอิลมี อุซนิน : คือ พยายามให้ครูเป็นแบบอย่าง ให้แก่นักเรียน คือ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน คือ ในการให้สละม ก็ให้ครูพยายามให้สละมก่อน

มีนันเลาะ แลมมอ : ในส่วนตัวก็การสร้างแบบอย่าง เป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะถ้าเราเข้าใจเด็กเราจะรู้ว่า ธรรมชาติของเด็กชอบเลียนแบบอยู่แล้ว ดังนั้นการ ที่เขาดูแบบอย่างที่ดีนั้น จะเป็นการลอกเลียนแบบที่ ดีที่สุด คนที่เป็นครู ถ้าไม่ทำแบบอย่างที่ดีนี้ สุดท้าย เด็กมันก็จะทำตามแบบอย่างที่ไม่ดี สุดท้ายเราจะ เห็นว่ามันจะมีคำคมว่า แบบอย่างที่ดี มันจะมีค่า มากกว่าคำสอน คือ คำสอนเราสอนปากป่าว แต่ถ้า แบบอย่างเด็กก็จะเห็นภาพ

ผู้วิจัย : จากการกำหนดแบบนี้แล้วมีปัญหาอย่างไร บ้างครับที่พบ

มีนันเลาะ แลมมอ : ปัญหาที่พบ คือ ในส่วนตัวจะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่แล้ว คือ เด็กแต่ละห้องมันก็ จะมีหลายกลุ่มด้วยกัน กลุ่มที่ง่าย กลุ่มที่ยาก และ ปานกลาง แต่กลุ่มที่ยาก เวลาเราดักเตือนนั้นเราจะ ดักเตือนด้วยวาจา แต่ถ้าเข้าเกณฑ์ครั้งที่สามเราก็จะ

ใช้กฎตามระเบียบของ โรงเรียนว่าระเบียบของ โรงเรียนก็มีกฎ เพราะธรรมชาติของเด็กต่างกัน

ผู้วิจัย : คือในแบบอย่างมีระเบียบหรือกฎอะไรบ้าง ที่เน้นอศลากุครับ

มุฮัมมัดอิลมี อุซนิน : คือ เด็กส่วนใหญ่ ก็ในเรื่องอศ ลากุ ก็ไม่ค่อยจะมีเท่าไรในสังคมปัจจุบัน

ผู้วิจัย : และในเรื่องการสอนครับ

มุฮัมมัดอิลมี อุซนิน : การสอนก็ให้ครูสอดแทรก จริยธรรม

มีนันเลาะ แลมมอ : ส่วนใหญ่จะเป็นการสอดแทรก ช่วงทำๆ เพราะเวลาเข้าการสอนจะเข้ายาก คือเรา พยายามจะยกตัวอย่างเกี่ยวกับจริยธรรม ให้เห็นภาพ มากที่สุด หานิทานที่มีความสอดคล้องกับตัว นักเรียน

ผู้วิจัย : มีการติดตามบ้างไหมว่าใครเป็นแบบอย่าง หรือไม่

มุฮัมมัดอิลมี อุซนิน : ก็มีโครงการครูในดวงใจ ให้ เด็กเลือกว่าใครควรเป็นแบบอย่าง

ผู้วิจัย : ถ้าพบว่ามีครูไม่เป็นแบบอย่างละครับ

มุฮัมมัดอิลมี อุซนิน : ก็เรียกมาตักเตือน

ผู้วิจัย : ในเรื่องต่อไปเรื่องการสร้างแรงจูงใจให้เด็ก มีอศลากุที่ดี

มุฮัมมัดอิลมี อุซนิน : ก็มีการให้รางวัลเหมือนกัน ในช่วงปฐมนิเทศก็จะเอาเด็ก และให้รางวัล

ผู้วิจัย : รางวัลนี้เป็นอะไรครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : เป็นของรางวัล ไม่ใช่ประกาศ
ณียบัตร

ผู้วิจัย : นอกจากนี้มีอย่างอื่นไหมครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็มีการแข่งขันตอบปัญหา

ผู้วิจัย : แล้วมีวิธีการค้นหาอย่างไรครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็ระดับห้องก่อนให้ครูประจำ
ชั้นค้นหา

ผู้วิจัย : มีการจัดห้องเรียนประกวดไหมครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็มี มีประกวดจัดบอร์ด จัด
ห้องเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นช่วงตามวันกิจกรรม
ของศาสนาก็จะให้เด็กจัดบอร์ด เช่น วันเกิดของ
ศาสดา วันอาชูรอ

ผู้วิจัย : เกี่ยวกับการเลือกสถานักเรียนละครับเป็น
ยังไงบ้าง

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็คือสถานักเรียนนี้จะให้เด็ก
เลือกก่อน หรือให้เด็กส่งตัวแทนมา และกลั่นกรอง
ให้เด็กเลือกอีกที คือ ครูเลือกก่อนแล้วเหลือสามคน
ก็ให้เด็กเลือก

ผู้วิจัย : วิธีการเลือกของครูเป็นอย่างไรบ้างครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็คือมีฝ่ายเลือก มีหัวหน้าฝ่าย
เลือก

ผู้วิจัย : ต่อไปเรื่องการกำหนดโทษครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็มีการตีบ้าง บางครั้งก็
ประกาศหน้าแถว แต่เดี๋ยวนี้ก็ไม่ทำแบบนั้น แต่ถ้า
ไม่ตีก็ได้ เด็กไม่เชื่อ

มีนันเลาะ แลมอ : บางครั้งก็มีตักคะแนนพฤติกรรม

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : บางครั้งก็มีคะแนนร้อย
คะแนน เช่นถ้าทำผิดอย่างนี้จะถูกตักคะแนน

ผู้วิจัย : เขามีสมุดของเขาหรือครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : สมุดนี้จะเก็บไว้ที่ฝ่ายปกครอง

มีนันเลาะ แลมอ : คือจะมีการบันทึก

ผู้วิจัย : คือมีเกณฑ์คะแนนตัดด้วยใช่ไหมครับ แล้ว
ขั้นตอนก่อนที่จะตักคะแนนมีการทำโทษนี้เริ่มจาก
ไหนก่อนครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ถ้าไม่หนักเท่าไรก็ไม่ทำโทษ
นะ คือเรียกมาตักเตือน ตักคะแนนถึงเกณฑ์เจ็ดสิบ
แปดสิบก็เรียกผู้ปกครองแล้ว หนักสุดก็ไล่ออกเช่น
ผู้สาว ยาเสพติดก็มีอย่างเอามาขายอะไรแบบนี้

ผู้วิจัย : ที่นี้ในเรื่องการตักเตือนมีการติดตามไหม
ครับหลังจากการตักเตือนแล้ว

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : มีหลังจากการตักเตือนแล้วจะ
มีใบควบคุมที่ใช้ เวลาเข้าชั้นเรียนก็ต้องให้ครูทุก
คาบเช่น หลังละหมาดเด็กอยู่หอพักก็ต้องให้เช่น

ผู้วิจัย : คือ มีการคอยติดตามดูตลอด

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็คือ จะแบ่งระบบดูแล

มีนันเลาะ แลมอ : ปกติที่ทางโรงเรียนก็จะมีระบบ
ดูแล อย่างอาจารย์คนหนึ่งต่อเด็กสิบคนถึงสิบห้าคน

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็สมมุติว่าเด็กในควบคุมคน
ไหนก็อาจารย์คนนั้นก็ติดตาม

ผู้วิจัย : มีการจัดอบรมบ้างไหมครับ

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็จัดอบรมครับ คือ จะมีคาบ
แนะแนวอยู่ในระบบดูแล

ผู้วิจัย : ครูประจำชั้นได้ตักเตือนอย่างไร

มีนันเลาะ แลมอ : ก็จะมีสัปดาห์ละคาบ

ผู้วิจัย : แล้วมีกิจกรรมในช่วงเช้าอย่างไรบ้างครับ

มีนันเลาะ แลมอ : ก็มีอาจารย์เวรดูแลช่วงเวลาเช้า
แถว และหลังละหมาดก็จะมีพวกเด็กที่อยู่หอพัก
ในช่วงมัธยม กับอีซา สถานักเรียนเขาก็จะทำงาน

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ก็จะมีการออกคะอะฮ์ด้วย
สองสัปดาห์ครั้ง เวลาที่เด็กไม่กลับบ้าน อุศตาสพา
ไป เพื่อเป็นการฝึกเรื่องอัลลาฮ์

ผู้วิจัย : การนำเอาประวัติศาสตร์อิสลามมา
สอดแทรก

มูฮัมหมัดอิลมี อุซัน : ส่วนใหญ่ก็จะเป็นพวกวัน
สำคัญทางศาสนา

ผู้วิจัย : มีติดป้ายเกี่ยวกับการส่งเสริมเรื่องการมีเอกลักษณ์ที่คืบนี้บ้างไหมครับ

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ถ้าเป็นเกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์ไม่ค่อยมี แต่จะเป็นอัลกุรอาน หรือหะดีษ

ผู้วิจัย : มีการเชิญวิทยากรมาพูดคุย

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ก็มีในวันสำคัญ เวลาจะจัดงานอะไรก็จะเชิญมา

ผู้วิจัย : ต่อไปเรื่องการจัดกิจกรรม มีกิจกรรมอะไรที่ส่งเสริมเอกลักษณ์บ้างครับ

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ก็เมื่อกี้ คือ ออกไปคณะฮุส และการดูอาสาฬหะครั้ง ในคืนวันพฤหัสบดี

ผู้วิจัย : ยกตัวอย่างกิจกรรมได้ไหมครับ

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ก็มีกิจกรรมอาซูรอ เมาลิด อิศเราะฮ์ อุมิรอรอญู นิศฟูชะฮฺบาน กิจกรรมทางศาสนาก็จัดบ่อย

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ส่วนใหญ่เด็ก เด็กที่ขี้เกียจจะไม่ค่อยเข้า

มีนันเลาะห์ แลมมอ : พวกเด็กที่มีปัญหาครับ

ผู้วิจัย : แล้วทำอย่างไรครับ

มีนันเลาะห์ แลมมอ : ก็จะผลต่อการเรียน

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : คือจะให้แก้ทีหลัง

มีนันเลาะห์ แลมมอ : ต้องซ่อมให้หมดทุกอย่างในช่วงปิดเทอม

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : คือบางคนก็ยังไม่ซ่อม

มีนันเลาะห์ แลมมอ : เพราะว่าเด็กบางคนเขาจะเรียนแต่กิจกรรมเขาจะไม่ค่อยเข้า จะเรียนอย่างเดียว เพราะว่าเวลาเข้ามาวิทยาลัยไป เราต้องทำกิจกรรมอยู่แล้ว เป็นการฝึกเด็กด้วย

ผู้วิจัย : สุดท้ายวิธีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่จะช่วยปลูกฝังเอกลักษณ์แก่นักเรียน

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ก็พยายามปรับอาคารสถานที่อยู่ในตอนนี้ ส่วนป้ายเคยคิดแล้ว แต่วามันสูญหาย

ผู้วิจัย : ปัญหาที่สูญหายเพราะอะไรครับ

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : คือในช่วงปิดเทอม

มีนันเลาะห์ แลมมอ : คือโรงเรียนนี้ มันมีมัชยิดหมู่บ้าน

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ประตูโรงเรียนก็เลยปิดไม่ได้ มีหมู่บ้านอยู่รอบข้าง

มีนันเลาะห์ แลมมอ : ชาวบ้านเขาจะเข้ามาละหมาดกัน พอกลางคืนก็จะมีเด็กตาดึกมาเรียนด้วย

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ปัญหาที่เลยมีเยอะเหมือนกัน

ผู้วิจัย : มีห้องอบรมเอกลักษณ์ไหมครับ

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ไม่มี แต่ส่วนใหญ่จะใช้ในห้องฝ่ายปกครอง

ผู้วิจัย : ในโรงเรียนนี้มีนักเรียนประมาณกี่คนครับ

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ก็เก้าร้อยคน

ผู้วิจัย : สุดท้ายอยากให้เห็นแนะ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปลูกฝังเอกลักษณ์นักเรียน หรือความคาดหวังใดบ้าง

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : ทางผู้บริหารต้องพยายามให้ครูเป็นแบบอย่าง และก็พยายามให้ได้ ถ้านักเรียนทำไม่ได้ก็ให้ครูทำก่อน เพราะว่าครูเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน และก็พยายามหาผู้ที่มีความรู้ มาให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

มีนันเลาะห์ แลมมอ : คิดว่าเกี่ยวกับการปลูกฝังเอกลักษณ์นี้ แบบอย่างสำคัญ เพราะตอนนี้ที่เห็นว่าเป็นปัญหา คือ สื่อปัจจุบันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กขาดต่อการปลูกฝังเกี่ยวกับเอกลักษณ์ เพราะว่าสื่อในปัจจุบันมันล่อแหลม จะเห็นว่าอินเทอร์เน็ตเดี๋ยวนี้แค่คลิกก็ไปหมดแล้ว แล้วจะเห็นว่าในบางครั้งเทคโนโลยีมันมาเร็วกว่าวิญญูติของเด็ก ก็เลยทำให้การปลูกฝังเอกลักษณ์เด็กมันค่อนข้างจะยาก

มูฮัมมัดฮิลมี อุซัน : คือเท่าที่ผ่านๆมาได้ดูเด็กที่มีปัญหา ถ้าเราพยายามใกล้ชิดกับเขา พฤติกรรมเขาก็จะดีขึ้น คือพยายามแยกเด็กมาพบเด็กก็จะปรับตัวดีขึ้น อาจจะเรียกเขามาคุย หรือปรับตัวเป็นเพื่อน

มีนั่นแหละ แลมมอ : พยายามสร้างให้เด็กกับครู
ใกล้ชิดกัน พ่อเด็กเขามีปัญหา เด็กเขาก็จะมาปรึกษา
เพราะครูกับนักเรียนถ้าไม่ใกล้ชิดกับเขา ก็ยากที่เด็ก
จะมาปรึกษา ดังนั้นต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
ครูกับนักเรียนให้ดี ถ้าจะให้เขาไปปรึกษาพ่อแม่ ผม
ว่ายากสำหรับเด็กปัจจุบัน

ผู้วิจัย : ครับ ก็ขอบคุณมากครับสำหรับการให้ความ
ร่วมมือในครั้งนี้ ขออ้อลอสูตรงตอบแทนความดี
ครับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนวิทยาสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) นายชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิ ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต
  - 2) นางฮาดีมะหะห์ มอหิ ตำแหน่ง ครูสอนศาสนา
- สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนวิทยาสลาม
สัมภาษณ์เมื่อ วันศุกร์ ที่ 1 เดือนเมษายน พ.ศ. 2554

รายละเอียดในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นสองช่วง โดยช่วงแรก ผู้วิจัยติดต่อสัมภาษณ์ผู้รับใบอนุญาต แล้วทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ดังนี้

1. สัมภาษณ์คณบดีชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิ

ผู้วิจัย : ... ครับ วันนี้ต้องขอสัมภาษณ์คณบดีเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการปลูกฝังอิศลามแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามวิธีการต่างๆ ทั้ง 6 วิธีการ ที่ได้จากการศึกษามานะครับว่ามีสภาพ ปัญหาอย่างไร รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา เริ่มจากการสร้างแบบอย่างที่ดี ที่โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรบ้างครับ

ชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิ : ก็มีหลายแบบ หลายอย่างหนึ่งเชิงครูสอนในห้องเรียนอธิบายเกี่ยวกับมารยาท และอิศลามของนักเรียนคืออย่างไร และผลตอบแทนเป็นอย่างไร หรือ ใช้วิธีสอนให้เขารู้ นอกจากในห้องเรียนก็จะมีเชิงครูผู้สอน ต้องทำตัวที่ดีก่อนที่จะชี้แนะให้นักเรียนมีอิศลามที่ดี อาจจะเป็นการแต่งกาย การพูดจา ท่าทาง มารยาทนี้ครูต้องทำก่อนที่จะอธิบายให้นักเรียน และนักเรียนจะได้รู้

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

ชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิ : เจ็ดสิบถึงแปดสิบห้าเปอร์เซ็นต์ที่ทำได้ ก็มีบ้างเล็กน้อย ที่ครูบางคน อย่างเช่น ครูทุกคนต้องใส่รองเท้า ก็มีแบบใส่รองเท้าแตะแบบนี้ บางครั้งเราจะไม่บังคับเลย โดยใช้อารมณ์ เราใช้ข้อระเบียบ ครูที่อยู่ที่นี่ต้อง หนึ่ง

สอง สาม ส่วนมากเราจะใช้พูดคุยในห้องประชุม ประจำเดือน พูดเสมอว่าเราจะสร้างให้เด็กดีนั้น เราต้องทำตัวเองให้ดีกว่า

ผู้วิจัย : มีแนวทางอื่นไหมครับ

ชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิ : ก็มีบ้าง บางที่เราใช้เทปซีดี ให้เด็กดูเกี่ยวกับการสร้างมารยาทโดยใช้ซีดีเกี่ยวกับการเคารพครู การเคารพพ่อแม่

ผู้วิจัย : ต่อไปวิธีการสร้างแรงจูงใจเป็นอย่างไรบ้างครับ

ชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิ : เรามีรางวัลนักเรียนดีเด่น นักเรียนที่ประพฤติดี ประจำปี ส่วนมากเราจะให้ในวันวิชาการ เราจะคัดเลือกห้องละห้าคน หรือว่าตามที่เราสะดวกคิดมา คือปีที่แล้วเราคัดรวม โดยครูผู้สอนนั้นจะส่งชื่อให้เรา แล้วเราจะเป็นผู้ที่คัดเลือกในแต่ละห้อง เราจะคัดเอาเด็กนักเรียนที่ดีจริงๆ เพื่อเป็นแบบอย่างบางทีก็สามคนก็มี จาก 12 ห้อง รวมจำนวนอยู่ที่ประมาณเกือบสามสิบคน

ผู้วิจัย : นอกจากนั้นมียะไรอีกครับ

ชัยนูนอาบีดิน หะยีสะอิ : เกียรติบัตร

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : ในการคัดเลือกนี้ บางคนเขาคิดหลากหลายไม่เหมือนกับที่เราต้องการ เราต้องอีกแบบ อาจารย์มองอีกแบบ สุดท้ายเราเอาเกณฑ์ของเรา ก็คือ หนึ่งเด็กขยันมาโรงเรียน แต่งตัวเรียบร้อย อยู่ในห้องมีการเคารพเพื่อน เคารพครู และนอกโรงเรียนเราก็มีการสังเกตเหมือนกัน และเรียนเก่ง ห้าอย่างนี้ ถ้าไม่มีเกณฑ์มันก็จะมั่ว เพราะเห็นไม่เหมือนกัน บางทีคนคัดเลือกอีกอย่างหนึ่ง ครูอีกอย่างหนึ่ง มันจะเกิดการสงสัยขึ้นมาว่า คัดเลือกเด็กนี้ได้ยังไง และครูก็ยกตัวอย่างในห้องเรียน เช่น มุหัมมัดนี่ พวกเราดูนี่ เขาแต่งกายเรียบร้อย มันก็เป็นการสร้างแรงจูงใจแบบหนึ่ง ก็เห็นความสำคัญของเขา

ผู้วิจัย : ที่นี้จะมีกฎเพื่อให้เกิดความกลัวไม่ทำละครับเป็นยังไง

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : ส่วนมากเด็กจะมีอัลลากู คือ เราต้องคัดให้มาก บางทีก็คัดตลอดมา ที่เราสร้างให้ดีก็มีเหมือนกัน และบางทีสองอย่างสามอย่างทำได้ บางทีเขาเรียนเก่ง แต่อัลลากูไม่ดี บางทีคนนี้ก็มาเรียนทุกวัน แต่เรียนไม่เก่ง

ผู้วิจัย : ต่อไปเรื่องการตัดเตือนให้เด็กมีอัลลากู

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : เราใช้สถานักเรียนสามารถตัดเตือน สอง คือครู สามคือ ครูประจำชั้นที่สามารถดูแลเด็กใกล้ชิดกับเด็ก คือ ครูประจำชั้นนั้นแหละมากที่สุด คือ เราให้กฎเกณฑ์ระหว่างครูประจำชั้นกับเด็กก็มี หนึ่ง ครูต้องรู้เด็ก สภาพเด็กเด็กไม่มา เด็กมีปัญหาครูต้องรู้ ถ้าแก้ได้ก็แก้เลย แต่ถ้าแก้ไม่ได้ก็ส่งฝ่ายปกครอง แล้วแจ้งว่าเด็กคนนี้ขาดหลายวัน ตักเตือนแล้วไปที่บ้านแล้ว ยังไม่เปลี่ยนแปลงก็มอบให้โรงเรียนจัดการ

ผู้วิจัย : หลังจากนั้น

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงก็จะคุยกับพ่อแม่ ส่วนมากเราไปที่บ้านเลย เพราะเราไปที่บ้านเขาเขาจะรู้สึกแบบหนึ่ง แต่ถ้าเรียกเขา

มาเขาจะรู้สึกแบบหนึ่ง ถ้าเราไปบ้านเขา เขาก็ต้อนรับดีมาก ๆ และพูดจริงเลย แต่ถ้าเขามาขออาจจะไม่พูดเต็มปาก ฉะนั้นเราตั้งงบประมาณการเยี่ยมเด็กนี้ไว้ อาจเป็นครูไปเองก็ได้ ไม่จำเป็นว่าเราต้องไป

ผู้วิจัย : แล้วมีปัญหาอื่นไหมครับ

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : ปัญหาการเรียกมาเหมือนกัน เช่นเราจะเรียกทันที ถ้าวิ่งดิ่งต้นไม้ หรือเล่นน้ำในทะเลสาบ เราจะเรียกตัดเตือน และให้จิตสำนึกแก่เขา เราจะไม่ประกาศนะ แต่เราจะบอกเพื่อนของเขาให้เรียกเขา มาแล้วมาคุยในห้อง ถ้าประกาศนายอับดุลเลาะฮู ให้มา อย่างนี้ เพื่อนของเขาจะถามกันใหญ่ว่ามีอะไรแล้ว แต่เปอร์เซ็นต์มันจะดี ดีไม่ดีเราก็จะบอกอย่างนี้ได้ไหมมีต้นไม้ไหมที่บ้าน เอมมาโรงเรียนสิมาปลูก

ผู้วิจัย : ต่อไปเรื่องการปลูกฝังด้วยประวัติศาสตร์อิสลามครับ

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : ส่วนมากมันจะมีในห้องเรียนมันมีวิชาเรียนอยู่ ประวัตินี้อยู่ที่ชั้นเรียน เราเลือกประวัติของเราะฮูมากกว่า และเราเลือกเกี่ยวกับประวัติของเศาะหาบะฮูด้วย

ผู้วิจัย : ปัญหาไม่มีไหมครับ

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : ปัญหา ก็เกี่ยวกับประวัติศาสตร์นี้ไม่ค่อยมีเท่าไร มันอยู่ที่แรงจูงใจ การเล่ามากกว่า คือเด็กตั้งใจและจะมาเรียนมากกว่า ที่นี้เราก็เลือกครูที่รู้จริงแล้วก็น้ำเสียงที่สามารถเล่าประวัติศาสตร์

ผู้วิจัย : และนอกจากในห้องเรียนละครับ

ชัยนูนอาบิดิน หะยีสะอิ : และอาจจัดเด็กไปดูประวัติศาสตร์สถานที่ของเรา เช่น มัสยิดกรือเซะ ไปมัสยิดแถวนครราชสีมาซักทีหนึ่ง จะมีอาจารย์คนหนึ่งที่บรรยาย และปีละสองครั้งเกี่ยวกับกิจกรรมอาซูรอ หรือเมาลิด ก็จะเชิญผู้มีความรู้เฉพาะเลยมาเล่าประวัติศาสตร์ของเรา

ผู้วิจัย : ต่อไปในเรื่องการจัดกิจกรรมครับ

ชัยนุหาอภิดิน หะยีสะอิ : การจัดกิจกรรมให้เด็กมีอรรถกถาในที่นี้ คือ เราทำกิจกรรมมอบมือน้องใหม่ เด็กจะมาอยู่ที่นี้ต้องผ่านกิจกรรมรับน้อง เพราะถ้าไม่รับน้องปีนี้ ปีหน้าต้องเข้า เพราะความรู้สึกของโรงเรียนมันอยู่ที่รับน้อง เป็นแบบที่รับน้อง มอหนึ่งกับมอสี่ แล้วจะให้อรรถกถามากมายตรงนั้น อย่างเช่น การแต่งกายก็อยู่ในนั้น การรักษาเวลา ความอดทน ความช่วยเหลือซึ่งและกัน ก็เกิดจากการอบรม

ผู้วิจัย : มีปัญหาไหมครับ

ชัยนุหาอภิดิน หะยีสะอิ : ก็มีครับ อย่างเช่นเด็กที่รับใหม่ คือยอมรับเช่นกินต้องกินให้เหมือนกัน กินในถาดพวกนี้ ก็มีบางคนที่ไม่ได้ บางคนตื่นตีสามเพื่อลุกขึ้นมาละหมาดอะฮ์ดุดูด เขาไม่ไหวก็หนี ที่นี้เราก็มีควบคุมดูแล แต่เขาก็สามารถไปได้ แต่เราก็เช็คทุกคืน ถ้าไม่มีเราก็โทรไปถามที่บ้านทันที ว่ากลับบ้านไหม เพราะก่อนที่จะเข้าอบรมก็มีหนังสือกับผู้ปกครองเรียบร้อย แต่ถ้าที่บ้านบอกยังไม่กลับ แต่เราก็ไม่บอกนะว่าเขาหนีกลับแล้ว เราจะบอกว่าเข้าใจว่ากลับบ้าน พอดีเพื่อนๆบอกไม่อยู่ในปอเนาะแกะนั้น สักพักถ้าเขากลับผู้ปกครองจะโทรมาว่าเขากลับมาแล้ว แต่จะไม่คุยอะไรให้ที่บ้านเขา รู้กั้วจะเสียกำลังใจทางบ้านเขา พอปีต่อไปก็ต้องชดใช้ ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงเยอะ แต่ปัญหานะ บางทีมันมีเจ้าหน้าทีที่ทหาร วิ่ง ไปวิ่งมา ในช่วงเช้า อย่างเช่นเราฝึกสัปดาห์กันอยู่นั้น ปีที่แล้ว เฮลิคอปเตอร์วนหลายรอบเหมือนกัน เราก็เลยเรียกพวกเรามาคุยเหมือนกัน ว่าไม่ต้องเอาหนักๆ หรือเอาแปลก เอาที่สบายใจ แต่เราแจ้งกันนั้น ผู้เกี่ยวข้องก่อนนะเพราะกลัวว่าจะเกิดการเข้าใจผิด และมีการลงโทษแปลกๆ ด้วย คือทำให้เขานึกในใจ

ผู้วิจัย : ต่อไปการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี

ชัยนุหาอภิดิน หะยีสะอิ : การปลูกต้นไม้ ครั้งหนึ่งเราซื้อ อีกครั้งหนึ่งเด็กพามา และก็มีบ้างเด็กที่ติด

(ร) อะไรแบบนี้ เราจะไม่ขอสิ่งอื่น ขอต้นไม้ต้นหนึ่งมาโรงเรียน และหลังจากนี้ เราจะดูแลอย่างก็อะไรที่เราต้องการ เช่นในห้องสมุด ต้องการอะไร เช่น ดิซจินเนอร์ หรือต้นไม้

ผู้วิจัย : แล้วบางคนเขาเกิดไม่กลัวเลย ขอมติ ร. ตลอด จะทำยังไง

ชัยนุหาอภิดิน หะยีสะอิ : คือ โรงเรียนจะดูแลให้สมกับเด็ก บางทีเด็กบางคนเราสั่งแล้วหนึ่งครั้งเขาไม่ทำ เราเห็นอย่างนั้นแล้วเราก็คงเปลี่ยนเลย

ผู้วิจัย : มีปัญหาเรื่องนี้ไหมครับ

ชัยนุหาอภิดิน หะยีสะอิ : ปัญหาเกี่ยวกับการดูแล บางทีช่วงแล้งนี้ น้ำไม่พอ ทำให้ต้นไม้แห้งเหี่ยว และกับงบประมาณ ถ้ามีงบประมาณเราก็จะสามารถจัดได้ดี

ผู้วิจัย : แล้ววิธีแก้ปัญหายังไงครับ

ชัยนุหาอภิดิน หะยีสะอิ : วิธีแก้ คือ เด็กที่อยู่บริเวณโรงเรียนนี้ อย่างช่วงเรียนไม่เป็นไรมีเด็กรับผิดชอบ แต่ช่วงปิดเทอมนี้จะให้ที่อยู่ใกล้โรงเรียนนี้ ให้มาตอนเช้าหรือตอนเย็น มาช่วยรดน้ำ และช่วยจัด บางครั้งก็ให้ค่าน้ำมัน ค่าขนมเขา

ผู้วิจัย : สุดท้ายมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ในเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอรรถกถาแก่นักเรียนในโรงเรียนครับ

ชัยนุหาอภิดิน หะยีสะอิ : ก็ จะเสนอ เกี่ยวกับอรรถกถานี้ คือ ถ้าเด็กเรามาอยู่ที่บางคนมาจากโรงเรียนประถมดี ก็จะดี บางคนเขามาก็ว่าโรงเรียนเอกชนนี้อ่านหนังสือไม่ออก ทั้งที่เขาอ่านในปอหกนี้ ก็ไม่ออกอยู่แล้ว แล้วก็มาที่นี้ ที่นี้ก็แก้ปัญหามาทางโรงเรียนประถมก็มา นี่บางคนเท่านั้น แต่เราภูมิใจอย่างหนึ่ง เราจะเลือกคนที่อยู่ที่นี่ได้ เพราะหลายคนมาเขาก็คิดยามาด้วย จะแก้ปัญหามันยาก ก็แรกๆมา นี้ ถ้าเด็กมา มอสอง มอสามนี้ ก็จะแก้ยาก แต่ที่นี้เรามองหน้าตาของเขา และถามว่าคิดยาใหม่ บางครั้งก็ถามต่อหน้าผู้ปกครองเขาเลย เช่น เตะสูบบุหรี่ไหม

ก็สูบ อยู่ที่นั่งดูหนังได้ไหม เขาก็จะบอกเราว่า ได้
 ที่นี้เกี่ยวกับบุหรี่ ยาเสพติด อะไรเด็กจะอยู่ไม่ได้ ที่
 นี้ถ้าเด็กจะพัฒนาอะไรก็ได้แล้วแต่ก็อดทนหน่อย
 เพราะเรามีหน่วยติดตามอยู่ และบางทีเราก็จะเตือน
 เขา ที่จะอยู่ไม่ได้ประมาณสักสองเดือนก็ออกเลย
 แต่พ่อแม่เขาจะดีใจ ส่วนมากจะให้เด็กอยู่ปอเนาะ
 ไม่ให้กลับบ้านใน สี่สิบวัน ถ้าเกิดสูบบุหรี่ จะโกน
 หัว เราจะลงโทษ จะทนได้ไหม

ผู้วิจัย : อยู่ปอเนาะทุกคนเลยไหมครับ

ชัยนูนอาบีดิน ะหะยีสะอ๊ะ : ก็จะมีบ้าง คนที่เขา
 จะต้องใช้งานที่บ้าน แต่ที่เราก็คงบอกเลยว่า เวลา
 ที่โรงเรียนเราดูได้ แต่นอกโรงเรียนผู้ปกครองต้องดู
 ด้วย แต่ส่วนมากพวกไปกลับจะเกิดปัญหา แต่พวก
 ของอะไรก็จะมีตรวจทันทีก่อนเข้าโรงเรียน แต่เด็ก
 ที่คิดยาเข้ามาก็มี แต่จะถามเขาว่า "ไหวไหมที่นั่งมัน
 โทษหนักนะ บอกแม่ขอแต่เราต้องอย่าเขาทางลูก
 ประเมินสี่สิบวัน แต่แม่ขอรับได้ แต่เด็กรับไม่ได้

2. สัมภาษณ์คณาจารย์ฮาลีมาะห์ มอหิ

ผู้วิจัย : ...ครับ เพื่อเป็นการเพิ่มเติมรายละเอียดในการ
 ปลุกฝังอัลลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนนะครับ เริ่ม
 จากการสร้างแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนเป็นอย่างไร
 บ้างครับ

ฮาลีมาะห์ มอหิ : ก็จะให้ครู และคณะกรรมการ
 นักเรียนเป็นแบบอย่างในเรื่องของการแต่งกาย การ
 พูดจา และการให้สละม อย่างสมมุติถ้าเจอกันนี้ จะ
 ให้ปฏิบัติเป็นตัวอย่างก่อน ถ้าเราไม่ปฏิบัติเด็กเขาก็
 จะไม่ทำ

ผู้วิจัย : นอกจากนี้นะครับ

ฮาลีมาะห์ มอหิ : ก็เกี่ยวกับเรื่องเราเปิดอาทิตย์ละ
 ครั้งในห้องสมุด เกี่ยวกับเขาทำแสดงขึ้นมาเป็นแบบ
 ภาพยนตร์เลย คือเคยไปอินโดฯ แล้วซื้อมาเป็นชุด
 เลย เกี่ยวกับการสอนอัลลากุ ตะอิลิมอะไรต่างๆ อาจ
 เป็นเรื่องหรือการ์ตูนเป็นสื่อ

โดนลงโทษหลายครั้ง ยิ่งเด็กมอหนึ่งมอสองมอสาม
 นี้ มันคิดไม่หนัก แต่ถ้ามอปลายทำยากมาก และการ
 อยู่ปอเนาะนี้มันมีสาระมีระเบียบของมัน จะมีคน
 ตาม จัดการ ถ้าเราขาดอะไรนี้แรกๆก็จะมีคนมาคุย
 ก่อน ที่สอง เราจะตี ที่สาม จากหนึ่งที จะไม่หนัก ตี
 เพื่อให้เกิดสำนึก แล้วเด็กนั้นจะได้รับแก้ไขทันที ก็
 ได้ผลดีโดยใช้วิธีนี้ จับเด็กให้เป็นกลุ่มๆ แล้วให้
 นะซีฮัต และเปิดใจกัน คืออ่านกุรอานครึ่งชั่วโมง
 อีกครึ่งชั่วโมง ให้นะซีฮัต แล้วก็เปิดใจมีอะไรก็คุย
 กัน ส่วนมากเด็กก็จะพูดถึงเรื่องครอบครัว บางทีนั้น
 พ่อแม่หย่ากันบ้าง เราก็จะเก็บข้อมูลทุกอย่างนั้น
 แล้วจะลิสปัญหา ก็มีบ้างบางคน มีเด็กยากจนไหม
 เราก็ขอรายชื่อของเด็กเพื่อให้ความช่วยเหลือ

ผู้วิจัย : ครับ ต้อง ขอขอบคุณคณาจารย์ฮาลีมาะห์ที่
 ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางการ
 ปลุกฝังอัลลากุแก่นักเรียนต่อไป

ผู้วิจัย : มีปัญหาอย่างไรบ้างครับ

ฮาลีมาะห์ มอหิ : บางทีครูเขาไม่ให้ความร่วมมือ
 บางทีเราบอกเราน่าจะเป็นแบบมากกว่าจะไปบอก
 และครูบางครั้งครูใหม่ๆเขาไม่มีในเรื่องนี้ บางทีก็
 ละเลยบ้างลืมนบ้าง บางทีไม่ให้สละมเด็กก่อน คือ ถ้า
 อย่างน้อยทุกคนทำ ครูทั้งโรงเรียนก็จะทำด้วย ทำให้
 มีช่องว่างให้เด็กเขาไม่คอยเคร่งเท่าไร ก็ไม่
 ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ผู้วิจัย : วิธีแก้ไข

ฮาลีมาะห์ มอหิ : เราไม่ได้ไปว่าเขาแต่เราจะบอก
 ในที่ประชุมว่าให้ครูช่วยเป็นแบบอย่างที่ดี และบอก
 ในที่ประชุมทุกครั้งในที่ประชุมประจำเดือน แต่ถ้า
 เดือนหน้าเรายังเห็นอีก เราก็จะบอกต่อ บอกไปจน
 เราคิดว่าการบอกในที่ประชุมก็มีผลบ้าง ทำให้
 เปอร์เซนต์เพิ่มขึ้น

ผู้วิจัย : แล้วแนวทางนอกจากนี้มีไหมครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็ฝ่ายปกครองจะมีบทบาทเยอะเลย เช่นกลางคืนฝ่ายปกครองหญิงจะเข้าไปพูดคุยก่อนนอนหนึ่งครั้ง เหมือนกับว่าไปเตือนว่าอะไรบ้างที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติแต่นักเรียนยังไม่ทำ จะทำทุกคืน โดยกรรมการนักเรียน และฝ่ายปกครองอาทิตย์ละหนึ่งครั้ง

ผู้วิจัย : ทั้งหมดเลยหรือป่าวครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ถ้าเด็กผู้ชายก็จะพูดบนบาลาเลย หลังละหมาดก็จะบอก คือพอหลังมัฆริบเขาจะเรียนกิตาบ พอบาบอสอนเสร็จหลังอิชา ก็จะมีรุ่นพี่มาสอนกุรอาน สอนเพิ่มเติม พวกนี้แหละจะมาบอก

ผู้วิจัย : ปัญหาละครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็ที่นี่ก็มี บางคนพวกเดิม และบางทีเรียกแล้วตักเตือนแล้ว แล้วเราก็พยายามบอกว่าไม่ให้เด็กคนอื่นทำตามคนนี้เราจะทำโทษ คือ คนพวกนี้เราตั้งไว้เลย คือ บอกพ่อแม่เขาให้เอาออก แต่พ่อแม่เขาก็ขอร้องกลัวว่าอยู่บ้านแล้วจะติดกระหม่อม อยู่ถึงไม่เข้าเรียนก็ยิ่งละหมาด และยังได้เรียนบ้างในตอนเช้า ทางเราก็รับกับแม่เขาว่าการที่เราจะทำให้เขาเหมือนเด็กคนอื่นนั่นมันคงลำบาก เพราะเขาคือมาก พ่อแม่เขาก็เห็นด้วย แต่ว่าเราก็พยายามเตือนคนอื่น ว่าอย่าทำตามพวกเขาไม่มันจะถูกทำโทษ ความจริงกลุ่มนี้มีสามคนเองพวกเขา

ผู้วิจัย : ต่อไปวิธีการสร้างแรงจูงใจ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็จะมีการให้เกียรติบัตรในวันวิชาการ นอกจากนั้นแล้วเราจะให้สิทธิพิเศษไปเกี่ยวกับอย่างเช่น ม.๕ ไป เขาอยู่ ม.๑ เขาสามารถไปกับ ม.๕ ได้ อะไรแบบนี้ ส่วนไปตามชั้นของเขาก็ยังเหมือนเดิม

ผู้วิจัย : ปัญหาการสร้างแรงจูงใจครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : คืออยู่ที่เด็กเขาอยากได้เกียรติบัตร อยากไปเที่ยวเขาก็จะทำ คือ อยู่ที่พวกที่เก่งๆ

พวกที่เรียบร้อยนี้แหละตลอด พวกที่เฉยๆก็ไม่สนใจ

ผู้วิจัย : วิธีแก้ไขกับกลุ่มไม่สนใจละครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็จะมีฝ่ายปกครองชายและหญิงตักเตือน ว่ากล่าว บางทีก็ทำโทษบ้าง อย่างผู้หญิงจะเกี่ยวกับการแต่งกาย และการพูดจาเสียงดัง ถ้าสมมุติว่าเวลาเด็กกลับบ้าน ถ้าพ่อแม่เขาซื้อเสื้อผ้าที่รัด ตัวเล็กมาใส่ เราก็จะเตือนว่าไม่ได้มันเป็นเอารัด พอกลับไปก็พามาใหม่ ฝ่ายปกครองก็จะเผาเลย เสื้อนั่น พ่อเผาไปหลายๆครั้งก็จะไม่มี คือถ้าเราประณิประนอมก็จะมีอีก จึงต้องทำแบบนี้จะได้ไม่มีอีก

ผู้วิจัย : นอกจากนี้ในการลงโทษ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ความจริงแล้วเขาไม่ให้ใช้การตีไซ้ไหมคะ แต่บางทีแล้วฝ่ายปกครองสองคนต้องใช้บ้าง บางคนตีแล้วเขาจะไม่ทำอีก แต่เราก็จะไม่ทำบ่อย แต่ว่าบางครั้งก็ทำบ้าง

ผู้วิจัย : ต่อไปวิธีการตักเตือนครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็จะให้ครูประจำชั้นเป็นครูตักเตือน แต่เรามีปัญหาว่า บางครั้งครูจะไปให้ความร่วมมือกับเด็กมากกว่าจะให้ความร่วมมือกับเรา บางคนเขาอาจจะกลัวเด็กไม่รัก ไม่ชอบอะไรแบบนี้ เราก็พยายามบอกว่าถ้าเห็นให้ตักเตือนเลย เพราะถ้าสมมุติว่าถ้าเราเก็บไว้ ครูก็จะลืม เด็กก็จะไม่รู้ว่าการผิดกรรมนั้นไม่ดี ซึ่งที่เห็นว่าให้ความร่วมมือก็จะมีเล็หรือญาตินี้แหละที่ตักเตือนเลย ถึงบางทีก็ถึงผู้ปกครอง อย่างเช่นเรื่องโทรศัพท์นี้เราจะไม่ให้มีเลย บางทีถ้าไม่มีโทรศัพท์นี้การจะชู้สาวนี้ มันก็ลำบาก เราก็พยายามไม่ให้ใช้ ถ้าเจอจะตักเตือนและให้พ่อแม่มาเอาคืนไป และมีการปรับ แต่บางครั้งก็มีแอบใช้ บางครั้งมีสัญญากันว่าตักเตือนก็ครั้งจะเป็นอย่างไร ก็ครั้งโดนไล่ออก คือมีคู่มือตอนเช้า จะให้คู่มือไปว่าให้ทำอะไรบ้าง ห้ามอะไรบ้าง แต่สำหรับมุสลิมะฮ์ก็มีหนังสือเกี่ยวกับอคลากมุสลิมะฮ์ แต่จะ

ไม่บ่อย บางครั้งก็สองเดือนครั้งจะหาคู่มือมาให้อ่าน และฝ่ายชายก็มีในช่วงเข้ามาใหม่ๆ

ผู้วิจัย : แนวทางอื่นในการตกเดือนมีไหมครับ

ฮาดีมะห์ มอหิ : ก็เท่าที่เห็นก็แค่นี้ละคะ

ผู้วิจัย : ในเรื่องการนำเสนอประวัติศาสตร์

ฮาดีมะห์ มอหิ : ก็จะมีการเชิญบาบอที่สอนทุกคน ก็จะมืออย่างวันศุกร์หรือวันสำคัญต่างๆมาพูดเกี่ยวกับอัครลาภ โดยเฉพาะอัครลาภมุสลิมะฮุ และของผู้ชายก็ทำด้วย จะพูดให้รู้ว่าอัครลาภของคนสำคัญในประวัติเขาอยู่กันอย่างไร เป็นอย่างไร แล้วก็จะโยงมาถึงปัจจุบันของเรา

ผู้วิจัย : ปัญหามีไหมครับ

ฮาดีมะห์ มอหิ : ก็มีเรื่องการติดต่อ คือฝ่ายติดต่อ บางทีมันกระชั้นชิดเกินไป เขาก็เลยไม่ว่าง แต่เรื่องเด็กเข้าไม่มีปัญหา เพราะจะมีคะแนนคุณลักษณะพึงประสงค์ คือใครไม่เข้าร่วมก็ครั้งคุณลักษณะพึงประสงค์จะไม่ผ่าน

ผู้วิจัย : ต่อไปวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัครลาภครับ

ฮาดีมะห์ มอหิ : คือ เปิดเทอมปีบ ก็จะมีเลย โครงการคุณธรรมจริยธรรม เมื่อก่อนเราจะจัดรวมเลยทั้งเด็กใหม่และเด็กเก่า แต่พอเด็กใหม่มาเขาก็จะดู บางทีเด็กเก่าเป็นแบบอย่างไม่ดี พอตอนนี้เราก็จัดแยกในวันที่ สามสิบ สามสิบเอ็ด สิ้นปี แล้วเด็กใหม่ที่เราจะจัดพอเปิดเทอมปีบก็จะจัดเลย จะจัดก็คือสี่สิบวัน ทั้งเด็กไปกลับและเด็กปอเนาะก็จะต้องอยู่หมดเลย พออยู่ครบสี่สิบวัน ช่วงสุดท้ายเราก็จะจัดเข้าโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมสองวัน แล้วก็ออก มีเกียรติบัตร และก็มีเช็คผ่านไม่ผ่าน รวมถึงบางรายวิชา เข้าไม่เข้า

ผู้วิจัย : มีปัญหาอะไรบ้างครับ

ฮาดีมะห์ มอหิ : คือเด็กสมัยนี้ บางครั้งเขาไม่เคยจากบ้าน เขามีความรู้ดีกว่าอยู่ไม่ได้ และในกลุ่มที่เราห้ามไม่ให้ทำ หรือไม่เคยทำเขาก็ทำไม่ได้ เหมือนบางคนพอให้ลูกขึ้นมาละหมาดตะฮัดญุด ก็

จะทำไม่ได้ พออยู่นานถึงสี่สิบวันแล้วเขาจะรู้สึกเคยชินไป แต่ปัญหาก็ยังมีตรงที่ว่าพออยู่ไปอยู่มา ก็จะเหมือนเดิม เราก็พยายามทำพอวันสิ้นปีก็ทำต่อ

ผู้วิจัย : มีการอบรมไหมครับ

ฮาดีมะห์ มอหิ : ก็มี แต่ไม่ทุกเดือน แต่จะมีในวันสำคัญต่างๆ และก็จะมีการประกวดให้โอวาทด้วยในแถว และครูประจำชั้น เราก็พยายามบอกให้เด็กเดือนก่อนสอนบ้าง แต่ว่าส่วนใหญ่แล้วครูเราบางทีสอนไปแล้วแต่เด็กกลับบอกว่าครูขี้บ่น แต่ว่าครูบางคนก็ใส่อารมณ์ แล้วก็มีปัญหาอีกคือคนที่เขาอยู่ข้างบนของครูเขาไม่ติดตาม สมมุติว่าเซ็นชื่อก็ครั้ง กำหนดเกณฑ์ให้ แล้วครูบางคนก็เซ็น แต่พอเรียกก็ทำหายบ้าง เราก็ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง และในเรื่องการละหมาดก็มีเหมือนกัน แบบเรื่องวินัยนั้น ครูบางคนเขาขี้เกียจเช็คแต่ว่าก็ละหมาดกับเด็กนั้นแหละ เขาก็ให้หัวหน้าห้องเช็ค แต่หัวหน้าบางทีก็ช่วยเพื่อน แต่ว่าเมื่อก่อนปิดเทอมเราก็คุยกันในเรื่องนี้ว่าจะทำยังไง โดยเฉพาะเรื่องของการเก็บข้อมูลว่าโรงเรียนอื่นเขาทำยังไง หรือจะให้กรรมการดูแลอย่างเข้าแถวก็จะมีการป้อมเหมือนกัน ซึ่งถ้าเด็กที่มาสายไม่เข้าแถวก็จะถูกทำโทษ เขาก็ยอมโดนทำโทษเพราะไม่ยอมเข้าแถว แต่วัตถุประสงค์ของเราให้เข้าแถวก็มีหลายอย่าง เช่น คุณาอูฮุดตอนเช้านั้น และก็คุณธรรมจริยธรรมที่ครูให้โอวาทก็มีบ้าง พอเราถามว่าทำไมไม่เข้าแถวก็บอกว่าช่วยงานที่บ้านบ้าง ฝ่ายปกครองก็เลยเรียกพ่อแม่มาทำบัตรมาสายให้เพื่อไม่ให้เด็กอ้างตรงนี้ ว่าพ่อแม่ใช้งานจริง พ่อแม่บางคนก็สัญญากับลูกก่อนมาทำบัตรมาสาย เราก็ต้องบอกกับฝ่ายปกครองว่าเราต้องเรียกพ่อแม่มาคุยให้เข้าใจถึงความสำคัญของการเข้าแถว ประโยชน์อะไรบ้าง เพราะว่าพ่อแม่บางคนก็เห็นใจลูกมาทำบัตรให้ช่วยลูก เข้าข้างลูก

ผู้วิจัย : สุดท้ายวิธีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : เมื่อก่อนเราจะมีปัญหาเรื่องความสะอาด แต่ตอนนี้ก็มีระบบความสะอาดขึ้นมากเลย ซึ่งเมื่อก่อนให้ครูรับผิดชอบแต่ครูเขาก็จะทำเฉย ไม่เห็นความสำคัญเหมือนลูกหลาน และก็จะไม่มีบุคคลิ นึงเลยทุกวันศุกร์ด้วย ฝ่ายหญิงก็จะมีฝ่ายปกครอง กำหนดให้ทำความสะอาดอีก ตอนหลังละหมาด ชุบฮิลงมาก็กำหนดให้ทำความสะอาดตามปอเนา ทุกวันเลย อย่างเช่นปอเนานี้มีกี่คน ก็ให้ส่งตัวแทน หนึ่งคนไปหุงข้าว ทำกับข้าว แล้วหนึ่งคนไปทำ ความสะอาด

ผู้วิจัย : นอกจากนี้มีไหมครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็มี ภูมิใจอัครากุของเด็กรเรา นะ พอเราไปดูเด็กที่โรงเรียนอื่นนั่น เพราะว่าเด็ก บางคนที่บ้านเขาแบบไม่สนใจ บางทีมาที่เราแล้วเรา จะเข้มนั้นก็ไม่ได้ต้องค่อยๆทำไป

ผู้วิจัย : แล้วปัญหาใหม่ครับเกี่ยวกับเรื่อง สภาพแวดล้อม

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็ไม่ค่อยมีเท่าไร ก็จะมีบริเวณ โรงเรียนติดกำแพง เพาะ ป้าย หรืออะไรภาษาไทย อหรับ มาลาญ อังกฤษ บางทีครูก็จะให้เด็กทำแล้ว ติดป้ายประกาศ เราก็จะพยายามบอกทำให้เด็กทำ นั้นให้พยายามให้เด็กได้อ่าน วิเคราะห์ด้วย เพื่อให้ เห็นติดตามไป

ผู้วิจัย : สุดท้ายข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการ ปลูกฝังอัครากุในโรงเรียนนครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : อัครากุในเรื่องสื่อนี้ถือว่ามีหนึ่ง เลข สื่อนี้เวลาเขากลับไปเขาก็จะดู บางทีเวลาเขามา ปอเนาเขาก็จะมีพฤติกรรมบางตอนจากละครที่เขา ดู บางทีเขาจะพูด เรามีความรู้สึกว่าสิ่งนี้จะไปห้าม สื่อก็ไม่ได้อยู่แล้ว นอกจากเราต้องพยายามบอก ว่าอัครากุของอิสลามแบบไหน อัครากุดีแบบไหน และก็มีเรื่องการแต่งกาย บางทีผู้ปกครองไม่มีการศึกษาเขาก็ไม่ให้ความร่วมมือ บางทีก็ไปเจอข้าง นอก คนละคนกันเลย ฉะนั้นคอบาคิดว่าพ่อแม่มนั้น

สำคัญและนอกจากนั้นแล้วยังมีอินเทอร์เน็ต บางที เขาจะเปิดดูในเรื่องของบันเทิงมากกว่า และเรียน แบบในเรื่องของการแต่งกายนี้แหละสำคัญที่สุด และเราก็พยายามบอกให้ครูที่อยู่ในห้องสมุดดูแล ด้วย และให้บอกเลข ส่วนใหญ่ที่ประชุมกันก็ใน เรื่องเด็กไม่มีความรู้ในการเลือกเปิดดู จะเปิดละคร เปิดหนัง เราก็พยายามหาวิธีบอกแล้วอะไรแล้ว บอกถึงโทษและคุณของการใช้เน็ตแล้วก็ยังคู่อีก เรา ก็ให้ครูคอมพิวเตอร์ช่วยดูเด็กด้วยอยู่ตลอดเวลา

ผู้วิจัย : แล้วในเรื่องของฐัฐสาวละครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : เราก็พยายามบอกเลยว่าถ้าเรามี ข้อมูล ฝ่ายปกครองก็จะเดินดูตามหอพักช่วง กลางคืนฟัง บางทีปอเนานี้คุยเรื่องอะไรแบบไหน พอเข้าเราก็จะเรียกมาเลย และบางทีจับได้เราก็ไล่ ออกเลย คือนัดกันไปข้างนอก แล้วมีคนมาบอก ชาวบ้านมาบอกบ้าง เราก็ให้ผู้ปกครองมา แล้วก็ให้ เขายอมรับต่อหน้าผู้ปกครองเลย แล้วก็ไล่ออกเลย เพราะถือว่าเราเคยให้ข้อตกลงกันไว้แล้ว คือจริง แล้วเราน่าจะเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนโรงเรียน ที่ไม่เรียนศาสนามากกว่า แต่ว่าคอบาคิดอย่างกับ สารวัตนักเรียน แต่บางทีเด็กไม่ได้แต่งชุดนักเรียน เขาก็จะจำไม่ได้ว่าเป็นเด็กโรงเรียนไหน แต่ว่าเด็ก ของเราที่ดูแลในเรื่องนี้ดูแลมากเพราะเป็นเด็กใน พื้นที่ซึ่งเรารู้จักเป็นอย่างดี แต่เด็กเดี๋ยวนี้ออกรอก อะไรแล้ว เขาไม่ค่อยรู้สึกกลัว

ผู้วิจัย : มีอะไรเพิ่มเติมอีกไหมครับ

ฮาดีเมาะห์ มอหิ : ก็คอบาคิดใจนะคะ ที่ทำเรื่องนี้ เพราะเป็นเรื่องที่เครียดที่สุดเลยในตอนนี

ผู้วิจัย : ครับต้องขอขอบคุณมากครับสำหรับความ ร่วมมือในครั้งนี้

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนศาสนูปถัมภ์

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) นายอฮามัดกาแม แวมูซอ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
  - 2) นายอับดุลกอเดร จาหลง ตำแหน่ง ครูสอนศาสนา
- สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนศาสนูปถัมภ์
สัมภาษณ์เมื่อ วันพุธ ที่ 13 เมษายน 2554

รายละเอียดในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นสองช่วง โดยช่วงแรก ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการก่อน และทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ดังนี้

1. สัมภาษณ์นายอฮามัดกาแม แวมูซอ

ผู้วิจัย : ...ตามที่ได้ศึกษามาจากแบบสอบถาม บางส่วน ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอูstadด้วยนะ ครับในการให้ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการ ปลูกฝังในโรงเรียน ครับ ...การปลูกฝังอัลลากุแก่ นักเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ

อฮามัดกาแม แวมูซอ : คือ ในเชิงวิชาการ เรามี วิชาเฉพาะสำหรับอัลลากุตั้งแต่ชั้นหนึ่งถึงชั้นสิบ คือชั้นหนึ่งจะมีวิชาอัลลากุไว้เลย แต่สำหรับชั้นสูง หน่อยเราจะแทรกในวิชาหะดีษบางส่วน สองการ เป็นแบบอย่างที่ดี เริ่มที่ครูผู้สอนต้องเน้นเป็น แบบอย่างที่ดี อันที่หนึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่อง อัลลากุต่ออัลลฮุ คือในส่วนของการทำ อิบาตะฮุ เน้นครูทุกคนต้องอิบาตะฮุให้มากๆ อิบา ตะฮุเรื่องการละหมาดฮุมาอะฮุนี้ต้องเป็นกิจวัตร และเชิญชวนนักเรียนมาละหมาดด้วยกัน ใน ละหมาดก็จะมีการชี้แนะชี้้นำการเป็นตัวอย่างที่ดี หลังจากละหมาดก็จะมีการนะศีฮ์ตักเตือนกัน เรื่อง ศาสนาก็อยู่ในรูปแบบอัลลากุเหมือนกัน คือเราไม่ แยกว่านี่คือศาสนา นี่คืออัลลากุ เราจะเน้นแบบ บูรณาการเข้าด้วยกัน ผลของอิบาตะฮุคืออัลลากุ

ตรงนี้อิบาตะฮุดี การละหมาดดี อะไรต่างๆดีมันก็ เป็นผลพวงจากอิบาตะฮุ อันนี้โรงเรียนเราจะเน้น เรื่องอิบาตะฮุให้มากโดยที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติอย่าง เกร่งกรัด

ผู้วิจัย : มีปัญหาอย่างไรบ้างครับ

อฮามัดกาแม แวมูซอ : ปัญหาที่อาจจะมีย่าง ช่วงแรกๆ ครูที่เข้ามาใหม่ อย่างเช่นครูสายสามัญ ที่ ไม่จบศาสนาโดยตรง เขาอาจจะปรับตัวกับวิถีชีวิต กับนโยบายของโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามยัง ไม่ได้ แต่นานๆก็ทำได้ ทั้งนี้โรงเรียนเน้นการ ปฏิบัติอิบาตะฮุต้องมาก่อน รวมถึงการแต่งตัวก็ต้อง ตามหลักศาสนา เพราะคือว่ามันเกี่ยวกับผลของการ กระทำ อย่างเวลาเราละหมาด คือ มันจะยับยั้งความ ชั่วร้ายได้ เขาก็จะลดละในสิ่งที่ไม่ดีได้

ผู้วิจัย : แล้วนักเรียนละครับ

อฮามัดกาแม แวมูซอ : เราก็มียาตรการ หนึ่ง คือ เวลาเขาครูรูปแบบของครูแล้วนี่ เป็นแบบอย่าง สอง เวลาละหมาดฮุมาอะฮุเป็นข้อบังคับนักเรียนต้อง ปฏิบัติ เวลาหลังละหมาด ก็ต้องให้กรรมการ นักเรียนเซ็น เพื่อจะได้รู้ว่ามาละหมาดหรือป่าว

ผู้วิจัย : ปัญหาการไม่ตามแบบอย่างมีไหมครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ก็มีแต่มันเป็นส่วนน้อย คือเรามีสองรูปแบบที่ต้องทำตาม คือ หนึ่งครู สอง คณะกรรมการนักเรียน ทั้งสองแนวทางนักเรียน ต้องอยู่ในการดูแล

ผู้วิจัย : มีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้างครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ก็โรงเรียนเราจะมีการอบรมทุกสัปดาห์ คือ การอบรม เป็นการอบรมทุกเช้าที่นักเรียนต้องเข้า และมีการสลับวันกันระหว่าง ผู้หญิงผู้ชาย เราจะสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ เรื่องการปฏิบัติตามหลักศาสนา เรื่องอิบาดะฮ์ เรื่องอักษากุ การเป็นอยู่ระหว่างผู้หญิงผู้ชาย เพราะ อาจการสอนของครูในรายวิชาเขาอาจไม่มีเวลา มาเน้นในเรื่องนี้ เขาจะเรียนหลากหลายวิชา แต่เท่าที่มีการอบรมเรื่องของจิตใจนี้ เท่าที่ผ่านมาแก้ปัญหา ได้ แต่มีคนสองคนนั้นที่ออกจากระบบ

ผู้วิจัย : ใครเป็นคนรับผิดชอบครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ก็มีครูประจำชั้นและ กรรมการนักเรียน และก็มีครูเชิญผู้บรรยายและก็มี การจัดกิจกรรมสองวันหนึ่งคืน

ผู้วิจัย : ในเรื่องการสร้างแรงจูงใจครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : แรงจูงใจ คือ นักเรียน ตีเด่นในด้านความประพฤติที่ดี การละหมาด เต้นใน เชิงวิชาการ เรามีรางวัลให้ และนักเรียนที่ให้ความ ร่วมมือ ซึ่งโครงการต่างๆ อาจเกิดขึ้นโดยฝ่าย บริหารจัดเอง ครูผู้สอนจัด หรือกรรมการนักเรียน ซึ่งพอหลายๆหน่วยงานจัด เราก็มีความคิดว่า นักเรียนมีทางเลือกที่จะปฏิบัติ

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ส่วนมากจะมีปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติ อย่างเช่น การเสพยาเสพติด การสูบบุหรี่ ซึ่งมีส่วนน้อยพอที่จะแก้ปัญหาได้ โดยการแก้ปัญหาก็คือเรียกผู้ปกครองมาคุย ถ้า ผู้ปกครองคิดว่าอยากให้นักเรียนเรียน โรงเรียนนี้ต่อ ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ด้วย ต้องมาดูแล

มารับมาส่ง ถ้าเขามีพฤติกรรมดีขึ้นก็โอเค แต่ถ้าเขายังทำผิดซ้ำซ้อนอีก ก็จะมีมาตรการที่สอง และอาจ ถึงขั้นให้ย้ายโรงเรียน

ผู้วิจัย : ในเรื่องของการปرامละครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : เราก็มี่ สำหรับนักเรียนที่ เกรงนี้ เราก็จัดให้เป็นกลุ่มออกไปปะชวะฮ์ กับครู ไปมีสยิด อาจแบ่งกลุ่มละ 20 คน ที่นี้บางทีเด็ก รู้สึกว่ามันหนัก ที่นี้ในเรื่องการลงโทษเรื่องดีเรื่อง เชียนี่ เราพยายามจะลดในส่วนนี้มาก

ผู้วิจัย : ต่อไปวิธีการตัดเดือน

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : คือหนึ่งเวลานักเรียนทำ ผิดกฎระเบียบของโรงเรียนที่ว่าเรื่องระเบียบของ โรงเรียน ต้องเรียกมาตัดเดือน ครูเวลาเจอเด็ก ประพฤติตัวไม่ดี ครูคนนั้นก็ตัดเดือนก่อน ถ้าไม่ สำเร็จก็ส่งให้ฝ่ายปกครองตัดเดือนต่อไป ซึ่งฝ่าย ปกครองนี้จะมีการเป็นลายลักษณ์อักษร ชั้นที่สาม ก็ จะเชิญผู้ปกครองมา ผู้ปกครองจะเอาอย่างไรอยาก ให้โรงเรียนดูแลเด็กคนนีต่อไปหรือไม่ ถ้าต้องการก็ ให้ดูแลนักเรียนด้วย ที่นี้ผู้ปกครองก็จะมาอาฮามัด กาแม แวมูซอ : ส่วนบทลงโทษก็หนักกว่านั้น เช่น การพักการเรียน หรือผลสุดท้ายก็โดยย้ายออก โดยเฉพาะเด็กคนนี้จะต้องเซ็นชื่อทุกวัน เช่น ก่อน เข้าแถวและก่อนกลับก็เป็นการคุมประพฤติ

ผู้วิจัย : ปัญหาอะไรบ้างครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ปัญหาส่วนน้อยที่ ผู้ปกครองไม่ค่อยมา ส่วนใหญ่จะเป็นคนออก ทำงานที่ไปกลับเข้าเย็น ก็มาไม่ได้ บางทีก็ส่งพี่มา ลุงหรือน้ามา ฉะนั้นถ้าผู้ปกครองให้ความร่วมมือที่ ดี ก็น่าจะแก้ปัญหาได้ เพราะส่วนมากผู้ปกครองไม่ ทราบ อยู่ที่บ้านอักษากุติ แต่ทำไมมาโรงเรียนแล้ว ไม่ยอมเข้าชั้นคือบางคนนะ แต่เมื่อผู้ปกครองทราบ จุดนี้ ทางโรงเรียนก็ร่วมแก้ด้วยกันโดยให้วิชา ความรู้

ผู้วิจัย : วิธีการนำเสนอประวัติศาตร์อิสลาม

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : คือ หนังสือ ตำราที่เราเรียนในปัจจุบัน การเรียนศาสนา เราได้จัดเองควบคุมเอง และมีการบูรณาการทุกๆปี เพราะเรื่องประวัติศาสตร์นี้ เราแบ่งเป็น ประวัติศาสตร์อิสลามเกี่ยวกับท่านนบี (ศ็อลฯ) บรรดาเศาะหาบะฮ์ และท่านคุลฟาอ อรรอชีดีน ราชวงศ์อุมัยยะฮ์ อับบาสิยะฮ์ ฟาฏิมียะฮ์ และประวัติศาสตร์ทั่วไป

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ไม่มีครับ พอศิษยานุศิษย์ที่โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งประวัติศาสตร์อยู่แล้ว เช่น มัสยิดกรือเซะ บ้านบาราโหม ประวัติอิสลามในเอเชีย ในสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

ผู้วิจัย : วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังให้มีการสร้างอัครลาคูแก่นักเรียน

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : เราให้ทุกหมวดจัดกิจกรรมต่างๆที่เน้นนักเรียนเป็นหลัก แล้วโรงเรียนจะอนุมัติงบประมาณ เพราะโครงการต่างๆที่เสนอมาก็จะมีการคัดเลือกก่อน และเด็กทุกคนต้องเข้าโครงการ

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ปัญหาคือ เรานั่นในเรื่องของศาสนา ความเป็นอยู่ของนักเรียนชายหญิง บางกิจกรรมก็อาจจะไปกระทบกับสิ่งนั้น ซึ่งครูบางคนที่ไม่เข้าใจศาสนา เขาอาจจะทำขัดต่อการเป็นอยู่บ้าง ที่นี้เราก็จะอาศัยการประชุมว่าโรงเรียน เราคือโรงเรียนศาสนา อัครลาคูคือการปฏิบัติ ซึ่งเด็กจะดูตรงนี้ และเวลาโครงการเราต้องแยกแยะ เช่น การทัศนศึกษา เราก็ให้แยกคนละวัน หรือถ้าจำเป็นต้องไปวันเดียวกัน ก็ให้แยกคนละรถบัสถ้าต้องไปจริงๆ ก็ต้องมีครูอยู่ด้วย ที่นี้มันมีปัญหามากกว่าบางคนอาจคิดว่าเรื่องนี้มันเป็นเรื่องธรรมดาที่ได้ในปัจจุบัน

ผู้วิจัย : ต่อไปการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : อาคาร เราแยกหญิงชาย ประตูเข้าต่างหาก ห้องพักครูและอาคารละหมาดก็แยกกัน

ผู้วิจัย : ปัญหาการพบกันนอกโรงเรียน

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ก็มีส่วนน้อย ซึ่งเราต้องมีการติดตามดูก่อน หากว่าเกินเลขขอบเขตแล้วก็ต้องเชิญ แต่ถ้าผู้ปกครองรับทราบแล้วรู้สึกอายนายหน้าก็พาออก

ผู้วิจัย : นอกจากนี้ละครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : เรามิบบอร์ด มีต้นไม้

ผู้วิจัย : มีปัญหาไหมครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : ก็มี คือ สถานที่มันคับแคบ

ผู้วิจัย : สุดท้ายมีความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างไรบ้างครับ

อาฮามัดกาแม แวมูซอ : เรื่องอัครลาคูนี้ มันอยู่ที่ผู้นำ ผู้บริหารต้องมาก่อน เพราะว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนี้ คือ โรงเรียนที่แปรสภาพจากปอเนาะดั้งเดิม การเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมก็ยังคงความเป็นปอเนาะอยู่ ถึงแม้เราจะก้าวไกลไปในเรื่องวิชาการ แต่ในการปฏิบัติ ก็ยังต้องอนุรักษ์ไว้ ถ้าภาวะผู้นำเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามหลักการของศาสนาทุกประการ อินชาอัลลอฮ์ ﷻ ครูก็จะมีเคร่งครัดในการปฏิบัติ และนักเรียนเขาก็จะตามการปฏิบัติของครูด้วย แต่ถ้าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาไม่มีเรื่องการปฏิบัติ ถึงแม้จะชื่ออิสลาม คิดว่าคงยากที่จะแก้ไขเรื่องนี้ คือ เรียนอัครลาคู แต่ไม่มีอัครลาคูเรียนศาสนาคลุมผมแต่เดินกับผู้ชาย เพราะแก่นของมันอยู่ที่การตามหลักศาสนา

ผู้วิจัย : ขอบคุณมากครับ

2. สัมภาษณ์ผู้สวดอัสดุลกอเดร จากหลง ครุสอนศาสนา

ผู้วิจัย : ...ตามวิธีการต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน ที่ได้จากการศึกษานี้ เริ่มจากการสร้างแบบอย่างที่ดีครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : บิสมิลลาฮู อัลหัมดุลิลลาฮ ... ที่จริงแล้วในเรื่องอัลลาฮท่านบิก็ได้ออกเอาไว้แล้ว แบบแรกคือผู้นำ แต่ถ้าบริเวณรอบๆ ของโรงเรียน คือ ผู้นำของหมู่บ้าน ถ้าสมมุติว่า จะสร้างอัลลาฮของนักเรียน ต้องครูก่อน ต้องปฏิบัติก่อน เช่น ห้ามนักเรียนสูบบุหรี่ แต่เขาปฏิบัติไม่ได้ ซึ่งแบบแรกนี่คือครูอาจารย์ต้องอยู่ในกรอบ ไม่งั้นนักเรียนเขาจะไม่ตามครูบาอาจารย์

ผู้วิจัย : มีปัญหาอะไรบ้างครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : ปัญหาที่มีในปัจจุบันก็ไม่มีอะไรมาก คือสิ่งแวดล้อม ที่จริงคนที่อยู่ในบริเวณโรงเรียนนี้ก่อน ถ้าอยู่ที่บ้านต้องพ่อแม่ก่อน

ผู้วิจัย : วิธีแก้ปัญหานี้

อับดุลกอเดร จากหลง : ที่นี้จะต้องอบรมก่อน อย่างเช่นที่โรงเรียนเราเขาจะมีสัปดาห์ละครั้ง เป็นการเรียกนักเรียนมาอบรมเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับ อัลลาฮ การเรียนรู้ การศึกษา

ผู้วิจัย : อยู่ในคาบเรียนไหมครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : อยู่ในคาบเรียน แต่ไม่ใช่ทำในวันธรรมดา อย่างเช่นในวันศุกร์ วันเสาร์ อาจจะแบ่งวันศุกร์เป็นนักเรียนหญิง วันเสาร์เป็นนักเรียนชาย

ผู้วิจัย : วิธีการสร้างแรงจูงใจให้เด็กมีอัลลาฮ

อับดุลกอเดร จากหลง : ต้องอบรมครูบาอาจารย์ อบรมผู้บริหารก่อน บางที่เราไม่ปฏิบัติ เราอยู่ตามสังคมอิสระ เด็กเวลาดูเรา มันก็จะทำให้เด็กตามเราไปด้วย แต่ถ้าเราอยู่ในกรอบเด็กก็จะตามเราไปด้วย และรู้จักขอบเขต

ผู้วิจัย : ปัญหาใหม่ไหมครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : ถ้าไม่อยู่ในกรอบมีปัญหาแน่นอน แต่ถ้าพยายามอยู่ในกรอบย่อมไม่เกิดปัญหาแน่นอน

ผู้วิจัย : วิธีการตักเตือนเป็นอย่างไรบ้างครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : ก็ตอนเช้ามันจะมีการตักเตือนทุกเช้าเลย คือว่าครูศาสนาที่จะให้คำแนะนำตักเตือนนักเรียน และให้เด็กอยู่ในระเบียบของโรงเรียน บางครั้งก็มีการลงโทษ ซึ่งอาจจะมีเบาหนัก

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : มีการแบ่งตัดคะแนน 20 เปอร์เซ็นต์ 50 เปอร์เซ็นต์ และมี 100 เปอร์เซ็นต์ ถ้าถึง 100เปอร์เซ็นต์ ทางโรงเรียนก็จะเรียกผู้ปกครองมาขอรับและก็ให้หยุดเรียน บางทีก็สัปดาห์ หรืออาจเป็นเดือน

ผู้วิจัย : วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามครับ

อับดุลกอเดร จากหลง :แน่นอน ประวัติอิสลามเหมาะสมกับทุกช่วงเวลาและสถานที่ไม่ว่าที่ไหน โดยไม่มีคำว่าสมมุติ จะไม่มีพูดถึงเรื่องที่เกิดขึ้นจริง

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : ก็ไม่มีครับ

ผู้วิจัย : การจัดกิจกรรมปลูกฝังครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : ก็มีมากมายถ้าจะจัดกิจกรรมกับเด็ก ก็ดูความเหมาะสม ดูอายุของนักเรียน บางทีเราก็จัดกิจกรรมในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียน ที่นี้เราอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญมาหารือด้วย หรือนอกโรงเรียนเราก็จัดอบรมนอกโรงเรียนที่ต่างจังหวัด

ผู้วิจัย : มีปัญหาใหม่ไหมครับ

อับดุลกอเดร จากหลง : ไม่มีครับ และอีกอย่างหนึ่งคือการไปเยี่ยมสถานที่ประวัติศาสตร์เพื่อเรียนรู้

ผู้วิจัย : สุดท้ายการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อ
ปลูกฝังอัคลากแก่นักเรียน

อับดุลกอเดร จาหลง : สิ่งแวดล้อมที่ดี เริ่มจาก
การให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โรงเรียนก็จัด
ให้เสนอโครงการบ้าง และทางโรงเรียนก็จัดบให้

ผู้วิจัย : มีแนวทางอื่นไหมครับ

อับดุลกอเดร จาหลง : ก็มีที่เกี่ยวกับการตอบแทน
และก็มีอิสลามศึกษา เป็นการสร้างบรรยากาศ
วิชาการ

ผู้วิจัย : อุตตาสามีข้อเสนอแนะใดบ้างในเรื่องการ
ปลูกฝังอัคลาก

อับดุลกอเดร จาหลง : ก็มี คืออยากให้ทางผู้ใหญ่
ทำตัวให้เหมาะสม อาจให้ผู้นำในหมู่บ้านทั้งหมด
อบรมและสอนอัคลากทางศาสนาและการมี
กิจกรรมในโรงเรียน

ผู้วิจัย : ขอบคุณมากครับที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ถอดเทปการสัมภาษณ์ โรงเรียนนุรุลอิสลามภูเก็ต

ผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) นายมุหัมมัด อาดำ ตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต
  - 2) นางสาวอารีชะ ดีอราแม ตำแหน่ง ครูผู้สอนศาสนา
- สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนนุรุลอิสลามภูเก็ต
สัมภาษณ์เมื่อ วันพุธ ที่ 13 เมษายน 2554

รายละเอียดในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นสองช่วง โดยช่วงแรก ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ก่อน และทำการสัมภาษณ์ ครูผู้สอน ดังนี้

1. สัมภาษณ์นายมุหัมมัด อาดำ

ผู้วิจัย : ...ครับ จากวิธีการต่างๆ วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้างครับ

มุหัมมัด อาดำ: คือในหลักการของसानาครูต้องปฏิบัติอยู่แล้ว ครูต้องทำให้เด็กดูก่อน

ผู้วิจัย : มีปัญหาบ้างไหมครับ

มุหัมมัด อาดำ: ปัญหาเด็กบางคนยังไม่พร้อมตามแบบอย่าง บางคนต้องนะซีฮัตเพิ่มเติม และต้องทำให้เห็นก่อน

ผู้วิจัย : มีการกำหนดนโยบายไหมครับ

มุหัมมัด อาดำ: คงจะไม่ครับในเรื่องนี้

ผู้วิจัย : การติดตามละครับ

มุหัมมัด อาดำ: ก็จะดูพฤติกรรมของเด็ก

ผู้วิจัย : วิธีการสร้างแรงจูงใจเป็นอย่างไรบ้างครับ

มุหัมมัด อาดำ: ก็ชมเด็ก และพยายามใกล้ชิดเด็ก

ผู้วิจัย : ในเรื่องการปรามไมให้ทำผิดครับ

มุหัมมัด อาดำ: ก็มี บางครั้งก็พูด บางครั้งก็ต้องใช้ไม้เรียวบ้างแล้วแต่ตามโทษ

ผู้วิจัย : การสร้างแรงจูงใจให้เกิดความสนใจมีอีกลักษณะครับ

มุหัมมัด อาดำ: จะมีรางวัลประจำปีสำหรับนักเรียนมารยาดี

ผู้วิจัย : มีปัญหาอะไรบ้างครับ

มุหัมมัด อาดำ: ปัญหาที่มีทั่วไปๆ แบบขี้เกียจ และต้องการการบังคับ

ผู้วิจัย : ในเรื่องการตกเดือนเป็นอย่างไรบ้างครับ

มุหัมมัด อาดำ: เราจะพูด อย่างเช่นบางคนตกเดือนได้ แต่ไม่มีถึงขนาดตั้งกรรมการ แต่ถ้ามีการตกเดือนแล้วยังไม่เพียงพอก็ส่งมาให้บาบอจัดการ

ผู้วิจัย : มีการจัดอบรม บรรยายบ้างไหมครับ

มุหัมมัด อาดำ: ก็มี

ผู้วิจัย : ปัญหาเรื่องการตกเดือนมีไหมครับ

มุหัมมัด อาดำ: ไม่ค่อยมี ส่วนใหญ่เดือนแล้วแต่เด็กไม่ค่อยฟัง

ผู้วิจัย : วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม

มุหัมมัด อาดำ: มันไม่ใช่ประวัติศาสตร์ แต่เป็นเรื่องบอกเล่า การเล่าเรื่องดีๆ ส่วนการเชิญบรรยายนั้นเราจะจัดในช่วงปีใหม่มุฮัรรอหม วันอาซุรอ แต่รวมๆอาจจะมีกรอบประจำปีเดือน การสอน

ผู้วิจัย : ปัญหาในเรื่องนี้

อารีชะ ดือรามแม : มีค่ายคุณธรรมจริยธรรมก่อน
โรงเรียนเปิดเทอม

ผู้วิจัย : ต่อไปในส่วนของการสร้างแรงจูงใจ
โรงเรียนมีวิธีการอย่างไรบ้างครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็เอาตัวอย่างที่ดี พวกครูที่จบมา
สอนที่นั่นส่วนใหญ่จะจบมาเกียรตินิยมกัน และก็ให้
ครูนี้แหละเป็นตัวอย่างให้ลูกศิษย์

ผู้วิจัย : มีรางวัลชมเชยอะไรไหมครับแก่นักเรียน

อารีชะ ดือรามแม : ไข่คะ พอจบเทอมนี้เราก็รางวัล
ให้เด็กที่ทำตัวดี ทำคะแนนดี คือดีทุกด้าน และด้าน
ลักษณะนิสัย

ผู้วิจัย : ปัญหาที่มีบ้างไหมครับ

อารีชะ ดือรามแม : ไม่ค่อยมีปัญหาคะ คือเด็กชอบ
อยากตามแบบ แต่มันก็เป็นช่วงๆ บางทีเดือนหนึ่งก็
กลับมาเป็นแบบเก่า แต่ก็มีการตักเตือนอยู่ตลอด

ผู้วิจัย : วิธีการตักเตือนนะครับ

อารีชะ ดือรามแม : การตักเตือน ก็ปกติเราจะมีการ
พูดถึงในทุกวิชาที่เรียน แต่ถ้าหนักหน่อยเราก็จะ
เรียกมาคุยเป็นการส่วนตัว เพราะว่าที่โรงเรียนมี
แบบความประพฤติ ถ้าใครโดนตัดคะแนนถึง 10
คะแนนแล้วต้องถูกทำโทษ โดยให้มีลายเซ็นของครู
ฝ่ายปกครอง ครูที่ปรึกษา และผู้บริหาร

ผู้วิจัย : ตัดคะแนนอย่างไรครับ

อารีชะ ดือรามแม : มันจะมีเกณฑ์การตัดคะแนนนะ
คะ เช่น ขนาดนี้ที่คะแนน เป็นระเบียบของโรงเรียน

ผู้วิจัย : การอบรมเป็นยังไงบ้างครับ

อารีชะ ดือรามแม : มีอบรมช่วงเช้าแถวตอนเช้าและ
หลังละหมาด

ผู้วิจัย : วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลามครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็ยกเอาประวัติศาสตร์ของ
ท่านนบี เศาะหะบะฮ์ต่างๆ บางทีเราก็เอามาทำป้าย

ผู้วิจัย : เป็นแบบไหนบ้างครับ

อารีชะ ดือรามแม : มีเป็นบรรยาย

ผู้วิจัย : แล้วเด็กสนใจไหมครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็สนใจเข้าร่วมคะ

ผู้วิจัย : แล้วมีปัญหาบ้างไหมครับ

อารีชะ ดือรามแม : ปัญหาก็มี เช่นเด็กบางคนอาจจะ
ไม่ชอบอาจารย์คนนี้ บอกว่าอาจารย์ขี้บ่นบ้าง

ผู้วิจัย : แล้วแก้ไขยังไงครับ

อารีชะ ดือรามแม : เพราะคนที่เขาสอนหมดกำลังใจ
ที่จะฟัง เราก็เลยให้ครูทุกคนพูดสอดแทรกด้วย

ผู้วิจัย : วิธีการจัดกิจกรรมครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็มีการจัดค่าย มานอนกินนึ่ง มี
การบรรยายและมีกิจกรรมร่วมกัน

ผู้วิจัย : งานวิชาการครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็เราจะแบ่งให้ทุกหมวด
นำเสนอผลงานของแต่ละหมวดหมู่

ผู้วิจัย : มีปัญหาไหมครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็มีเรื่องงบประมาณ

ผู้วิจัย : เด็กเข้าร่วมกิจกรรมดีไหมครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็มีร้อยละ หกสิบ ส่วนใหญ่จะ
เป็นเด็กผู้ชายที่ชอบหนี จะเข้ามาช่วงเช้าแล้วช่วง
บ่ายก็หายเข้าปอเนาะ เราต้องไปตาม

ผู้วิจัย : แล้วครูมีปัญหาบ้างไหมครับ

อารีชะ ดือรามแม : ไม่มีคะ เพราะครูให้ความ
ร่วมมือกันดี

ผู้วิจัย : สุดท้าย วิธีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี
โรงเรียนมีวิธีการจัดการอย่างไรบ้างครับ

อารีชะ ดือรามแม : ก็ทำให้มีมุมเรียนรู้อะไร
ประมาณนี้เพื่อให้เด็กได้มาศึกษา และในห้องเรียนก็
จะมีสื่อด้วย

ผู้วิจัย : และนอกห้อง บริเวณโรงเรียนละครับ

อารีชะ ดือรามแม : ตอนนี้อย่างไม่มีกะพืดตอนนี้อยู่
ที่เรียนชั่วคราวข้างมัสยิดคะ

ผู้วิจัย : แล้วเรื่องการเรียนครับ

อารีชะ ดือรามแม : เราจะแยกสัดส่วนกันนะคะ
ระหว่างชายหญิง

ผู้วิจัย : สุดท้ายมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างครับ
เกี่ยวกับการปลูกฝังอัคราถุแก่นักเรียนในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม

อารีชะ ดือรามแม : ที่จริง อยากให้จัดกิจกรรมให้
มากขึ้นกว่าเดิม เพราะว่าเด็กจะได้ซึมซับไปเรื่อยๆ
บางที่เราพูดทุกวันเด็กเขาไม่เห็นแต่ถ้ามีกิจกรรม
เป็นประจำเด็กเขาจะเห็นแบบอย่างก็คงจะดีขึ้นคะ
บางที่เขาอยู่กับเราเขาดีแต่พอเขากลับไปบ้านเป็น
อย่างอื่นคะ

ผู้วิจัย : ...ครับ ขอขอบคุณมากครับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก จ

นิพนธ์ต้นฉบับ (Manuscript)

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

(Manuscript)

States, Problems, and Inculcation of *Akhlāq* into Islamic Private Schools 's Students under Private Education Office, Pattani Province

Manoosak Touthern¹ Niloh Wae-u-seng²

ABSTRACT

This thesis aims to study the states of, problems of, and guidelines for the inculcation of *Akhlāq* into Islamic Private Schools's Students under Private Education Office, Pattani Province using survey researches and quantitative researches. Data obtained from a sample of 364 teachers was used to study the states and problems of *Akhlāq* inculcation and data obtained from another sample of 20 experts was used to develop guidelines for *Akhlāq* inculcation. Synthesizing the content as well as descriptive statistics, which include mean, standard deviation and Index of Concurrence were used to analyze the data. The results of this study were as follows: 1) The overall level of states of the inculcation of *Akhlāq* into students in Islamic private schools under the Office of Private Education in Pattani province is high. When considering in each aspect, it is found that the level of making advice is very high, it is then followed by conducting ongoing activities of *Akhlāq* inculcation, creating a good role model, presenting Islamic history, creating conducive environment, respectively. And the level of building motivation is very low. The overall level of problems of the inculcation of *Akhlāq* into students in Islamic private schools under the Office of Private Education in Pattani province is moderate. When considering in each aspect, it is found that the level of building motivation and creating conducive environment are high. It is then followed by making advice, creating a good role model, and presenting Islamic history, respectively. The level of organizing ongoing activities of *Akhlāq* inculcation is very low. 2) Guidelines for inculcating *Akhlāq* reveal as the followings: guidelines for creating a good role model, guidelines for building motivation, guidelines for making advice, guidelines for presenting Islamic history, guidelines for organizing ongoing activities of *Akhlāq*, and guidelines for creating conducive environment.

---

¹ Graduate (Islamic Educational Administration and Management)

² Ph.D. (Education-Educational Administration), Assistant Professor.

(นิพนธ์ค้นคว้า)

สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอ็คลากุ แก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
มนุศักดิ์ โต๊ะเถื่อน¹ นิเลาะ แวอุเซ็ง²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปลูกฝังอ็คลากุ มีจำนวน 364 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการพิจารณาแนวทางการปลูกฝังอ็คลากุ มีจำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีของความสอดคล้องระหว่างข้อความ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า วิธีการตัดเตีอนมีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด รองลงมา คือ วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากุอย่างสม่ำเสมอ วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี และวิธีการสร้างแรงจูงใจน้อยที่สุด ส่วนปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วิธีการสร้างแรงจูงใจและวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีมีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด รองลงมา คือ วิธีการตัดเตีอน วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม และวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากุอย่างสม่ำเสมอ น้อยที่สุด และ 2) แนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน ได้แก่ แนวทางการสร้างแบบอย่างที่ดี แนวทางการสร้างแรงจูงใจ แนวทางการตัดเตีอน แนวทางการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม แนวทางการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากุอย่างสม่ำเสมอ และแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี

¹ นักศึกษาปริญญาโท (สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม)

² Ph.D. (การบริหารการศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

บทนำ

อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญเรื่องอัครลาภ และได้กำหนดบรรดาคุณลักษณะทางอัครลาภไว้ในอัลกุรอาน และอัลหะดีษจำนวนมาก เพื่อให้บุคคล และสังคมยึดปฏิบัติตาม อันเป็นแนวทางให้สังคมเกิดความสันติสุข และการมีโครงสร้างทางสังคมที่เข้มแข็ง (Khālid ibn Hāmid al-Hāzimiy, 2000:135) สนับสนุนให้ผู้ศรัทธาประพฤติตนอยู่ในครรลองครองธรรม และปฏิบัติตนเป็นคนดีตามหลักการของศาสนา จุดเด่นของคำสอน คือ การให้ความสำคัญเรื่องคุณธรรมและอัครลาภ โดยเปรียบเทียบทั้งสองสิ่งเป็นเสมือนหัวใจของศาสนา และความสงบยั่งยืนของสังคม หากบุคคลไร้คุณธรรมและอัครลาภแล้ว ก็หมายถึงเครื่องยึดเหนี่ยวศรัทธาของเขาก็อ่อนแอตาม อันจะนำมาซึ่งความหายนะและความชั่วร้าย พฤติกรรมของมนุษย์จึงเชื่อมโยงกับอุปนิสัยภายใน เสมือนความสัมพันธ์ของกิ่งก้านสาขาของต้นไม้ที่มีต่อรากไม้ ซึ่งมันจะแข็งแรงได้ ก็ต่อเมื่อมีรากแก้วที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับแผ่นดินที่ดี เป็นเหตุให้ผลผลิตงอกงามตามกัน ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ 1 ตรัสว่า

﴿وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا﴾
(الأعراف: 58)

ความว่า “และเมืองที่ดีนั้น (มีดินดี) ผลผลิตของมันจะงอกออกมาด้วยอนุมัติแห่งพระเจ้า และเมืองที่ไม่ดีนั้น ผลผลิตของมันจะไม่ออกนอกจากในสภาพแกร็น” (อัลอะอฺรอฟ: 58)

จากวิกฤติทางอัครลาภที่เกิดขึ้นในสังคมอิสลามปัจจุบัน นักวิชาการมุสลิมต่างพยายามที่จะค้นหาแนวทางการปลูกฝังอัครลาภให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ของสังคม ทบทวนปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยความหลากหลายทางความคิดและความเชื่อ พวกเขาพบว่า สังคมมุสลิมกำลังเผชิญหน้ากับการลอกเลียนจากสื่อต่างๆ ที่บิดเบือนไปจากหลักการอิสลาม โดยขาดการยั้งคิด และไตร่ตรองให้ดี ขณะเดียวกันความบันเทิง และความสนุกหยรษาเข้าครอบงำจิตใจของพวกเขา ทำให้มุสลิมเพิกเฉยต่อความสำคัญของการศึกษาหาความรู้ (Muhammad ibn al-Luṭfiy al-Sibbāgh, 1985:153; Muṣṭāfa Muḥammad al-Tihān, 2002:310) บางคนให้ความสำคัญเรื่องความประเสริฐของการมีอัครลาภดีงามเท่านั้น แต่ขาดการปฏิบัติ บางคนมุ่งยึดหลักฐานและรูปแบบที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของศาสนา ส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของมุสลิม มีการปะปนอัครลาภกับเรื่องการทุจริต การฉ้อฉล และการหลอกลวง (Khālid ibn Hāmid al-Hāzimiy, 2000:135)

¹ อ่านว่า “สุบหานะฮฺวะอะอะลา” เป็นคำกล่าวสรรเสริญพระเจ้า หมายความว่า มหาบริสุทธิ์และความสูงส่งแต่พระองค์

สนับสนุนและสนใจศึกษารูปแบบ วิธีการ และแนวทางของบรรดานักปรัชญา นักคิด และนักศาสนาซึ่งพวกเขาเหล่านั้นไม่ใช่ผู้ศรัทธาต่ออิสลาม

การศึกษาสภาพ ปัญหา และกำหนดแนวทางการปลูกฝังให้สอดคล้องหลักการอิสลามจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลามแก่เยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนเลียนแบบวิธีการปลูกฝังอศลามที่ไม่ถูกต้องมาใช้ 2) หนังสือ และสื่อที่นำมาใช้ในการปลูกฝังขัดต่อหลักการศรัทธา และหลักการปฏิบัติของศาสนา และ 3) มีการสอดแทรกเรื่องแนวคิดที่ผิดต่อหลักการศาสนา ยิ่งไปกว่านั้น จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ นักเรียนขาดจิตสำนึกและไม่กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการปลูกฝังอศลาม และ โรงเรียนขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน (พีระพงษ์ เจริญพันธุ์, 2541; เสาวณี เรวัตโต, 2547; กำแหง จิตตะมาก, 2548; บุญฤทธิ์ ปิ่นทับทิม, 2550; มिरพีต มะยูโซ๊ะ, 2551; มุมีนี๊ะห์ บุงอตาหยง, 2552) ความสำคัญดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การปลูกฝังอศลามแก่เยาวชนมุสลิม ถือเป็นภาระกิจสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องตระหนักความสำคัญ และค้นหาวิธีการปลูกฝังอศลามแก่นักเรียน ผ่านสื่อและวิธีการที่มีหลักฐานมาจากอัลกุรอาน และแบบฉบับจากท่านเราะสูล ﷺ¹ ﷺ² เพื่อให้วิธีการปลูกฝังอศลามดังกล่าวสอดคล้องกับกระบวนการของอิสลามอย่างแท้จริง

แนวคิดและวิธีการปลูกฝังอศลามในอิสลาม

อศลามในอิสลาม (จริยธรรม) เป็นคำที่แสดงถึงรากฐาน หรือหลักการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ผ่านแบบอย่างที่ดีงามของท่านเราะสูล ﷺ ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนา อบรม และปลูกฝังอศลามดีงาม ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ต้อง ทั้งในด้านคำพูด การกระทำ การยอมรับ และบุคลิกต่างๆ ในการดำเนินชีวิตของท่าน (‘Abd al-Rahmān al-Nahlāwiy, 2003:24; Zahir Muḥammad Sharīf Kuhālah, 1982:179) เพื่อแสดงให้เห็นว่าแก่นแท้ของศาสนา คือ การมีอศลามที่ดีงาม เช่นเดียวกับบรรดาศาสนทูต และบรรดาคัมภีร์ก่อนหน้านี้ ดังนั้นบุคคลใดที่มีอศลามดีงาม จะได้รับความสำเร็จ ด้วยการเป็นที่รัก และได้อยู่ใกล้ชิดกับท่านเราะสูล ﷺ ในวันแห่งการพิพากษา ดังที่ท่านเราะสูล ﷺ ได้กล่าวไว้

¹ หมายถึง ท่านนบีมุฮัมมัด ผู้เป็นศาสนทูตของอัลลอฮ์ ﷺ

² อ่านว่า “คือลิลลลอฮุอะลียะฮ์วะสลัลัม” เป็นคำกล่าวขอพร หมายความว่า ขอความสดุดีและสันติจากอัลลอฮ์ ﷻ จงมีแก่ท่าน

((إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا))¹

ความว่า “แท้จริงบุคคลที่เป็นที่รัก และมีตำแหน่งใกล้ชิดฉันมากกว่าพวกท่านทั้งหลายในวันแห่งการพิพากษา คือบุคคลที่มีอัคลากสูงที่สุดจากพวกท่าน”

อัคลากมีความสัมพันธ์กับหลักการของอิสลามทุกด้าน ไม่ว่าจะด้านอีมาน (การศรัทธา) ด้านอิบาดะฮฺ (การปฏิบัติศาสนกิจ) และด้านชะรีอะฮฺ (บทบัญญัติศาสนา) (Ḥamīd Ṭāhā al-Sāmirā'iy, 1993:134-135; Ṣāhīb Muḥammad Sharīf Kuḥālāh, 1982:180-181) มุสลิมจะต้องพัฒนาการชีวิตของเขากับอัคลากในทุกสถานภาพ ด้วยจิตศรัทธามั่นคง รำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ และมอบหมายตนเองให้อยู่ภายใต้การคุ้มครองของพระองค์ตลอดเวลา ซึ่งหมายถึงความสมบูรณ์ของการศรัทธา ตามที่ท่านเราะฮูฎ ﷺ ได้กล่าวไว้ว่า

((أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا))²

ความว่า “ผู้ที่มีความศรัทธาสมบูรณ์ที่สุด คือผู้มีอัคลากมากที่สุด”

และความสัมพันธ์ต่อการทำอิบาดะฮฺของผู้ศรัทธา เช่นการละหมาดสามารถยับยั้งจากการกระทำที่ไม่ดี การบริจาคทาน (ซะกาต) เพื่อทำความสะอาดหัวใจให้เกิดความบริสุทธิ์จากความตระหนี่ และความเห็นแก่ตัว การถือศีลอด เพื่อให้เกิดความอดทน และการระมัดระวังตนเองจากการพูดไร้สาระ และการประกอบอัญญ์ซึ่งหักห้ามผู้ประกอบอัญญ์จากการพูดจาหยาบคาย การทำความผิด และการทะเลาะวิวาท

นอกจากนี้หลักการของอิสลาม กำหนดขึ้นเพื่อรักษาอัคลากและความดีงามในสังคมซึ่งแสดงให้เห็นถึงหิกมะฮฺ (วิทย์ปัญญา) ในเรื่องของบทลงโทษ (Ḥamīd Ṭāhā al-Sāmirā'iy, 1993:136 -140) เช่น อิสลามให้การปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของมนุษย์ ด้วยการให้รักษาความซื่อสัตย์ และดำรงตนให้เป็นผู้มีอะมานะฮฺ (ไว้วางใจได้) จึงกำหนดโทษของการลักขโมยด้วยการตัดมือ การกำหนดโทษแก่ผู้กระทำชินา (ผิดประเวณี) เพื่อรักษาความละอาย และละทิ้งจากการตกเป็นทาสของอารมณ์ใฝ่ต่ำ อิสลามรักษาความยุติธรรม และความเท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกในสังคม ด้วยการกำหนดโทษการกิสอศ(ประหารชีวิต) กับฆาตกรที่ฆ่าชีวิตผู้อื่นโดยเจตนา เพื่อให้ความสำคัญแก่ชีวิตที่สูญเสียไป และรักษาความปลอดภัยและความสงบสุขของสังคม อิสลามรักษา

¹ หะดีษบันทึกโดย al- Tirmidhiy หะดีษหมายเลข 2018

² หะดีษบันทึกโดย 'Abū Dawūd หะดีษหมายเลข 4062,4684; al- Tirmidhiy: 1162,2612; Ibn Hanbal: 7396

สติปัญญาและอัลลาฮ์ด้วยการห้ามการดื่ม หรือเสพของมีนเมา รวมทั้งสิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิต การพนัน และการเสียหายทั้งหลาย เป็นต้น”

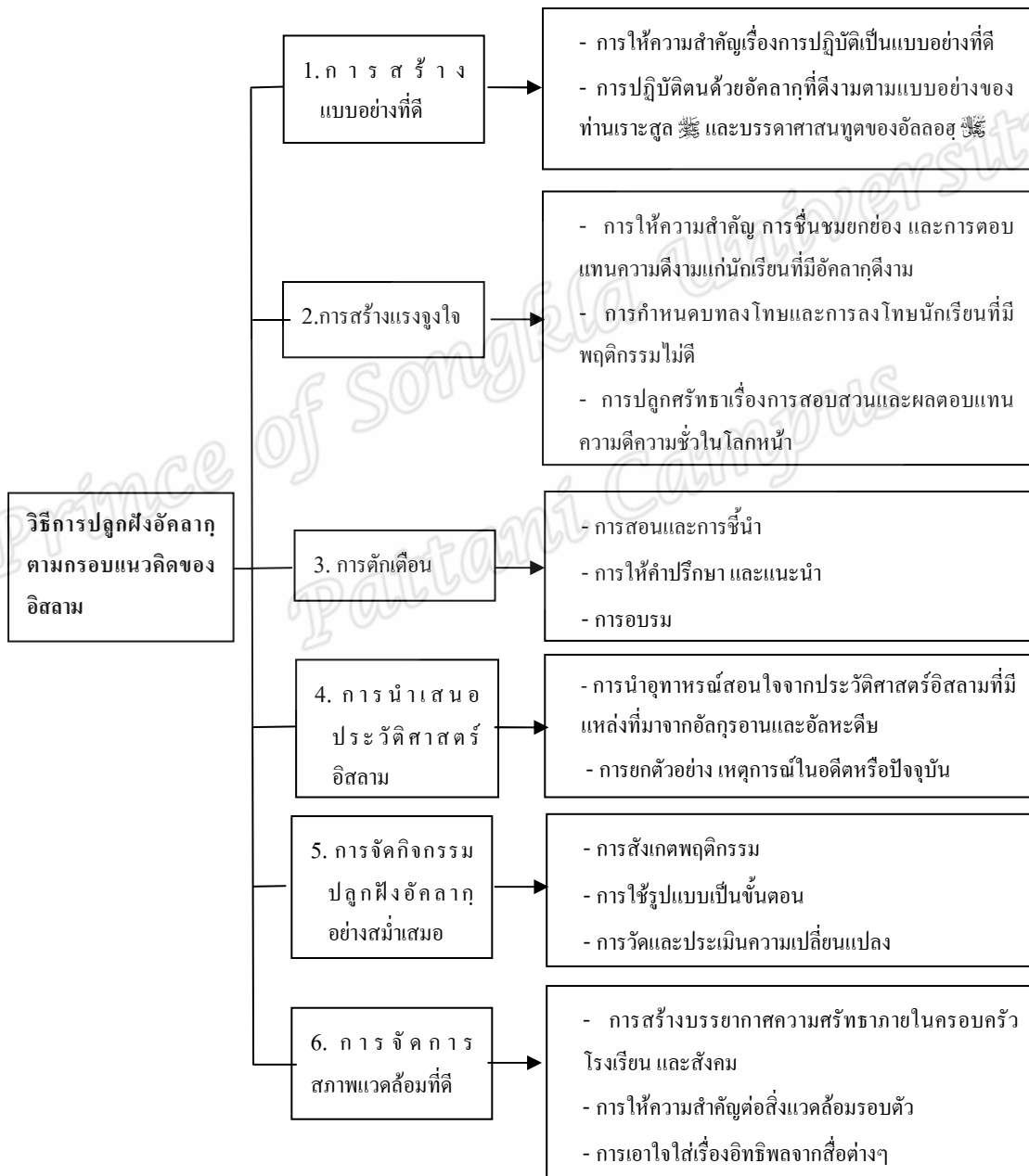
การปลูกฝังอัลลาฮ์ในอิสลาม หมายถึง การส่งเสริมคุณลักษณะด้านต่างๆของมนุษย์ ผ่านวิธีการขัดเกลาจิตใจ การสร้างจิตพิสัย การอบรม การปลูกฝังแบบลำดับขั้นอย่างมีความต่อเนื่อง การควบคุมเป็นระบบ การแสดงตัวอย่างที่เหมาะสมกับบุคคล สถานที่และเวลา การใช้วิธีการชี้นำ สอดคล้องตัวบุคคล การสร้างแรงจูงใจ การเปลี่ยนแปลง การยกระดับคุณภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี (‘Abd al-Rahmān Ḥasan Ḥanbākah al-Mīdāniy, 1999:195) มีเป้าหมายเพื่อสร้างมุสลิมให้เป็นผู้ศรัทธาที่สมบูรณ์ ได้รับความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า สามารถปฏิบัติตนตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮ์ลูล ﷺ ด้วยการขัดเกลาหัวใจของตนเองให้บริสุทธิ์ ปลูกฝังอุปนิสัยที่ดีงาม และขจัดจิตวิญญาณที่ไม่ดีทั้งหลาย แสวงหาความโปรดปราน และความผูกพันระหว่างบ่าวกับผู้สร้าง รวมทั้งเป็นการทะนุบำรุงสังคมให้เกิดความสงบสุข ร่มเย็น ราบรื่นที่สมาชิกในสังคมต่างยึดมั่นอยู่คุณงามความดี ตักเตือนกัน ส่งมอบความรัก ความไม่ตรี ความปรองดอง และให้การเกียรติต่อกัน ระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลาน สมาชิกในครอบครัว เครือญาติ พี่น้อง เพื่อนบ้าน เพื่อนสนิท และบุคคลทั่วไปในสังคม คุณลักษณะสำคัญของผู้ปลูกฝังอัลลาฮ์พึงมี (Ḥaṣṣah bint Muḥammad ibn Fālih al-Saghīr, 2008:181-190) ได้แก่ 1) ความบริสุทธิ์ใจ 2) ความเข้มแข็งต่ออัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการปฏิบัติตามคำสั่งใช้และห่างไกลจากคำสั่งห้าม 3) ความรู้รอบเรื่องการสอนและหลักการปลูกฝังอัลลาฮ์ และความรู้เรื่องสิ่งที่ศาสนานอนุมัติและสิ่งที่ศาสนาห้าม 4) ความสุภาพ และ 5) ความรู้สึกรับผิดชอบ

คุณลักษณะพิเศษของการปลูกฝังอัลลาฮ์ในอิสลาม(‘Abd al-Rahmān ibn ‘Abdullāh al-Malikiy,2005:33; Muṣṭāfa Muḥammad al-Tihān, 2002:313; Khālid ‘Aḥmad al-Shāntūt ,1996:78) ได้แก่ 1) การปลูกฝังหลักการศรัทธา เพื่อให้หัวใจมีความศรัทธามั่นคง และยึดมั่นในการทำมาค้าดีงาม เห็นได้จากความทุ่มเทของบรรดาศาสนทูตที่ได้เผยแพร่หลักการศรัทธาก่อนหลักการปฏิบัติ เช่นเดียวกับท่านเราะฮ์ลูล ﷺ ที่ได้ใช้เวลาการเผยแพร่เรื่องหลักการศรัทธา ณ นครมักกะฮ์ ก่อนที่จะเผยแพร่หลักการปฏิบัติศาสนกิจ ณ นครมะดีนะฮ์ 2) การปลูกฝังแบบองค์รวมหมายถึง การให้ความสำคัญต่อโครงสร้างของมนุษย์ในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา และร่างกาย 3) การปลูกฝังแบบต่อเนื่อง คือ การปลูกฝังตลอดชีวิต เริ่มจากพ่อแม่จะเป็นผู้ปลูกฝังในวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นก็จะเรียนรู้จากโรงเรียน และสังคมตามลำดับ และ 4) การปลูกฝังแบบมีส่วนร่วม โดยไม่มีการจำกัดว่าเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันตั้งแต่สถาบันอันเป็นรากฐานของสังคม ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน และมัชยิด

การสังเคราะห์กรอบแนวคิดวิธีการปลูกฝังอัลลาฮ์ในอิสลาม

การประมวลวิธีการปลูกฝังอัลลาฮ์ ที่ได้จากอัลกุรอาน อัลหะดีษ วรรณกรรม และเอกสารวิชาการต่างๆของอิสลาม โดยใช้หลักเกณฑ์คัดเลือกวิธีการที่มีความหมายหรือนิยาม และรูปแบบการปลูกฝังที่มีความใกล้เคียงกัน สามารถจัดกลุ่มวิธีการปลูกฝังออกเป็น 6 วิธีการ ดังนี้ (ดูภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 แสดงภาพการสังเคราะห์วิธีการปลูกฝังอัลลาฮ์ตามกรอบแนวคิดของอิสลาม

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายโดยสรุปเกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังอัลลาฮ์ตามกรอบแนวคิดของอิสลาม ดังนี้ 1) วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดีตามคุณลักษณะดีงามที่เห็นได้จากท่านเราะสูล ﷺ และ

บรรดาศาสนทูตของอัลลอฮ์ ﷺ เป็นวิธีการปลูกฝังอัลลาฮ์ที่ให้ผลความสำเร็จมากที่สุด หากไม่มีแบบอย่างแล้ว การอบรมสั่งสอนเพียงอย่างเดียวย่อมไม่มีประโยชน์เลย 2) วิธีการสร้างแรงจูงใจเป็นการปลูกฝังศรัทธาเรื่องการสอบสวนและผลตอบแทนในโลกนี้และโลกหน้า และการจูงใจในลักษณะเป็นนามธรรมและรูปธรรม 3) วิธีการตักเตือน เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาและการให้เหตุผลชี้แนะบุคคลสู่ธรรม คำนึงถึงความเหมาะสมของตัวบุคคล วิธีการ เวลา และสถานที่ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 4) วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวอาศัยแหล่งที่มาจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นตัวอย่าง อุทาหรณ์ และเตือนใจ 5) วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัลลาฮ์อย่างสม่ำเสมอ เป็นวิธีการส่งเสริมการปฏิบัติจริงให้สอดคล้องกับความรู้อย่างเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ มีความต่อเนื่อง และการติดตาม รวมถึงการประเมินผลอยู่ตลอดเวลาเพื่อศึกษาระดับความสำเร็จ ซึ่งผลการศึกษานำมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาวิธีการให้ดียิ่งขึ้น และ 6) วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นการสร้างบรรยากาศการศรัทธาและการปฏิบัติความดี มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ความสำเร็จในการปลูกฝังอัลลาฮ์ย่อมไม่เกิดขึ้น หากขาดการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว และการเอาใจใส่เรื่องอิทธิพลจากสื่อต่างๆ

วัตถุประสงค์การวิจัย

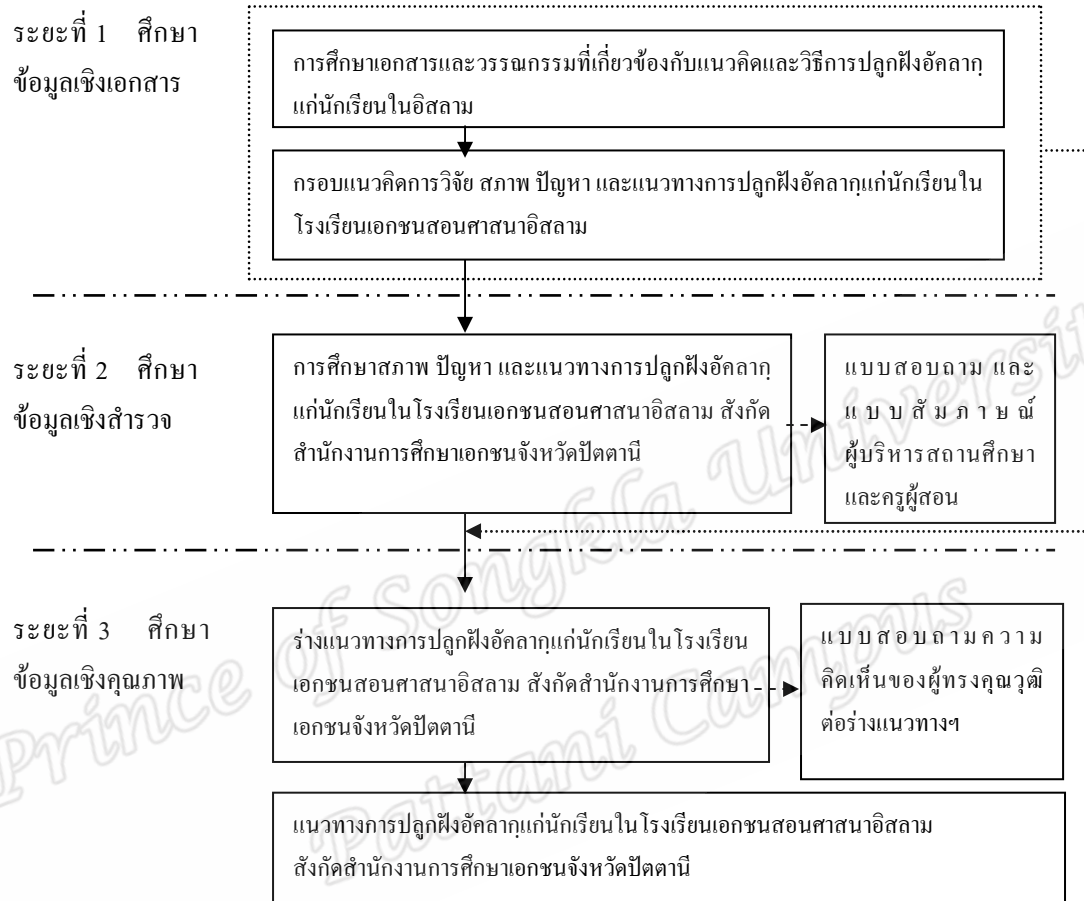
1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการปลูกฝังอัลลาฮ์แก่นักเรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกฝังอัลลาฮ์แก่นักเรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัลลาฮ์แก่นักเรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2553 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกรอบการดำเนินวิจัย ดังนี้ (ดูภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แสดงกรอบการดำเนินวิจัยสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอศลาแก่ นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

การดำเนินการศึกษาตามระยะต่างๆ ข้างต้น มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดและวิธีการปลูกฝังอศลาในอิสลาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังอศลาในอิสลาม โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยข้อมูลเชิงเอกสารจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่ง คือ 1) เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ คัมภีร์อัลกุรอาน และหนังสืออธิบายอัลกุรอาน หนังสืออัลหะดีษ หนังสือต่างๆ ของปวงปราชญ์อิสลามที่กล่าวถึงกรอบการปลูกฝังอศลาในอิสลาม 2) เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังอศลาที่มีความสอดคล้องกับอัลกุรอานและอัลหะดีษ

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอศลาแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 364 คน จากประชากร 3,210 คน ใน 68 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงกำหนดสัดส่วนตัวอย่างในแต่ละขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2553 ตามวิธีการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน 6 วิธี คือ วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี วิธีการสร้างแรงจูงใจ วิธีการตักเตือน วิธีการนำเสนอ ประวัติศาสตร์อิสลาม วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัลลากุอย่างสม่ำเสมอ และวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Item Objective Congruence Index :IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อค่าความเชื่อมั่นจำแนกตามสภาพการปฏิบัติจริงได้ .9211 และปัญหาการดำเนินการ .9246 โดยกำหนดขอบเขตการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียน

2) แบบสัมภาษณ์ กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์คืนจำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และข้อมูลการสัมภาษณ์ 18 คน ที่ได้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยนำผลการศึกษาที่ได้สร้างร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ระยะที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อความเหมาะสมของร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนเพื่อยืนยันคุณภาพของร่างแนวทางที่ได้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้สอน 5 คน และนักวิชาการด้านการศึกษาอิสลามและอิสลามศึกษา 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน จากแบบสอบถามร่างแนวทางการปลูกฝังอัลลากุแก่นักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขแล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการทาบตามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อบ่งชี้ความเหมาะสมของข้อมูล แล้วทำหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง สถิติที่ใช้ในการสังเคราะห์เพื่อหาความเหมาะสมของร่างแนวทาง ได้แก่ ค่าดัชนีของความสอดคล้อง IC (Index of Concurrence) คัดเลือกข้อความที่มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และการจัดกลุ่มข้อมูล (Clustering) ที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุปตามประเด็น

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 สภาพการปลูกฝังอศลามแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

วิธีการตัดเต๋อนมีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด สอดคล้องกับ อับดุลเราะฮ์มาน สาและ (2554) กล่าวว่า “การตัดเต๋อนก็จะมียุ่หลายระดับการลงโทษ ผู้ที่ละเมิดกฎระเบียบของโรงเรียน ส่วนใหญ่ถ้าผิดอศลาม ก็คือ ผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเลย” รอฮีม๊ะ ดอเลาะ(2554) กล่าวว่า “เราจะเอาโทษตามหลักการศาสนามาใช้ โดยอะไรที่ระรอมเราก็จะถือว่าเป็นโทษหนัก”

รองลงมาคือ วิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอศลามอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ อามีนาลิเต็ง (2554) กล่าวว่า “หลังละหมาดสุบฮิ ก็จะมีอัสการช่วงเช้าก่อนเด็กจะไปจัดทำภารกิจส่วนตัว ก่อนการเข้าแถวด้วย และหลังอัสริด้วย ก่อนเด็กกลับบ้าน” สอดคล้องกับ มุหัมมัด อาดำ (2554) กล่าวว่า “กิจกรรมที่เราเน้นตลอดคือเรื่องการทำความสะอาด และมีกิจกรรมศาสนา คือ เรื่องการออกกะอวะฮ์” เช่นเดียวกับ อามีนาลิเต็ง (2554) กล่าวว่า “โรงเรียนจะใช้ระบบการจัดการแบบชะลาเกะฮ์ คือมันจะใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนมาก ทำให้ครูเข้าถึงเด็กนักเรียนเป็นรายคน คือเรียกได้ว่าเป็นระบบที่มีครบทุกอย่างภายใน”

วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับ ฮาเซ็ง มาหามะ (2554) กล่าวว่า “ในด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี โรงเรียนจะมีการดูแลคล้ายๆกับบ้าน ครูก็จะเป็นคุณพ่อคุณแม่ของนักเรียน มีรุ่นพี่คอยดูแลน้อง เป็นขั้นตอน ทำให้ดูแลกันอย่างทั่วถึง คือ ช่วยๆกันดูแลไม่ใช่เฉพาะครูเหนื่อยเท่านั้น” สอดคล้องกับ ฮาลิมะห์ มอหิ (2554) กล่าวว่า “ครูและคณะกรรมการนักเรียนเป็นแบบอย่างในเรื่องของการแต่งกาย การพูดจา และการให้สลาม โดยจะให้ปฏิบัติเป็นตัวอย่างก่อน ถ้าไม่ปฏิบัติเด็กเขาก็จะไม่ทำ”

วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม สอดคล้องกับ อัสมาวาตี ดอเลาะ (2554) กล่าวว่า “ส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของอุสตาสที่สอนประวัติศาสตร์” และมาหะมัด ยูนุ (2554) กล่าวว่า “ประวัติศาสตร์อิสลามที่ให้เด็กนี้ ก็คือ หนึ่งอยู่ในหลักสูตรของวิชาประวัติศาสตร์อยู่แล้ว และที่สอง หลังจากการละหมาดเราแต่งตั้งอุสตาสมีการบรรยายทุกวัน”

วิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี สอดคล้องกับ มุหัมมัดนาสิรุคดิน เล๊ะนู้ (2554) กล่าวว่า “สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ทำอยู่ ก็คือ การจัดให้บริเวณโรงเรียนดูสะอาด พยายามเน้นเรื่องนี้แก่นักเรียน เพราะความสะอาดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา”

และวิธีการสร้างแรงจูงใจน้อยที่สุด สอดคล้องกับ อับดุลเราะฮ์มาน สาและ (2554) กล่าวว่า “เราจะชื่นชมนักเรียน และมีการพูดคุย ยกตัวอย่างว่านักเรียนคนนี้ดียังไง เพื่อให้

นักเรียนคนอื่นเห็น บางครั้งก็มีการให้รางวัล หรืออาจจะพานักเรียนคนนั้นไปทัศนศึกษา” สอดคล้องกับ และชัยนุอาบิดิน หะยีสะอิ (2554) กล่าวว่า “เรามีรางวัลนักเรียนดีเด่น นักเรียนที่ประพฤติดี ประจำปี ส่วนมากเราจะให้ในวันวิชาการ”

ปัญหาการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

วิธีการสร้างแรงจูงใจและวิธีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีมีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด สอดคล้องกับฮาดีมะห์ มอหิ (2554) กล่าวว่า “อศลากุในเรื่องที่สำคัญ สื่อนี้เวลาเขากลับไปเขาก็จะดู บางทีเวลาเขามาปอเนาะเขาก็จะมีพฤติกรรมบางตอนจากละครที่เขาดู บางทีเขาจะพูด เรามีความรู้สึกว่าสิ่งนี้จะไปห้ามสื่อก็ไม่ได้อยู่แล้ว” และสอดคล้องกับ อับดุลเราะฮ์มาน สาและ (2554) และ อัสมาวาตี ดอเลาะ(2554) กล่าวว่า “ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการจัดสถานที่ ก็คืองบประมาณ เพราะต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมากในการปรับพื้นที่”

รองลงมา คือ วิธีการตักเตือน สอดคล้องกับ ฮาดีมะห์ มอหิ (2554) กล่าวว่า “บางครั้งครูจะไปให้ความร่วมมือกับเด็กมากกว่าจะให้ความร่วมมือกับเรา บางคนเขาอาจจะกลัวเด็กไม่รัก ไม่ชอบอะไรแบบนี้ เราก็พยายามบอกว่าถ้าเห็นให้ตักเตือนเลย เพราะถ้าสมมุติว่าถ้าเราเก็บไว้ ครูก็จะลืม เด็กก็จะไม่รู้ว่าพฤติกรรมนั้นไม่ดี” และสอดคล้องกับ อาฮามัดกาแม แวมูซอ (2554) กล่าวว่า “บางครั้งเมื่อมีการเรียกผู้ปกครองมารับทราบที่โรงเรียน แต่ผู้ปกครองกลับส่งน้ำมาหรือให้พืมา”

วิธีการสร้างแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับ อับดุลเราะฮ์มาน สาและ (2554) กล่าวว่า “ปัญหาการเป็นแบบอย่าง คือ บุคลากร ของเรามันมีข้อจำกัดของแต่ละคน บางคนอาจเป็นแบบอย่างในด้านหนึ่งได้ แต่พออีกด้านหนึ่งเขาอาจจะมีข้อด้อยของเขา” สอดคล้องกับ อับดุลกอเดร์ จาหลง (2554) และ มุหัมมัดนาสิรุคดิน เล๊ะนุ้ (2554) กล่าวว่า “บางครั้งครูเองไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ตรงนี้มันจะขัดแย้งกับสิ่งที่เราทำ ดังนั้นอันดับแรกในการรับครู จะต้องดูพฤติกรรมจากการสัมภาษณ์ วุฒิการศึกษา และในเรื่องอศลากุก็ต้องดู อันดับที่สอง หลังจากที่ได้ครูมาอยู่ที่โรงเรียนแล้ว เราก็ต้องเน้นหนักในการให้เป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมด้านอศลากุ”

วิธีการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม สอดคล้องกับ อับดุลเราะฮ์มาน สาและ (2554) กล่าวว่า “อุสตาซพูด บางครั้งก็นำเอาเหตุการณ์มาพูด” สอดคล้องกับ อาฮามัดกาแม แวมูซอ (2554) กล่าวว่า “หนังสือและตำราที่เราใช้เรียนศาสนาของเรา เราผลิตเองและก็มีกิจกรรมการทูกปี เพราะเรื่องประวัติศาสตร์ เราแบ่งเป็นประวัติศาสตร์ท่านนบี ﷺ กุละฟาอ อีรรอชีดิน และกัรราชวงศ์

อุมัยยะฮฺ อับบาตียะฮฺ อุษมานียะฮฺ และประวัติศาสตร์ทั่วไป เช่นเกี่ยวกับอิสลามในเอเชีย การรับอิสลามเข้าทางอินโดนีเซียหรืออะไรต่างๆ สุดท้ายที่บ้านเรา”

และวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากุอย่างสม่ำเสมอที่สุด สอดคล้องกับ แวหะมะ จาลง (2554) กล่าวว่า “ในเรื่องการจัดกิจกรรมไม่ค่อยมีปัญหา เด็กก็เข้าร่วมกิจกรรมกันดี” สอดคล้องกับ อับดุลกอเดร จาหลง (2554) กล่าวว่า “การจัดกิจกรรมนี้มีมากมาย เราดูตามความเหมาะสมของนักเรียนตามระดับชั้นนักเรียน และตามอายุของนักเรียน”

วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ได้แก่

แนวทางที่ 1 การสร้างแบบอย่างที่ดี ได้แก่ โรงเรียนกำหนดวินัยทัศน์และนโยบายมุ่งพัฒนาให้บุคลากรทุกคนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี จัดให้มีการคิดสรรและการนิเทศครูผู้สอน การติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด การกำหนดแหล่งเรียนรู้แบบอย่างและการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดโครงการสนับสนุนการสร้างแบบอย่างที่ดี เพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับอ็คลากุดีงามจากแบบอย่างที่ดีงามของบุคคลที่อยู่รอบตัวของเขา สอดคล้องกับ Muhammad Sulaimān Sha‘alan wa Farīquhū (1987:106) ได้กล่าวว่า “การปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีสอดคล้องกับบทเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะเป็นการสร้างความรู้สึกรสนใจ และสร้างจิตวิญญาณให้เด็กปฏิบัติตามอ็คลากุที่ดีงามดังกล่าว” และถือเป็นวิธีการปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นแนวทางที่ท่านเราะฮูล ﷺ ได้ทำไว้เป็นแบบฉบับ Mustāfa Muḥammad al-Tiḥān (2002:165-167) กล่าวว่า “การปลูกฝัง อ็คลากุด้วยแบบอย่างที่ดีงามนั้น เป็นวิธีการที่มีความสำคัญและมีความโดดเด่นที่สุดในบรรดาวิธีการต่างๆของท่านเราะฮูล ﷺ ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อท่านเราะฮูล ﷺ ได้สอนเหล่าบรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านในเรื่องใด ท่านจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างตามที่ท่านได้สอนเสมอ”

แนวทางที่ 2 การสร้างแรงจูงใจ ได้แก่ การเริ่มต้นการสอนด้วยการกล่าวพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ การจัดโครงการสร้างแรงจูงใจ การมอบรางวัลนักเรียนที่มีอ็คลากุดี การให้โอกาสนักเรียนที่ทำความผิดปรับปรุงตัว การรายงานผู้ปกครองทราบความประพฤติของนักเรียน และการส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายสามารถเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีอ็คลากุดีงามได้ สอดคล้องกับ ‘Abd al-Hāmid al-Sayd al-Zantāniy (1984:753) กล่าวว่า “การสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีการกล่าวชมเชยสามารถโน้มน้าวให้เด็กมีอ็คลากุที่ดีงาม และการปรามให้ห่างจากการทำความผิดและสิ่งที่ไม่ดี” และ ‘Ahmad Jahān al-Fawratiyyah (1994:27) กล่าวว่า “การสร้างแรงจูงใจ มีผลต่อความเชื่อภายในจิตใจ มีทั้งแรงจูงใจที่ชักนำให้ทำความดีและที่ขู่ให้ทำความชั่ว

นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจเป็นแรงดึงดูดให้มนุษย์ตอบสนองและแสดงออกเป็นพฤติกรรม” สอดคล้องกับ ‘Aliy ‘Abd al-Halīm Maḥmūd (1992:90) กล่าวว่า “โดยธรรมชาติแล้วจิตใต้สำนึกของมนุษย์ได้ถูกสร้างขึ้นมาอยู่ภายใต้ความมั่งหวังและความหวาดกลัวต่อการพิพากษาความดี ความชั่วจากอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้นเขาจะฝึกฝนตัวเองเพื่อให้ได้รับการตอบแทนที่ดี และหักห้ามตัวเองจากสิ่งที่ไม่ดี”

แนวทางที่ 3 การตัดเคื่อน ได้แก่ การสร้างคู่มือการปฏิบัติตนสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน การสนับสนุนให้กรรมการนักเรียนดูแลเพื่อนและรุ่นน้อง การกำหนดให้นักเรียนมีครูที่ปรึกษาสร้างความใกล้ชิดและให้คำแนะนำแก่นักเรียน การกำหนดขั้นตอนการตัดเคื่อน และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดโครงการอบรมอัครากแก่นักเรียนด้วยความรู้สึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ของการเป็นผู้ปลูกฝังอัคราก (มูร็อบบีย) ที่มีความบริสุทธิ์ใจและเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ทั้งในห้องเรียน บริเวณโรงเรียน หอพัก และนอกโรงเรียน สอดคล้องกับ ‘Abd al-Hāmid al-Ṣayd al-Zantāniy (1984:749) กล่าวว่า “การตัดเคื่อนด้วยความบริสุทธิ์ใจมีผลต่อความรู้สึกยอมรับภายในจิตใจของเด็ก และเป็นตัวชี้วัดการตอบรับหรือการแสดงท่าที่ไม่สนใจ ซึ่งต้องใช้ช่วงเวลาและวิธีการที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลด้วย” โดยเฉพาะเมื่อเห็นนักเรียนทำความผิดจะต้องไม่ละเลย เพราะจะทำให้นักเรียนเข้าใจผิดคิดว่าพฤติกรรมที่ทำอยู่นั้นถูกต้อง สอดคล้องกับ ‘Abdullāh ibn Saiyid al-Fālih (2010) กล่าวว่า “เมื่อพบว่านักเรียนทำความผิด จำเป็นจะต้องตัดเคื่อนทันที ซึ่งบางครั้งอาจใช้วิธีการสนทนากับเขาหรือตั้งคำถาม ชักถามให้นักเรียนเกิดความสนใจ การตัดเคื่อนก็จะเกิดผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น”

แนวทางที่ 4 การนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม ได้แก่ การสอนและการบูรณาการในรายวิชาเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ การเชิญผู้มีความรู้บรรยายประวัติศาสตร์อิสลาม และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดทำสื่อการสอนประวัติศาสตร์อิสลาม สอดคล้องกับ ‘Aliy ‘Abd al-Halīm Maḥmūd (1992:90) กล่าวว่า “การนำเสนอประวัติศาสตร์และเรื่องราวเป็นแนวทางการปลูกฝังอัครากที่ประสบผลสำเร็จ เนื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตนั้นจะเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้รับฟังในการดำเนินชีวิต” สอดคล้องกับ ‘Abd al-Hāmid al-Ṣayd al-Zantāniy (1984:750) กล่าวว่า “จุดเด่นของการนำประวัติศาสตร์อิสลามมาถ่ายทอดแก่นักเรียนคือการสร้างความผูกพันกับผลลัพธ์ของเรื่องราวที่นำมาเล่า เป็นการผลักดันให้เกิดความรู้สึกทำความดีและออกห่างความชั่วร้าย” ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนศึกษาประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ที่มีอยู่ในอัลกุรอานและอัลหะดีษ เพื่อเป็นการบูรณาการสอน เนื่องจากเรื่องราวต่างๆสามารถปลูกฝังอัครากให้เด็กสำนึกถึงการตอบแทนความดีความชั่วจากอัลลอฮ์ ﷻ ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ดังที่ ‘Abd al-Raḥmān al-Naḥlāwiyy (2003:234) และ Miqdād Yāljin (2007:229) กล่าวว่า

“ประวัติศาสตร์หรือเรื่องราวที่มีการกล่าวในอัลกุรอานนั้น มีความน่าสนใจ และดึงดูดมนุษย์ให้ ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากอัลกุรอานใช้การนำเสนอด้วยรูปแบบที่มีความสละสลวย โวหาร และ สำนวนที่เป็นอุทาหรณ์สอนใจ อันมีผลต่อจิตใจ ความรู้สึก และผลักดันให้มนุษย์เกิดความต้องการ พัฒนาและปรับปรุงตนเอง”

แนวทางที่ 5 การจัดกิจกรรมปลูกฝังอ็คลากุอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การจัดกิจกรรม ต่อเนื่องระหว่างภาคการศึกษา เช่น กิจกรรมปลูกฝังศรัทธา กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมวัน สำคัญทางศาสนา การติดตามประเมินผล การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของกิจกรรม และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการฝังลึกในจิตใจของนักเรียน โดยเฉพาะกิจกรรมประจำวันเพื่อให้เขาติดเป็นนิสัยและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้ตามหลักการ ศาสนา สอดคล้องกับ Miqdād Yāljin (1983:28) กล่าวว่า “หลักสำคัญของการปลูกฝังอ็คลากุใน อิสลามคือการขัดเกลาอ็คลากุในจิตวิญญาณให้เกิดความบริสุทธิ์ก่อน เพื่อให้พร้อมรับการ เจริญเติบโตของเขา” ซึ่งต้องใช้ความต่อเนื่องและความสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ Miqdād Yāljin (2007:96) กล่าวว่า “เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การปลูกฝังอ็คลากุประสบความสำเร็จ คือต้อง ปลูกฝังอ็คลากุแก่เยาวชนมุสลิมอยู่ตลอดเวลาทุกช่วงอายุและระดับการศึกษา” ผู้บริหารและ ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่ และประเมินนักเรียนตลอดเวลา สอดคล้องกับ Muḥammad Sulaimān Sha‘alan wa Farīquhū (1987:183-186) กล่าวว่า “การประเมินอย่างสม่ำเสมอไม่เพียงแต่เป็น การเปรียบเทียบความสำเร็จจากผลการปลูกฝังอ็คลากุว่ามีความสอดคล้องกับวิธีการที่ใช้มากน้อย เพียงใด แต่ยังเป็น การช่วยให้ผู้รอบบิษฐ์สามารถประเมินความสนใจ การเอาใจใส่ และการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กอีกด้วย

แนวทางที่ 6 การจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี ได้แก่ การสร้างสำนึกรักภักดีสิ่งแวดล้อม การจัดภูมิทัศน์สวยงาม การรณรงค์รักษาความสะอาด การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝัง อ็คลากุ การร่วมมือกับชุมชนและการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อสร้าง บรรยากาศการสนับสนุนกันทำความดีงาม และยับยั้งกันให้ออกห่างจากสิ่งทีละเมิดต่อบทบัญญัติ ศาสนา ซึ่งเป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันเริ่มต้นตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน มัสยิด และชุมชน ดังที่ Miqdād Yāljin (1983:32) กล่าวว่า “การปลูกฝังอ็คลากุ ต้องพิจารณาถึงการสร้างสภาพแวดล้อม และสังคมของบุคคลนั้นด้วย” และสอดคล้องกับ ‘Abd al-Hāmid al-Sayd al-Zantāniy (1984:665) กล่าวว่า “การปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนจะไม่เกิดความสำเร็จได้ หากสภาพแวดล้อม รอบตัวของเขาไม่ดี หากแต่จะทำให้เขาห่างไกลจากการมีอ็คลากุดีงาม” โดยเฉพาะต้องสร้าง บรรยากาศการปลูกฝังอ็คลากุตลอดเวลาตั้งแต่ครอบครัว ดังที่ Ishāq ‘Aḥmad Farḥān

(1982:13) กล่าวว่า “การปลูกฝังอศลากุเป็นงานที่ไม่มีที่ว่าง แต่เป็นงานที่ต้องเอาใจใส่และดำเนินการตั้งแต่รุ่นสู่รุ่น ผู้ปกครองผู้ถูกหลานผ่านช่วงเวลาและการรับสืบทอดช่วงเวลา”

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีประเด็นข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 แนวทางการปลูกฝังอศลากุในอิสลามที่ได้จากการศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรนำผลการศึกษาไปกำหนดเป็นสารสนเทศให้ผู้เกี่ยวข้องใช้ศึกษาวางแผนปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

1.2 ผลการสำรวจสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีที่ได้ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ควรนำผลการศึกษาไปพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เห็นความสำคัญเรื่องการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 แนวทางการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิครั้งนี้ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ควรกำหนดเป็นนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในสถานศึกษาของตน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประเมินผลการใช้แนวทางการปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้จากการศึกษาเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการทำหน้าที่ปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียนในอิสลามเพื่อใช้เป็นสารสนเทศด้านการศึกษาอิสลามและให้ผู้เกี่ยวข้องกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการทำหน้าที่ปลูกฝังอศลากุแก่นักเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาบทบาทของสถานศึกษา ครอบครัว และมัชยิดในการมีส่วนร่วมปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียนในอิสลามเพื่อใช้เป็นสารสนเทศด้านการศึกษาอิสลามและให้ผู้เกี่ยวข้องหาแนวทางสนับสนุนการมีส่วนร่วมปลูกฝังอ็คลากุแก่นักเรียน

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย :

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย.2542. พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย. อัลมะดีนะฮฺ อัลมุเนาะเราะฮฺ : ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน

หนังสือต่างประเทศ :

‘Abd al-Hāmid al-Ṣayd al-Zantāniy . (1984) ‘**Usus al-Tarbiyyah al-’Islāmiyah fi al-Sunnah al-Nabawiyah.** (أسس التربية الإسلامية في السنة النبوية) Libiya-Tūnis: al-Dar al-Arabiyyah al-Kitāb.

‘Abd al-Raḥmān Ḥasan Ḥanbākah al-Mīdāniy. (1999) **al-’Akhlāq al-’Islāmiyah wa-Ususuhā** (الأخلاق الإسلامية وأسسها) . Bairūt : Dār al-shāmiyyah.

‘Abd al-Raḥmān ibn ‘Abdullah al-Mālikiy (2005). **Mahārāt al-Tarbiyyah al-’Islāmiyah** (مهارات التربية الإسلامية). al-Dawḥah : Dār al-Kuṭub al-Qaṭariyyah.

‘Abd al-Raḥmān al-Naḥlāwiyy .(2003) **Uṣūl al-Tarbiyyah al-’Islāmiyah wa Asālībihā** (أصول التربية الإسلامية وأساليبها) Damishq : Dār al-Fikr.

‘Abdullāh ibn Saiyid al-Fāliḥ (2010). **Wasā’il al-Tarbiyyah al-Salīmah** (وسائل التربية السليمة). Dār ibn al-Athir .

’Aḥmad Jahān al-Fawratiyyah.(1994) . **al-Qurān ’Aṣl al-Tarbiyyah wa ‘Ilm al-Nafs** (القرآن أصل التربية وعلم النفس) . Dār al-Multaqā .

‘Aliy ‘Abd al-Ḥalīm Maḥmūd. (1992). **Tarbiyyat al-Nash’i al-Muslim** (تربية الناشئ المسلم) . Dār al-Wafāa.

Hamīd Toḥā al-Sāmiroy. (1993) **al-Nizom al-Ijtimā'iy fi al-'Islām.** (النظام الإجتماعي في الإسلام) . al-Aḥzāab: Dār ibn al-Jawziy.

Ḥaṣṣah bint Muḥammad ibn Fāliḥ al-Ṣaghīr (2008). **Ta'aāmul al-Rasūl ﷺ ma'a al-'Aṭfāl Tarbawiyyan** (تعامل الرسول ﷺ مع الأطفال تربويا) .Qaṭar : Dār al-Kuṭub al- Qaṭariyyah.

Ishāq 'Aḥmad Farḥān (1982) **al-Tarbiyyah al-'Islāmiyah baina al-'Aṣālah wa al-mu'aāshirah** (التربية الإسلامية بين الأصالة والمعاصرة) . 'Uman: Dār al-Furqān li al-Nashr wa al-Tawzī'i.

Khālīd 'Aḥmad al-Shantūt (1996) . **al-Tarbiyyah al-'Aṭfāl fi al-Ḥadīth al-Sharīf** (التربية الأطفال في الحديث الشريف) . al-Madīnah al-Munawarah : Maktabah al-Malik Fāhad al-Waṭoniyyah Athnāa al-Nashr.

Khālīd ibn Ḥāmid al-Hāzimiyy (2000) **'Uṣūl al-Tarbiyyah al-'Islāmiyah** (أصول التربية الإسلامية) . al-Madīnah al-Munawrah : Dār al-'Ulūm.

Miqdād Yāljin. (1983) . **Dawr al-Tarbiyyah al-Aḳlāqiyyah al-'Islāmiyah fi Bina' al-Fard wa al-Mujtama wa al-Ḥadārah al-Insāniyah** (دور التربية الأخلاقية في بناء الفرد والمجتمع والحضارة الإنسانية) Dār al-Shurūq.

_____ (2007) **Manhaj 'Uṣūl al-Tarbiyyah al-'Islāmiyah al-Muṭawwir** (منهج أصول التربية الإسلامية المطور) . al-Riyād :Dār 'Alām al-Kuṭub.

Muḥammad ibn al-Luṭfiyy al-Sībāgh. (1985) . **Nazorāt fi al-'Usrah al-Muslimah** (نظرات في الأسرة المسلمة) . Bairūt : al-Maktab al-'Islāmiyy.

Muḥammad Sulaimān Sha'alan wa Farīquhū (1987) **al-'Idārah al-Madrāsiyyah wa al-'Ishrāf al-Faniy** (الإدارة المدرسية والإشراف الفني) . al-Qāhirah: Maktabah al-Anyalū al-Miṣriyyah.

Muṣṭāfa Muḥammad al-Tiḥān (2002) . **al-Tarbiyyah wa Dawruhā fi Tashkīl al-Sulūk** (التربية ودورها في تشكيل السلوك) Kūwīt :Arabian Gulf.

Zāhīr Muḥammad Sharīf Kuhālah (1982). **Al-Qurān al-Karīm Ru'yah Tarbawiyyah 1** (القرآن الكريم رؤية تربوية 1) . 'Uman: Dār al-Fikr.

วิทยานิพนธ์ :

พีระพงษ์ เจริญพันธุ์ . 2541. “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

เสาวณี เรวัตโต . 2547 . การศึกษาปัญหาการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของครูให้แก่ นักเรียน ระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตชนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร . วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กำแพง จิตตะมาก . 2548 . การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ แก่ผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บุญฤทธิ์ ปิ่นทับทิม. 2550. “คุณธรรมจริยธรรมและแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ภาคกลาง” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

มูมิน๊ะห์ บุงอตาหยง . 2552. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มีรพีต มะยูโซ๊ะ . 2551 . แบบอย่างของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหารและครูอิสลามศึกษา . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บุคลากร :

ชัยนูนอาบิدين หะยีสะอิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดิ์ โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนวิทยาอิสลาม ตำบลตะลุโบะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2554

มูหัมมัด อาดำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดิ์ โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนนุรุลอิสลามภูมิวิทยา ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2554

มูหัมมัดนาสิรุคติน เล๊ะนุ้ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน ตำบลนาประคู้ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2554

รอฮีม๊ะ คอเถาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนสามารถดีวิทยา ตำบลตะบึง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2554

แหวะมะ จาลง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน ตำบลนาประคู้ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2554

อับดุลเราะฮ์มาน สาและ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนราษฎร์ประชานุเคราะห์ ตำบลพิเทน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2554

อับดุลกอเดร จาหลง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2554

อัสมาวาตี คอเถาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนส่งเสริมศาสตร์ ตำบลตันหยงดालอ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2554

อามีนาลิเต็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนสามารถดีวิทยา ตำบลตะบึง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2554

อาฮามัดกาแม แวมูซอ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2554

ฮาเซ็ง มาหามะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนราษฎร์ประชานุเคราะห์ ตำบลพิเทน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2554

ฮาดีเมาะห์ มอหิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มนุศักดี โต๊ะเถื่อน เป็นผู้สัมภาษณ์, โรงเรียนวิทยาอิสลาม ตำบลตะลุโบะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2554